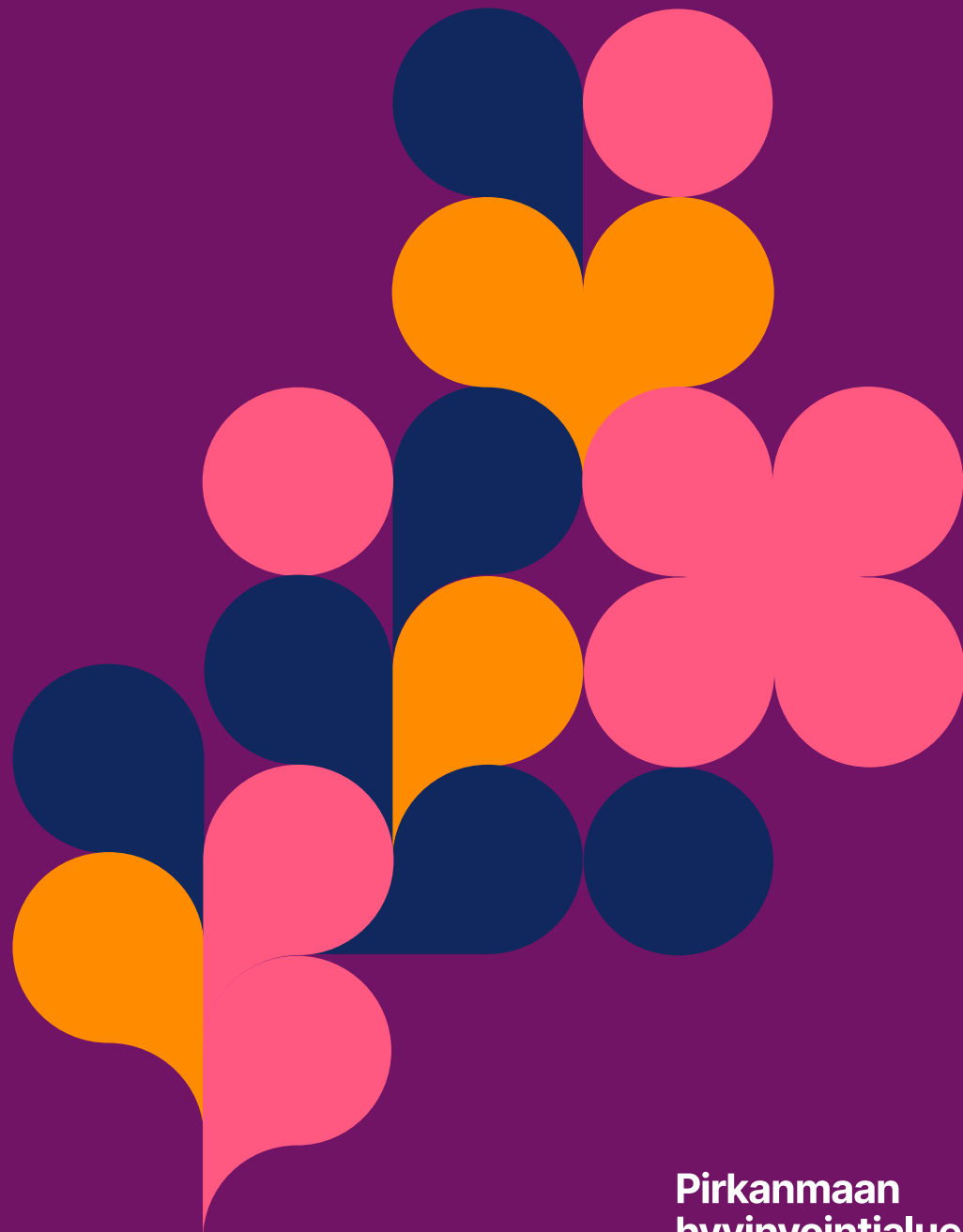

Laaja materiaali Suun terveydenhuollon palveluiden verkoston selvitys

Miten ja missä suun terveydenhuollon palvelua tuotetaan asukkaille ja asiakkaille?

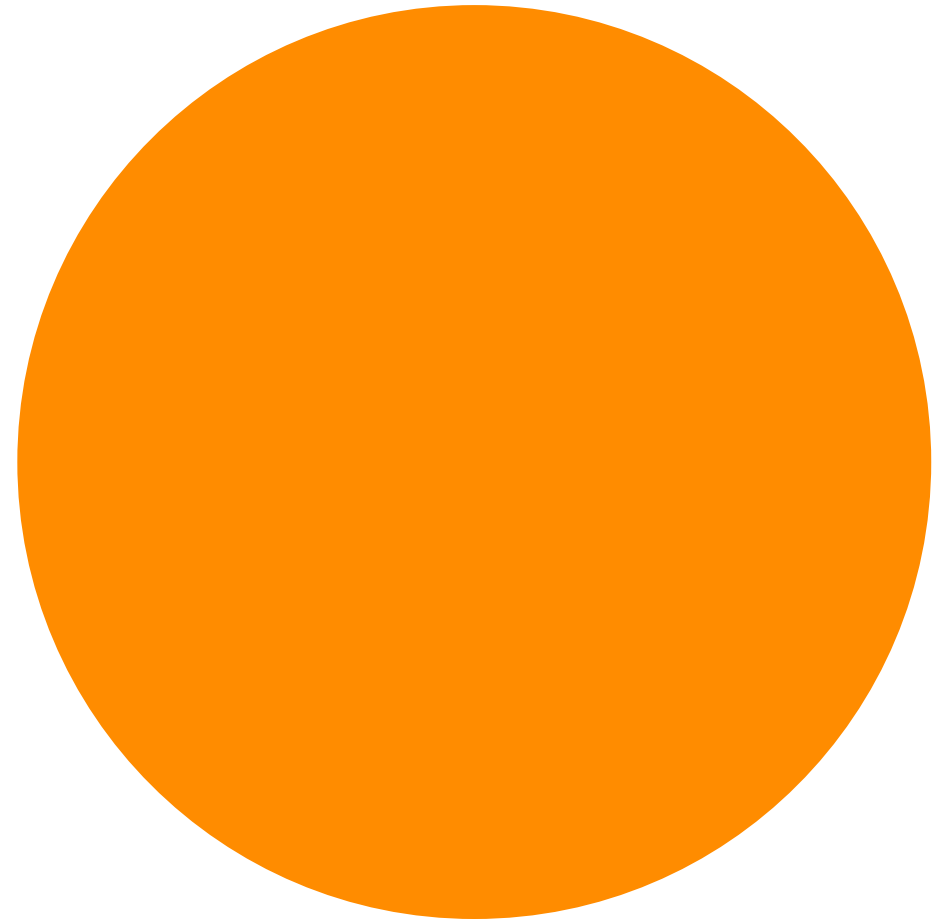
Materiaali saatavilla:

Teams / Palveluiden verkoston suunnittelu

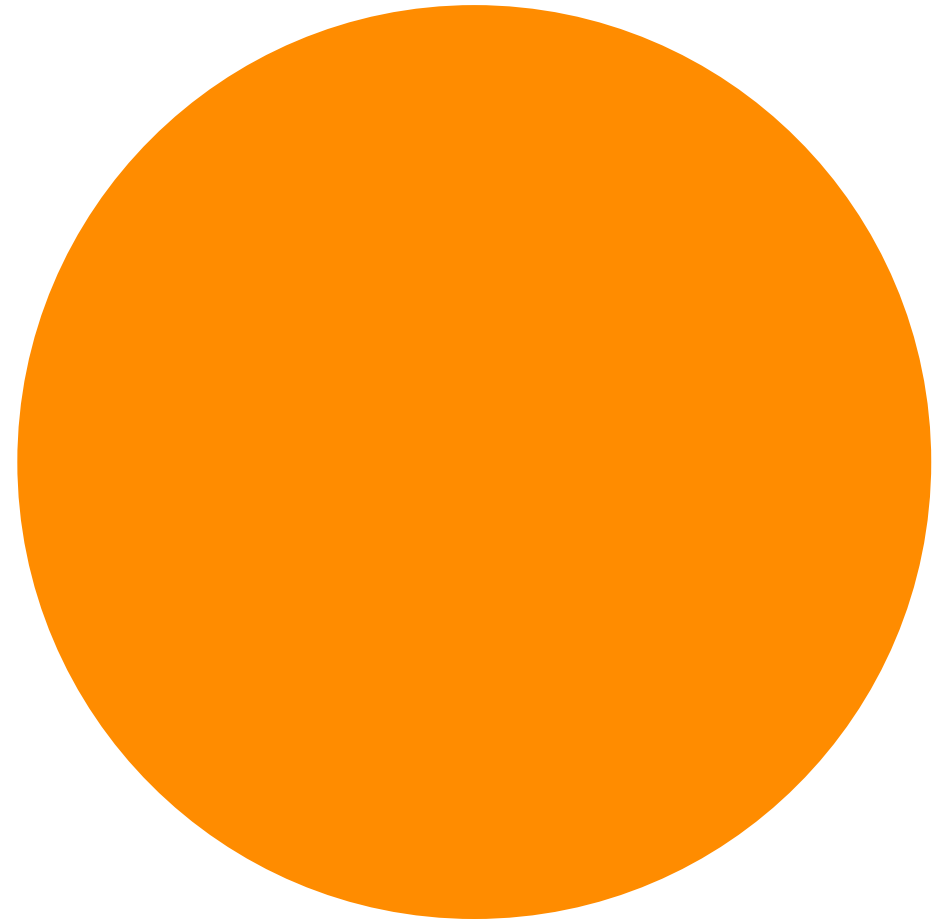
Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun s. 3
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet s. 8
- Tausta ja määritelmät s. 13
- Palveluiden verkoston nykytila s. 18
- Tulevaisuuden muutospaineet s. 38
- Palveluiden verkoston tavoitetila s. 48
- Palveluiden verkoston tiekartta s. 69
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen s. 72

Sisällys

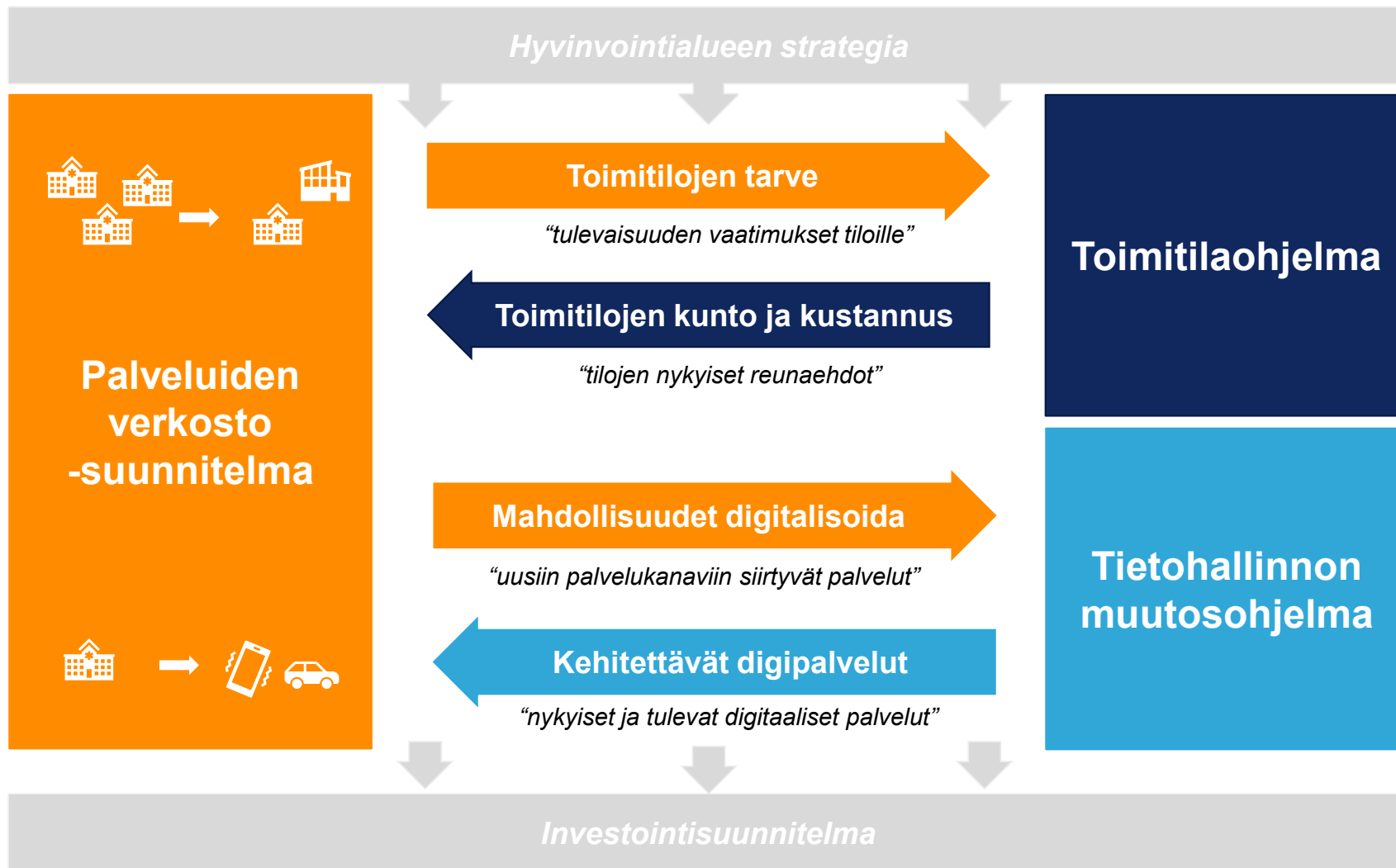
- **Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun**
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

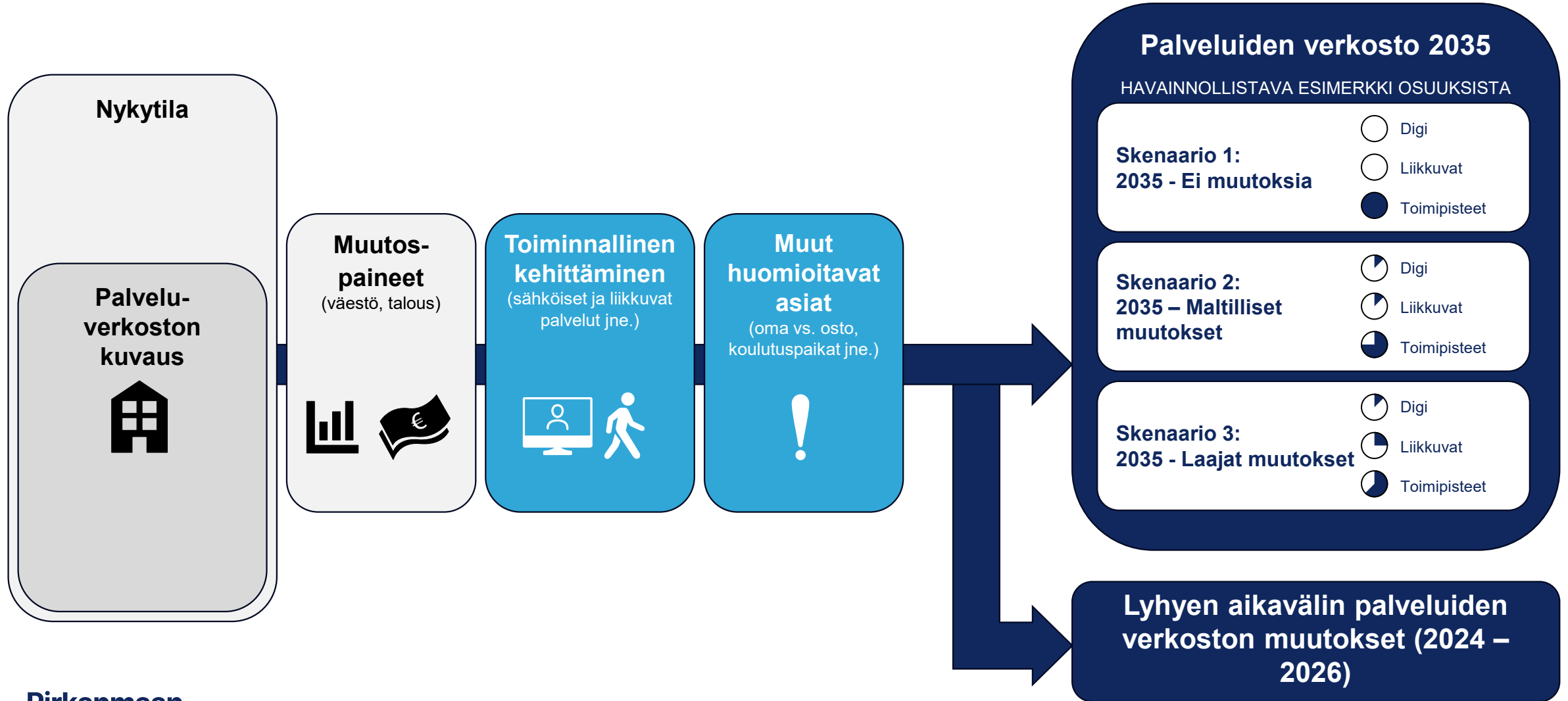
Palveluiden verkoston suunnittelu aloitettu jo valmistelussa 2022

- Hyvinvointialueella ei ole yhtä palveluiden verkoston kuvausta siitä, miten palvelua tullaan järjestämään nyt ja tulevaisuudessa vuonna 2035
- Palveluiden verkostoa on suunniteltu ja sivuttu hyvinvointialueen valmistelussa 2022 useissa työryhmissä mm. PirSote-hankkeessa ja sote-peruspalvelut -työryhmän työpajoissa
- Vastaavaa työtä on tehty aiemmin kunnissa
- Hyvinvointialueen aloituksen jälkeen palveluiden verkoston kuvaus käynnistettiin uudelleen 03/2023 strategiayksikön tukemana valituissa palvelulinjoissa
- Palveluiden verkoston suunnittelua yleisesti linjaavat periaatteet on määritelty aiemmassa työskentelyssä
  - Periaatteet on keskustelutettu toimielimissä ja aluevaltuusto hyväksyi ne 14.08.2023
  - Palvelukohtaiset tarkenteet yleisiin periaatteisiin kerättiin keväällä 2023
- Palveluiden verkoston suunnittelulla on vahva sidos useisiin samanaikaisesti meneillään oleviin selvityksiin, erityisesti toimitilaohjelma ja tietohallinnon muutosohjelmaan, palvelukohtaisten selvitysten lisäksi

Toimitilaohjelma, tietohallinnon muutosohjelma ja palveluiden verkosto linkittyvät toisiinsa

Palveluiden verkoston 2035 suunnittelu eteni välivaiheiden kautta

Palveluiden verkoston työstäminen ja työhön osallistujat

- Suun terveydenhuollon palveluiden verkostoa työstettiin syys-lokakuussa 2023
- Työpajoja järjestettiin yhteensä viisi kappaletta
- Lisäksi henkilöstöä osallistettiin mahdollisuudella antaa näkemyksiään työn tueksi. Keväällä 2023 oli kysytty henkilökunnalta digipalvelujen mahdollisuuksista suun terveydenhuollossa. Tämän kyselyn vastauksista tehdyt koonnit ovat raportin lopussa ja niitä on hyödynnetty myös palveluverkkosuunnitelman laatimisessa

SELVITYSTYÖN TYÖRYHMÄ

Minna Kylmäniemi (Pirha)
Mari Vuorinen (Pirha)
Sisko Hiltunen (Pirha)

Pauliina Mäkkeli (NHG)
Joni Suorsa (NHG)
Veikko Holmberg (NHG)

SUUN TERVEYDENHUOLTO

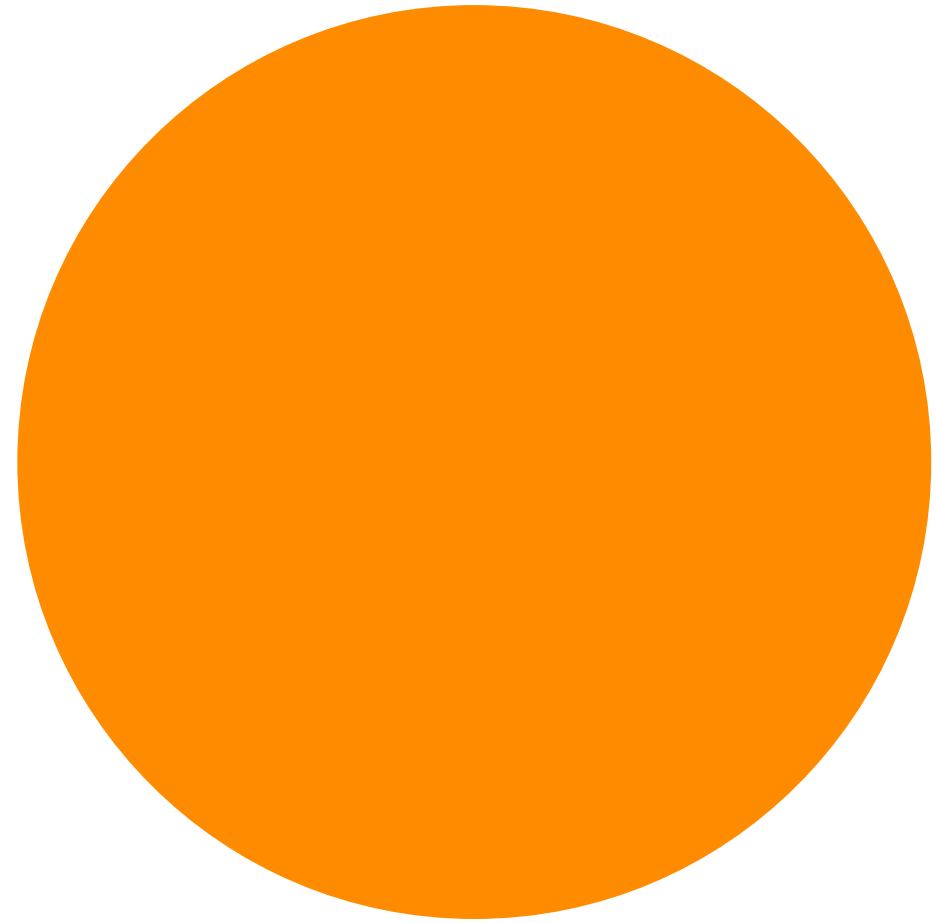
Tanja Ketola-Kinnula
Marja-Liisa Kaltiokallio
Teresa Niku
Riikka Nystedt-Pusa
Sari Ketola

TILAHALLINTO

Juha Taponen
Elina Vainionpää

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- **Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet**
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

Palveluiden verkoston suunnittelu on osa Kärki 2 -hanketta

Strategian kärkihankkeet

Kärki 1: Tärkeintä ihminen

Kärki 2: Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut

Kärki 3: Hyvinvoivat työntekijät

Kärki 4: Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue

2.4
Eheä ja moni-
kanavainen
palveluiden
verkosto

Palveluiden verkoston suunnitelmassa huomioidaan eri näkökulmat

*Palveluiden verkoston suunnittelussa tähdätään **asiakaslähtöisesti** hyvinvointialueen palveluiden parempaan **saatavuuteen** ja **saavutettavuuteen**.*

***Palveluiden verkoston** suunnitelma on konkreettinen toimenpidesuunnitelma, **miten palvelua tuotetaan asukkaille ja asiakkaille** ottaen huomioon mm. henkilöstön saatavuuden ennusteet, väestöennusteet, teknologian kehittymisen, kuten liikkuvat palvelut ja digipalvelut.*

Aluevaltuuston hyväksymät palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat yleiset periaatteet

1. Asiakaslähtöisyys

2. Saatavuus ja saavutettavuus

3. Väestön palvelutarpeen muutokset

4. Alueelliset osaamiskeskittymät

5. Palvelujen monimuotoisuus

6. Kustannustehokkaat palvelut ja tilat

7. Laaja-alainen yhteistyö

Aluevaltuuston hyväksymät avopalveluiden verkoston kehittämisen keskeisimmät periaatteet

Yleiset periaatteet

1. Asiakslähtöisyys

2. Saatavuus ja saavutettavuus

3. Väestön palvelutarpeen muutokset

4. Alueelliset osaamiskeskittymät

5. Palvelujen monimuotoisuus

6. Kustannustehokkaat palvelut ja tilat

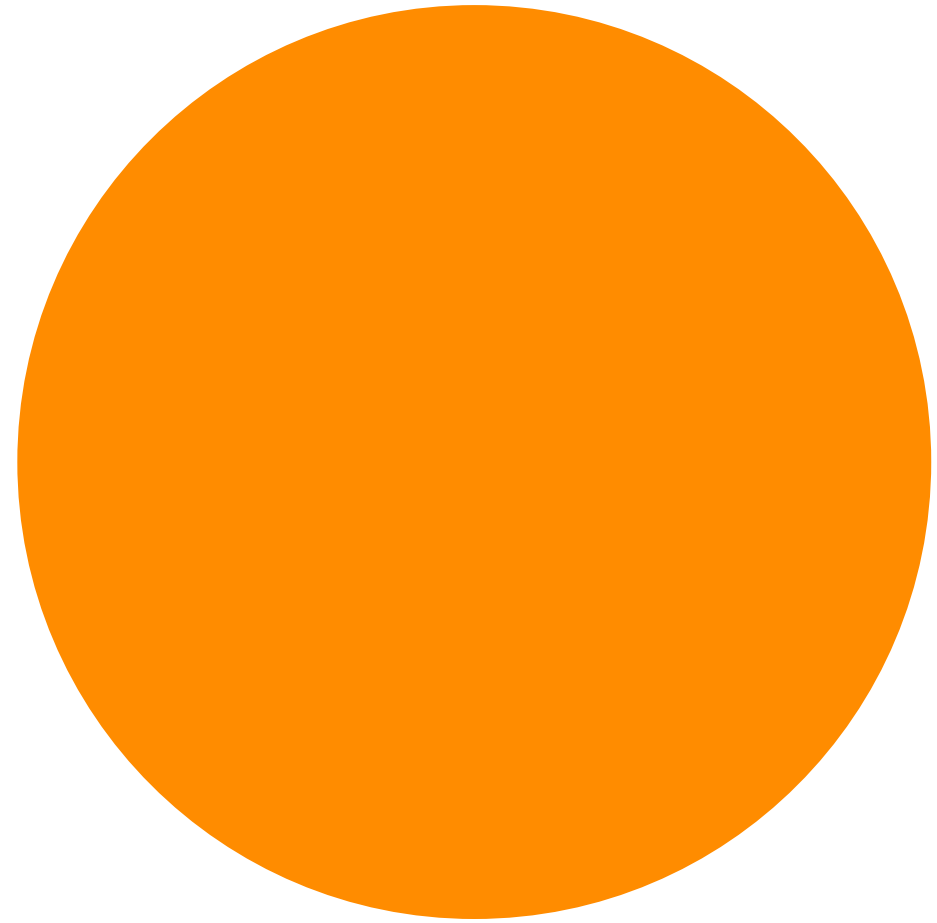
7. Laaja-alainen yhteistyö

Palvelukohtaiset palveluiden verkoston kehittämisen periaatteet

#	Periaate
1	Digitaalisia palveluja lisätään voimakkaasti ja näin luodaan vaihtoehtoja asukkaille ja työntekijöille, siirretään asiakaspalvelua fyysisistä toimipisteistä sähköisiin kanaviin sekä luodaan edellytyksiä fyysisen toimipisteverkon tiivistämiselle
2	Lähiasemat sekä liikkuvat palvelut mahdollistavat palvelujen tarjoamisen tarvittaessa lähipalveluna erityisesti haja-asutusalueilla, joissa julkinen liikenne ei tue palvelujen saavutettavuutta. Liikkuvassa palvelussa hyödynnetään omia ja alueen muiden toimijoiden tiloja.
3	Sote-asema sisältää asukkaiden palvelutarpeen mukaiset avopalvelujen sekä sosiaali- että terveyspalvelut, joilla mahdollistetaan asiakkaalle sujuva asiointi ja helppo yhteydenaanti. Yhteiset sote-aseman tilat mahdollistavat moniammatillisen yhteistyön, uudet toimintatavat ja laajenevat aukioloajat
4	Sote-asemat sijoittuvat liikenteellisiin solmukohtiin, palvelukeskittymiin, asukkaiden asiointisuunnat huomioiden. Sote-aseman suotuisana väestöpohjana pidetään 20 000 – 30 000 asukkaan väestöpohjaa.
5	Alueelliset-osaamiskeskittymät tarjoavat harvemmin tarvittavia, erityisosaamista vaativia palveluja ja erikoislaitteistoa. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi diabeteksen hoito ja dialyysihoidot
6	Fyysistä toimipisteverkkoa tiivistetään lähiasemien, sote-asemien ja sote-kampuksien muodostamaksi kokonaisuudeksi
7	Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen määrä sovitetaan palvelutarpeen kasvun, henkilöstön saatavuuden ja taloudellisen kestävyuden mukaan.

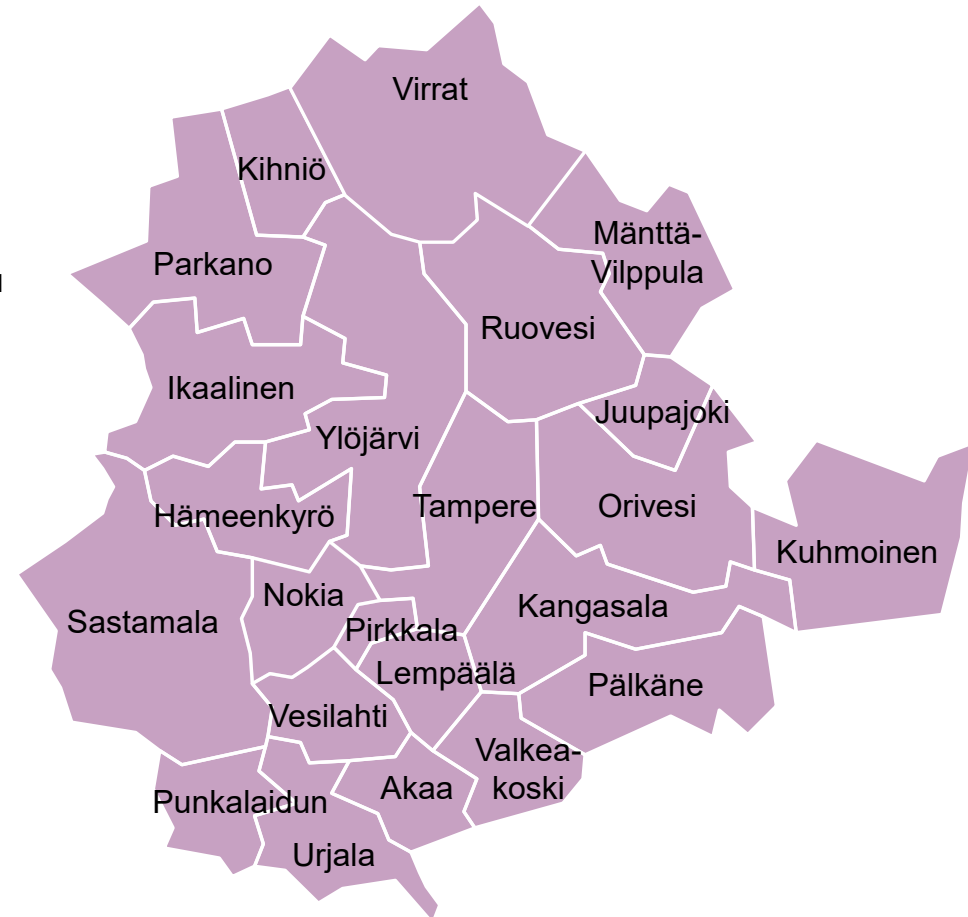
Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- **Tausta ja määritelmät**
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

Pirha ulottuu 23 kunnan alueelle ja palvelee puolta miljoonaa asukasta

- Alueella asuu 530 000 asukasta
  - Pirkanmaalla sairastavuus ja työttömyys ovat hieman koko Suomea alhaisemmalla tasolla¹
  - Pienituloisuutta on hieman enemmän¹ ja kouluttautuneisuusaste on korkea
  - Kokonaisuutena väestö hieman nuorempaa kuin Suomessa yleisesti¹
  - Taloudellinen huoltosuhde ja työpaikkaomavaraisuus ovat hyvät
  - Tampereella on yliopistoja ja korkeakouluja
- Pirkanmaan keskuspuolella on Tampere
  - Pirkanmaalla on asukaskeskittymiä ja harvaan asuttuja alueita
  - Asukaskeskittymät ovat hyvin eri kokoisia, sadoista henkilöistä kymmeneen tuhansiin
  - Julkinen liikenne ei tavoita kaikkia asukkaita
- Alueena kuitenkin kompakti väestön tiheyden, liikenneyhteyksien sekä saavutettavuuden näkökulmasta
  - Alueen reunoille ajaa Tampereelta puolessatoista tunnissa

Pirha tarjoaa palveluitaan 23 kunnan alueella, ja jokaisen kunnan alueelta löytyy yksi tai useampi toimipiste

Oletukset, määritelmät ja käytetyt tietolähteet

- Käynti- ja asiakasmäärien tilastoja on tarkasteltu sekä Pirhan tietojärjestelmistä että THL:n AvoHilmosta saatuina tilastoina
- Väestötilastoissa toteumat on Tilastokeskuksen tilastoista ja ennusteissa on hyödynnetty Pirkanmaanliiton väestö suunnitetta
- Rakennusten kuntoluokat Pirhan tilahallinnolta
  - Jos hammashoitola sijaitsee terveyskeskuksen yhteydessä, on koko kiinteistöstä tasapäistäen tehty tarkennettu kuntoluokkakäynti ja saatu keskiarvoinen kuntoluokka. Tämä kuntoluokitus ei siis ota kantaa yksittäisiin tiloihin tai rakennuksen osiin
  - Muualla kuin terveyskeskuksen yhteydessä olevien alle 100m² tilojen kuntoluokitus on tehty rakennuksen valmistumisvuoden perusteella

Keskeinen terminologia

Käsite	Lyhyt selitys / kuvaus
Perushoito	Suun ja hampaiden tarkastukset ja hoito sisältäen mm. hampaiden paikkauksen, hampaan poiston ja ikenien hoidon.
Kiireellinen hoito	Hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden tai vamman pahenemista. Virka-aikaan tuotetaan toimipisteissä ja virka-ajan ulkopuolella keskitetysti Acutassa
Erikoishoito	Normaalia vaativammat suun sairaudet jotka eivät kuitenkaan vaadi erikoissairaanhoidoa sairaalaolosuhteissa.
Hammashoitaja	Suun terveydenhuoltoon suuntautunut lähihoitaja, joka osallistuu suun sairauksien tutkimuksiin ja hoitoon sekä toimii hammaslääkärin avustajana. Voi tehdä myös itsenäistä vastaanottotyötä esimerkiksi lasten suun terveystarkastuksia.
Hammaslääkäri	Laillistettu hammaslääketieteen asiantuntija, joka on saanut koulutuksen tutkimaan, hoitamaan ja ehkäisemään suun ja leukojen alueen sairauksia ja vammoja.
Erikoishammaslääkäri	Hammaslääkäri, joka on suorittanut erikoistumiskoulutuksen johonkin hammaslääketieteen erikoisaloista.
Suuhygienisti	Ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut suun terveyden edistämisen sekä hammas- ja suusairauksien varhaisen hoidon asiantuntija.
Suun terveystarkastus	Suuhygienistin tai hammashoitajan tekemä tarkastus, jossa arvioidaan omahoidon onnistumista ja tehdään hoidon tarpeen arviointi.
Suun tutkimus	Hammaslääkärin tekemä tutkimus, jossa selvitetään asiakkaan yleinen terveydentila sekä diagnosoidaan hampaisto, ikenet, kieli, limakalvot, leukanivelet ja purenta sekä tehdään hoitosuunnitelma.
Oikomishoito	Keskittyy hampaiden ja leukojen virheasentojen korjaamiseen
Kuvantaminen (röntgentutkimus)	Kuvantamisella voidaan selvittää mm. ientulehduksen aiheuttamaa luukatoa, kariesta, hampaiden juurenkärkien alueiden tulehduksia ja puhkeamattomien hampaiden tilanne. Paikallisempi ja suppeampi kuvantaminen tuotetaan toimipisteissä, laajempi kuvantaminen keskitetysti
Välinehuolto	Tukipalvelu, jossa huolletaan ja puhdistetaan potilaan tutkimisessa ja hoidossa tarvittavat välineet.

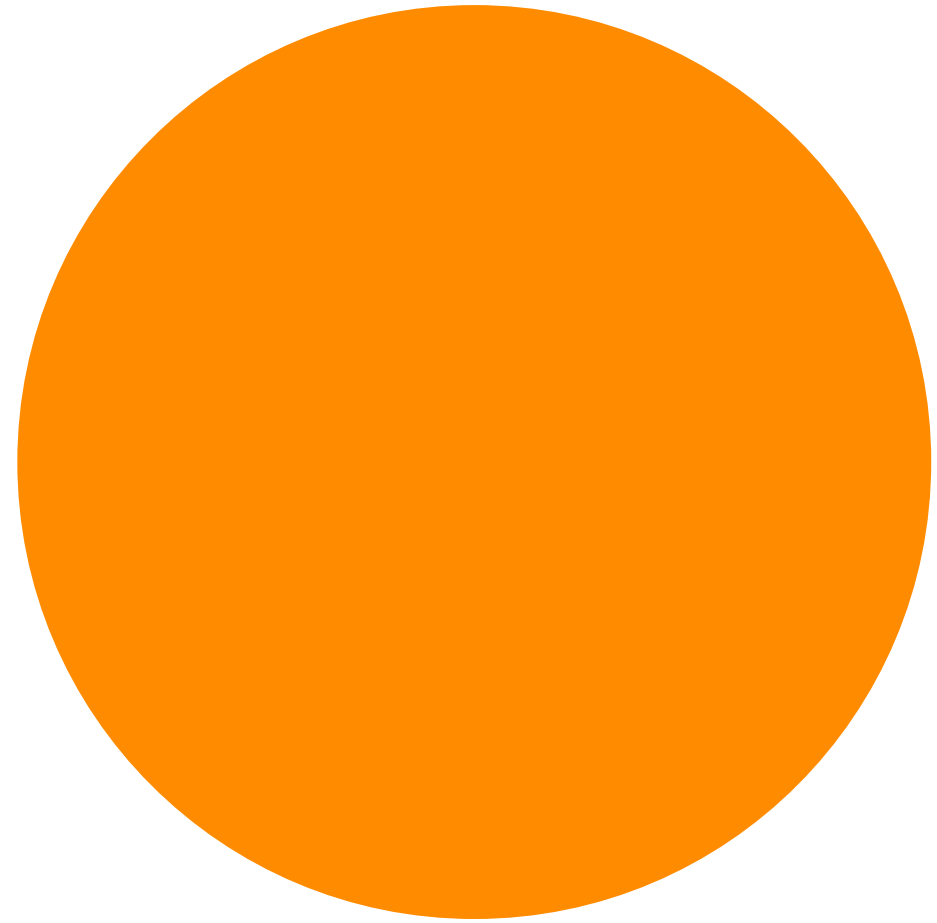

Palveluiden verkoston keskeiset käsitteet

- **Palveluiden verkosto**
  - Palveluiden ja asiointikanavien muodostama kokonaisuus sisältäen fyysisissä toimipisteissä tarjottavat palvelut, liikkuvat palvelut, digitaaliset palvelut sekä oman ja ostopalvelut
- **Lähi-asema**
  - Toimipiste, jossa on yksittäisiä sosiaali- ja terveystalveluita. Lisäksi lähiasemaa voidaan hyödyntää liikkuvien palvelujen tiloina.
- **Sote-asema**
  - Fyysinen toimipiste, josta asukas saa tarvitsemiaan sosiaali- ja terveystalveluita. Sote-asemat voivat erota palveluvalikoimaltaan toisistaan ottaen huomioon alueen erityispiirteet. Joillakin asemilla on myös sairaalatoimintaa.
- **Sote-kampukset**
  - Sosiaali- ja terveystalvelujen osaamisen ydinkeskuksia. Näitä ovat Kaupin, Hatanpään, Sastamalan ja Valkeakosken kampukset.
- **Liikkuvat palvelut**
  - Palvelut, jotka liikkuvat asukkaiden luokse tarpeiden mukaan sen sijaan että niitä tarjotaan vakiintuneessa toimipisteessä. Tapaamispaikka voi olla asiakkaan koti, hyvinvointialueen toimipiste, muu julkinen tila, josta löytyy tapaamisen edellyttämä yksityisyyttä tarjoava tila tai liikkuvan palvelun kulkuväline.

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- **Palveluiden verkoston nykytila**
- Tulevaisuuden muutospaineet
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

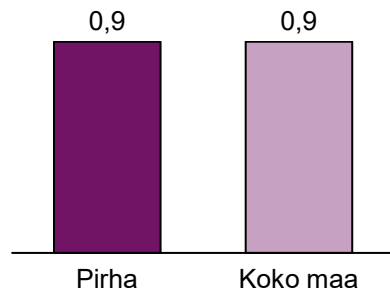

Nykytilanne: yhteenveto

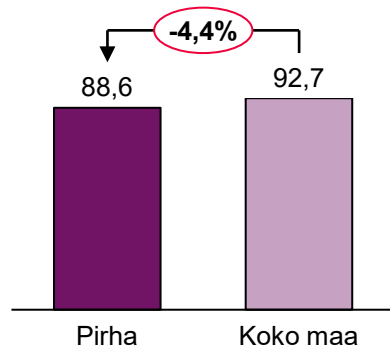
- **Käynti- ja asiakasmäärät hieman laskeneet** – käyntiaktiivisuus koko Suomea hieman suurempi
- **7-17 –vuotiaat käyttävät eniten suun terveydenhuollon palveluita**, myös ikäihmisillä paljon käyntejä asiakasta kohden
- Hieman **alle joka toinen käy STH asiakkaana vuosittain** – asiakaskohtaisissa käyntimäärissä eroja kunnittain
- **Etäasiointina** hoidettu n. **6% käynneistä**
  - Etäasiointeina on hoidettu mm. pienten lasten tarkastuksia / suun hoitoon liittyviä keskusteluita, Huoli-tiimin vastaanottokäyntejä, oikomishoidon kontrolleja sekä hoidon tarpeen arviointeja
- **53 toimipistettä** – Tampereella 15 toimipistettä ja jokaisessa muussa kunnassa 1-5 toimipistettä. Lisäksi palvelua tuotetaan ostopalveluna noin 10 yksityisen palveluntuottajan toimipistessä.
- **Yksityissektorin palveluita käyttäneiden** asiakkaiden määrä **hieman laskenut**

Pirhassa nuoria aikuisia hieman enemmän kuin koko maassa – STH nettokäyttökustannukset matalammat

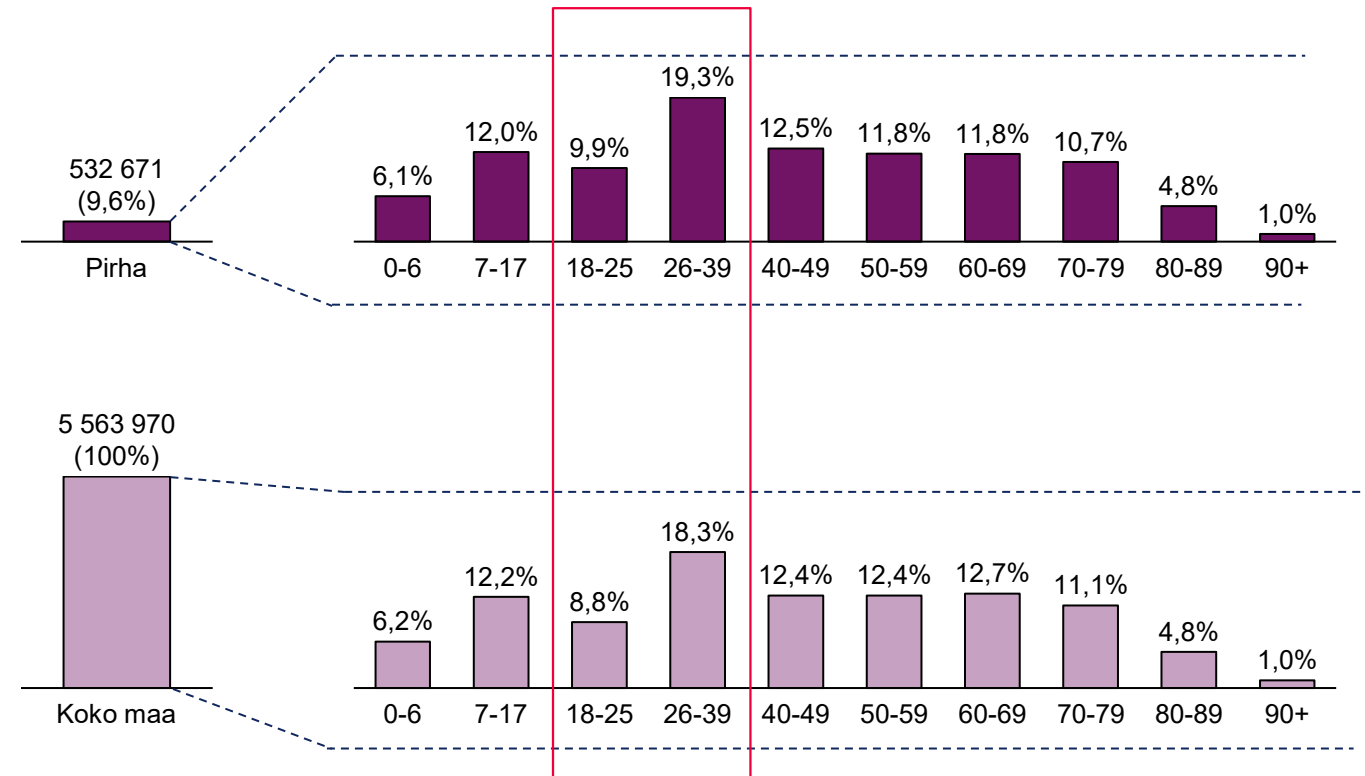
DMF –INDEKSI¹, 12 –VUOTIAAT, 2022

JULKISEN STH NETTOKÄYTTÖKUSTANNUKSET², EUROA / ASUKAS, 2021

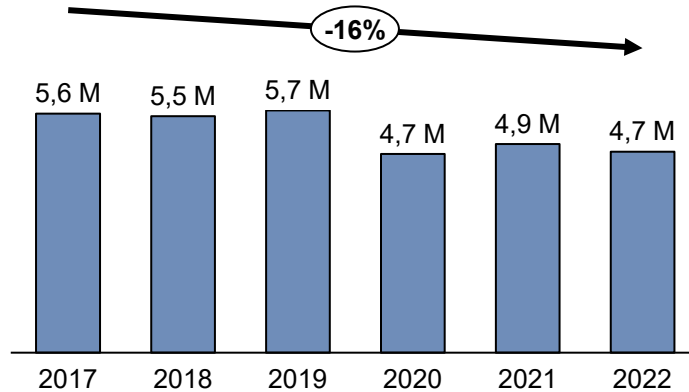

VÄESTÖ JA IKÄJAKAUMA, 2022

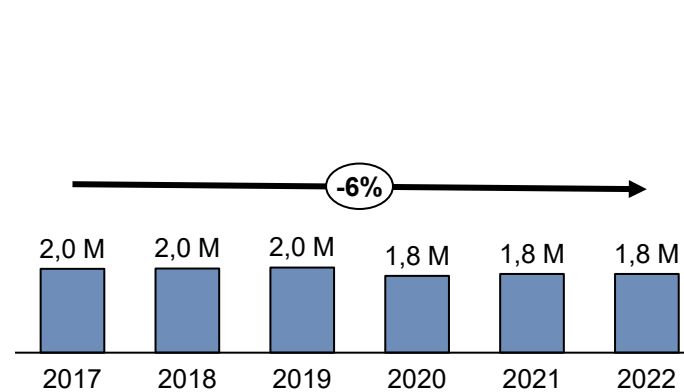

Käynti- ja asiakasmäärät laskeneet koko maassa – Pirhan alueella laskua vähemmän

KÄYNNIT, KOKO MAA

ASIAKKAAT, KOKO MAA

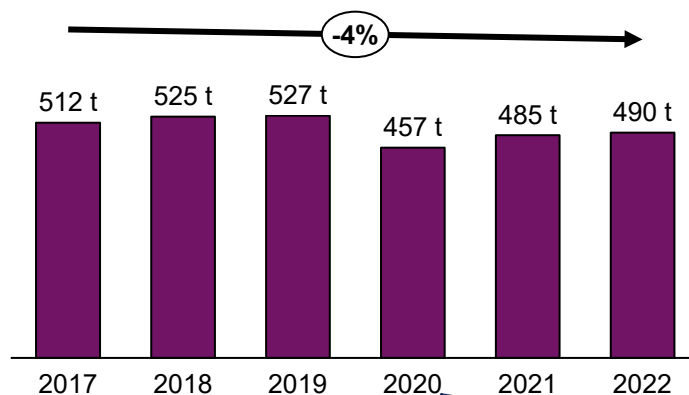

KÄYNTIAKTIIVISUUS, KOKO MAA

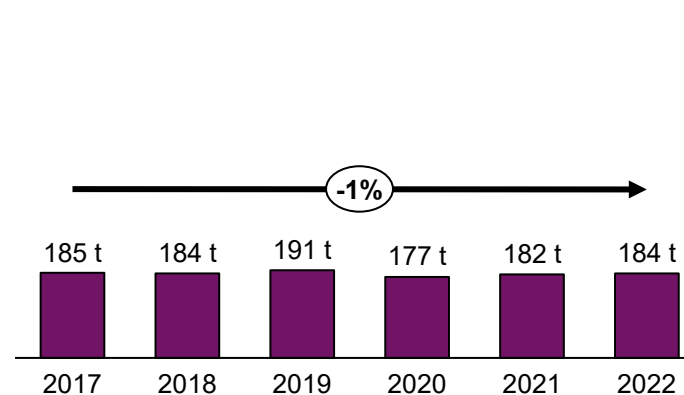
33%
asukkaista
asiakkaana

2,6
käyntiä / asiakas

KÄYNNIT, PIRHA

ASIAKKAAT, PIRHA

KÄYNTIAKTIIVISUUS, PIRHA

35%
asukkaista
asiakkaana

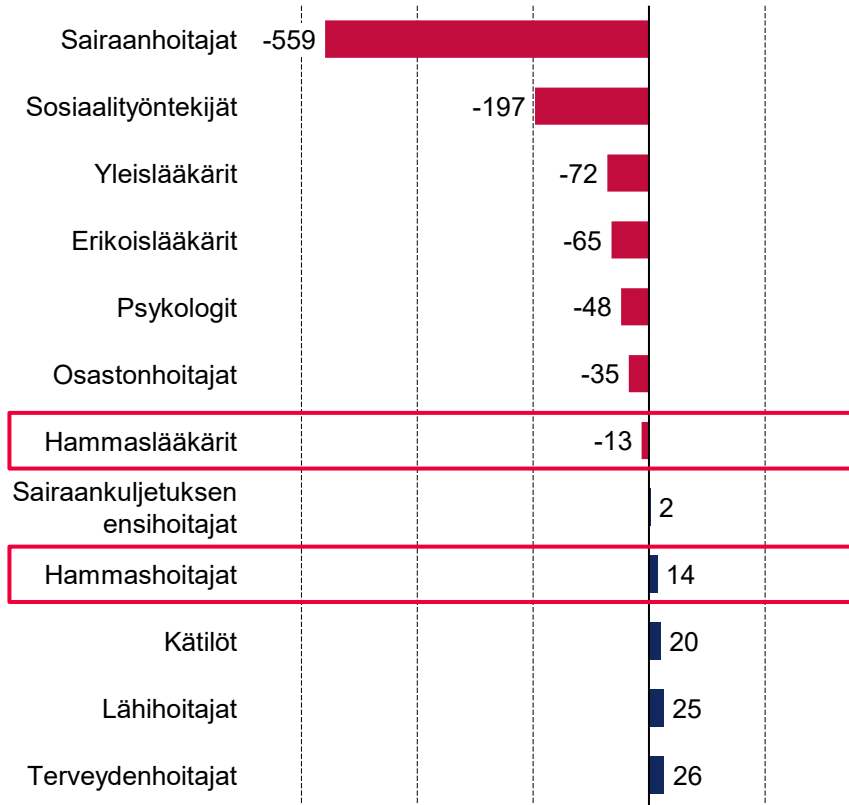
2,7
käyntiä / asiakas

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Lasku johtuu covid-pandemian vuoksi vähennetystä palvelutarjonnasta

Sote-henkilöstöstä osaajapulaa myös Pirkanmaalla – Palveluverk- kotyöllä pyritään lisäämään henkilöstön pito- ja vetovoimaa

AMMATTINIMIKKEEN YLIKYSYNTÄ (-) JA YLITARJONTA (+) PIRKANMAALLA, TYÖNTEKIJÄÄ (V. 2020)*

*Keva on yhdistänyt kuntien eläköitymiseen liittyvät tilastot, koulutuspaikkamääriin, avoimiin työpaikkoihin sekä työvoimatilastoihin

Kommentit

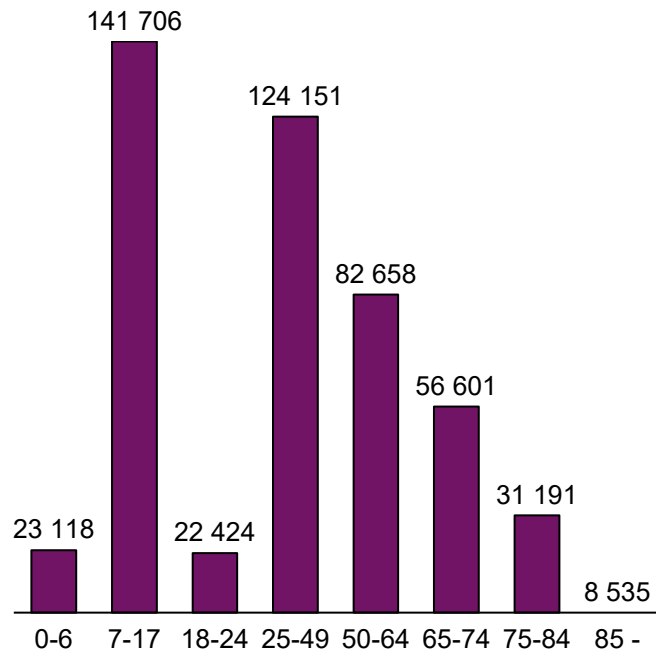
- Graafi kuvaa sitä, millaisia osaamisvajeita Pirkanmaan hyvinvointialueella on eri sote-ammateissa.
- Erityisesti sairaanhoitajista ja sosiaalityöntekijöistä on suurin osaajapula. Kevan ennusteen mukaan hoitajista ja sosiaalityöntekijöistä tulee olemaan suurin osaajapula myös tulevaisuudessa
- Myös eri lääkäreistä sekä psykologeista on osaajapulaa alueella
- Selvää ylitarjontaa ei ollut missään ammateissa

Johtopäätökset

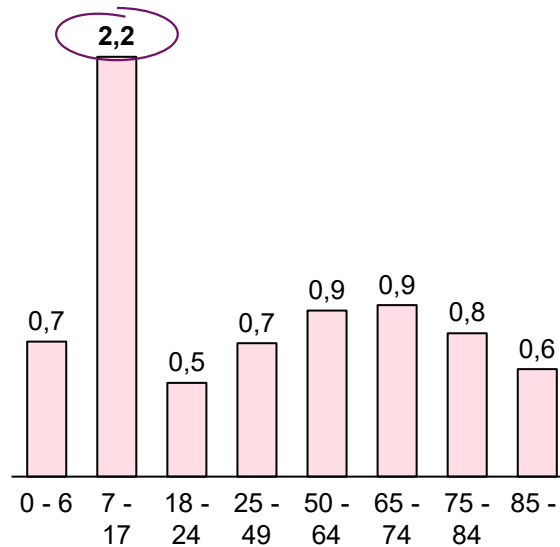
- Kevan analyysin mukaan sote-henkilöstön tilanne ei tule helpottumaan nykyisten eläköitymis- ja koulutusennusteiden pohjalta
- Keskittämällä palveluita ammattilaiset voivat saada enemmän kollegiaalista tukea, mikä voi lisätä työn veto- ja pitovoimaa
- Olisi joka tapauksessa tärkeää huolehtia jo nyt työssä olevien työntekijöiden jaksamisesta sekä työhyvinvoinnista

Pirhassa 7-17 –vuotiaat käyttävät suun terveydenhuollon palveluita eniten, myös ikäihmisillä paljon käyntejä asiakasta kohden

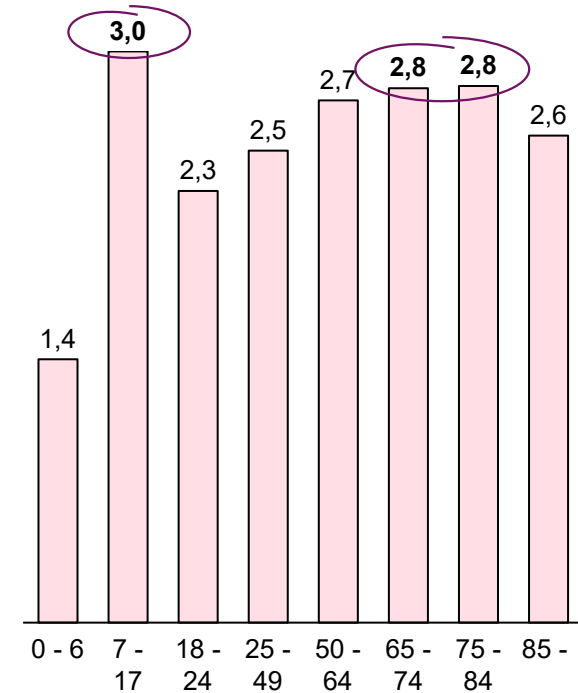
KÄYNNIT IKÄRYHMITTÄIN, 2022

KÄYNNIT / ASUKAS IKÄRYHMITTÄIN, 2022

KÄYNNIT / ASIAKAS IKÄRYHMITTÄIN , 2022

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijat kuuluvat YTHS:n palvelujen piiriin

Harvempi kuin joka toinen käy STH asiakkaana vuosittain – asiakaskohtaisissa käyntimäärissä eroja kunnittain

KUNTAKOHTAISET TUNNUSLUVUT, 2022

KUNTA	VÄESTÖ	KÄYNNIT	ASIAKKAAT	KÄYNNIT / VÄESTÖ	ASIAKKAAT / VÄESTÖ	KÄYNNIT / ASIAKKAAT
Akaa	16 473	17 974	6 641	1,1	0,4	2,7
Hämeenkyrö	10 257	10 930	4 305	1,1	0,4	2,5
Ikaalinen	6 804	7 307	2 734	1,1	0,4	2,7
Juupajoki	1 768	1 240	592	0,7	0,3	2,1
Kangasala	32 959	39 029	15 140	1,2	0,5	2,6
Kihniö	1 771	1 518	736	0,9	0,4	2,1
Kuhmoinen	2 119	1 163	663	0,5	0,3	1,8
Lempäälä	24 580	22 430	9 153	0,9	0,4	2,5
Mänttä-Vilppula	9 360	7 805	3 423	0,8	0,4	2,3
Nokia	35 346	29 981	12 776	0,8	0,4	2,3
Orivesi	8 935	11 721	3 731	1,3	0,4	3,1
Parkano	6 240	4 926	2 168	0,8	0,3	2,3
Pirkkala	20 405	21 327	8 918	1,0	0,4	2,4
Punkalaidun	2 675	2 573	975	1,0	0,4	2,6
Pälkäne	6 347	6 200	2 575	1,0	0,4	2,4
Ruovesi	4 114	4 414	1 852	1,1	0,5	2,4
Sastamala	23 734	21 837	8 769	0,9	0,4	2,5
Tampere	249 009	210 666	76 212	0,8	0,3	2,8
Urjala	4 569	4 958	1 799	1,1	0,4	2,8
Valkeakoski	20 703	19 354	7 678	0,9	0,4	2,5
Vesilahti	4 501	3 511	1 550	0,8	0,3	2,3
Virrat	6 395	7 198	2 638	1,1	0,4	2,7
Ylöjärvi	33 607	32 322	13 152	1,0	0,4	2,5
YHTEENSÄ	532 671	490 384	188 180	0,9	0,4	2,6

Mänttä-Vilppulassa ja Juupajoella ulkoistetut palvelut, mikä voi näkyä tilastoinneissa

Juupajoella ja Kuhmoisissa vähiten käyntejä väestöön suhteutettuna, kun taas Kangasalla ja Orivedellä eniten

Kangasalla ja Ruovedellä eniten asiakkaita väestöön suhteutettuna. Kangasalla on vain yksi yksityinen hammaslääkäri, joka ei pysty ottamaan lisää asiakkaita, minkä vuoksi paljon hoidettu omana tuotantona.

Kuhmoisissa käyntejä vähiten asiakasta kohden, kun taas Orivedellä eniten

Lähde: AvoHilmo, luettu 11.09.2023

Käynneistä 20% yli 65-vuotiaista, joiden määrä tulee kasvamaan tulevina vuosina – väestönosalla on omat hampaat pidempään

KÄYNTIEN %-OSUUDET, 2022

Kunta	0-6v	7-17v	18-24v	25-49v	50-64v	65-74v	75-84v	85v ja yli	YHTEENSÄ	YLI 65-VUOTIAAT
Akaa	4%	38%	3%	21%	18%	10%	5%	1%	17 974	16%
Hämeenkyrö	4%	25%	3%	21%	22%	15%	8%	2%	10 930	25%
Ikaalinen	4%	25%	3%	20%	18%	18%	10%	2%	7 307	30%
Juupajoki	6%	11%	5%	25%	22%	18%	10%	4%	1 240	32%
Kangasala	5%	31%	3%	22%	17%	12%	8%	2%	39 029	22%
Kihniö	4%	20%	2%	19%	23%	23%	7%	1%	1 518	32%
Kuhmoinen	5%	26%	1%	13%	22%	18%	12%	3%	1 163	32%
Lempäälä	5%	41%	3%	23%	13%	9%	4%	1%	22 430	14%
Mänttä-Vilppula	5%	6%	4%	22%	25%	23%	11%	4%	7 805	38%
Nokia	4%	35%	4%	24%	16%	11%	5%	1%	29 981	17%
Orivesi	3%	23%	3%	20%	23%	17%	9%	2%	11 721	28%
Parkano	4%	30%	4%	19%	18%	15%	8%	2%	4 926	25%
Pirkkala	5%	34%	4%	23%	15%	10%	7%	2%	21 327	19%
Punkalaidun	4%	24%	3%	17%	22%	18%	10%	2%	2 573	30%
Pälkäne	4%	28%	2%	19%	20%	14%	10%	3%	6 200	27%
Ruovesi	4%	23%	3%	16%	21%	19%	11%	3%	4 414	32%
Sastamala	5%	27%	4%	21%	21%	14%	7%	2%	21 837	23%
Tampere	5%	26%	6%	30%	15%	10%	6%	2%	210 666	18%
Urpjala	5%	31%	3%	20%	20%	12%	8%	2%	4 958	22%
Valkeakoski	6%	35%	4%	22%	17%	11%	5%	2%	19 354	18%
Vesilahti	6%	41%	2%	21%	17%	8%	4%	1%	3 511	13%
Virrat	4%	26%	3%	19%	19%	19%	9%	2%	7 198	30%
Ylöjärvi	5%	34%	3%	24%	18%	10%	6%	1%	32 322	17%
YHTEENSÄ	5 %	29 %	5 %	25 %	17 %	12 %	6 %	2 %	490 384	20 %

Hämeenkyrössä, Kangasalla, Pirkkalassa ja Ruovedella yli 65-vuotiaat asioivat paljon

ASIAKKAAT / ASUKKAAT, 2022

Kunta	0-6v	7-17v	18-24v	25-49v	50-64v	65-74v	75-84v	85v ja yli	YHTEENSÄ
Akaa	55%	86%	29%	31%	38%	30%	25%	14%	40%
Hämeenkyrö	46%	73%	28%	35%	39%	42%	35%	23%	42%
Ikaalinen	63%	87%	32%	31%	33%	36%	34%	18%	40%
Juupajoki	64%	40%	34%	30%	32%	30%	30%	32%	33%
Kangasala	60%	82%	26%	34%	41%	45%	42%	38%	46%
Kihniö	67%	74%	28%	36%	42%	44%	26%	11%	42%
Kuhmoinen	78%	68%	18%	26%	31%	28%	25%	20%	31%
Lempäälä	46%	77%	23%	28%	27%	30%	24%	20%	37%
Mänttä-Vilppula*	65%	32%	33%	36%	38%	37%	31%	31%	37%
Nokia	46%	72%	26%	29%	30%	32%	23%	16%	36%
Orivesi	49%	77%	30%	34%	43%	40%	31%	21%	42%
Parkano	46%	70%	26%	31%	31%	30%	27%	18%	35%
Pirkkala	56%	80%	32%	33%	35%	41%	40%	36%	44%
Punkalaidun	68%	95%	24%	27%	28%	32%	28%	17%	36%
Pälkäne	61%	82%	23%	32%	34%	37%	33%	33%	41%
Ruovesi	69%	89%	37%	37%	41%	45%	38%	23%	45%
Sastamala	64%	84%	27%	30%	32%	29%	23%	16%	37%
Tampere	48%	69%	19%	25%	28%	28%	23%	22%	31%
Urjala	65%	98%	38%	32%	34%	30%	24%	15%	39%
Valkeakoski	63%	81%	25%	31%	33%	29%	20%	17%	37%
Vesilanti	50%	73%	21%	26%	26%	23%	22%	20%	34%
Virrat	65%	85%	28%	38%	35%	41%	30%	19%	41%
Ylöjärvi	48%	66%	27%	32%	35%	36%	31%	22%	39%
YHTEENSÄ	51 %	73 %	22 %	28 %	32 %	32 %	27 %	22 %	35 %

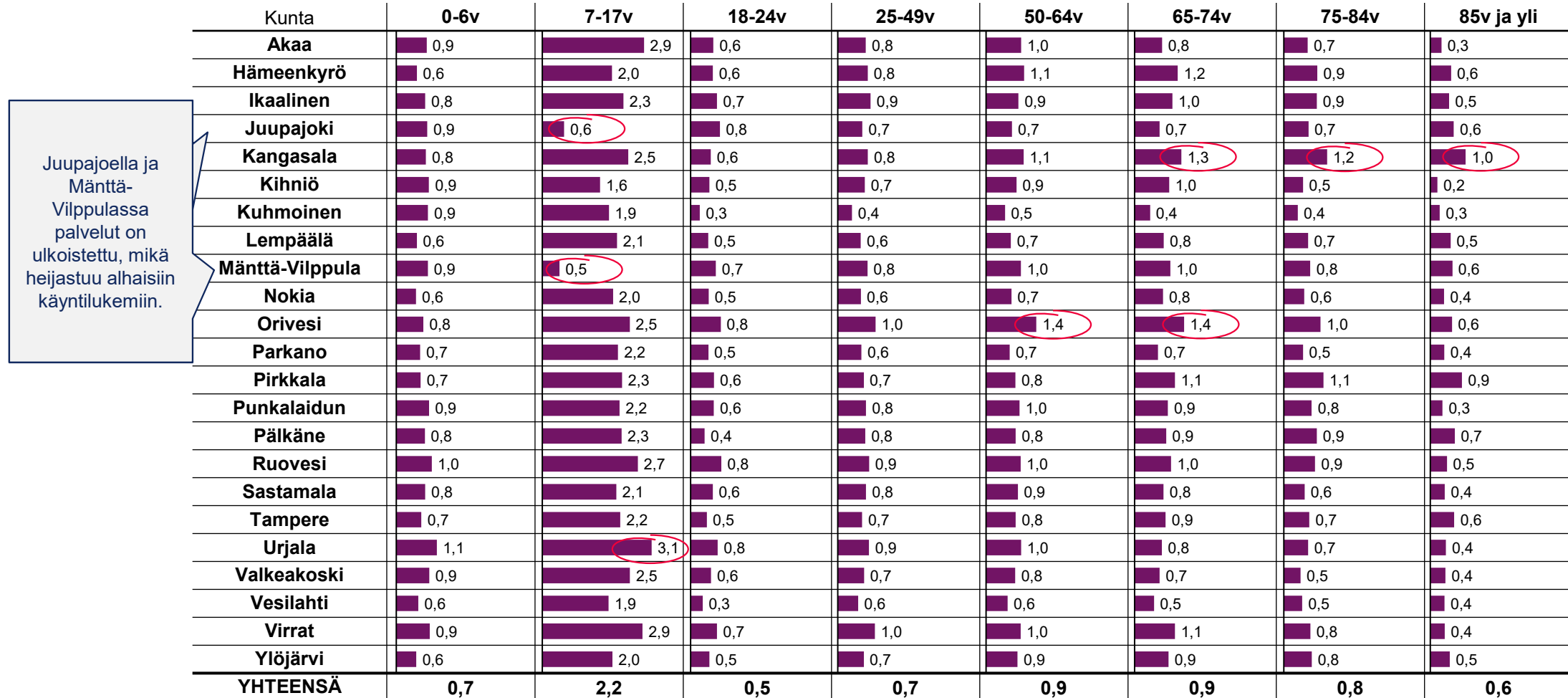
Koululaisilla ja ikääntyneillä eniten asiakaskohtaisia käyntejä – Orivedellä eniten asiakaskohtaisia käyntejä kaikissa ikäryhmissä

KÄYNNIT / ASIAKAS, 2022

Kunta	0-6v	7-17v	18-24v	25-49v	50-64v	65-74v	75-84v	85v ja yli	YHTEENSÄ
Akaa	1,6	3,4	2,2	2,4	2,6	2,6	2,7	2,1	2,7
Hämeenkyrö	1,3	2,7	2,2	2,4	2,8	2,8	2,7	2,4	2,5
Ikaalinen	1,3	2,7	2,3	2,9	2,8	2,9	2,8	2,8	2,7
Juupajoki	1,4	1,6	2,4	2,2	2,3	2,3	2,3	2,0	2,1
Kangasala	1,4	3,0	2,1	2,4	2,6	2,9	2,9	2,5	2,6
Kihniö	1,4	2,2	1,8	2,1	2,0	2,2	2,1	1,7	2,1
Kuhmoinen	1,2	2,8	1,4	1,5	1,8	1,6	1,6	1,3	1,8
Lempäälä	1,3	2,8	2,1	2,3	2,6	2,7	2,8	2,7	2,5
Mänttä-Vilppula	1,4	1,5	2,1	2,3	2,6	2,7	2,4	1,9	2,3
Nokia	1,2	2,8	1,9	2,2	2,4	2,5	2,6	2,3	2,3
Orivesi	1,5	3,3	2,8	3,0	3,4	3,4	3,4	2,8	3,1
Parkano	1,5	3,1	1,9	2,1	2,2	2,2	2,0	2,0	2,3
Pirkkala	1,2	2,8	2,0	2,2	2,4	2,7	2,8	2,4	2,4
Punkalaidun	1,4	2,3	2,7	2,8	3,4	2,9	2,8	2,0	2,6
Pälkäne	1,3	2,8	1,7	2,3	2,5	2,4	2,8	2,0	2,4
Ruovesi	1,5	3,1	2,3	2,3	2,4	2,2	2,3	1,9	2,4
Sastamala	1,3	2,5	2,3	2,6	2,8	2,7	2,5	2,4	2,5
Tampere	1,5	3,2	2,4	2,6	3,0	3,1	3,1	2,9	2,8
Urjala	1,8	3,2	2,0	2,7	2,9	2,5	2,9	2,8	2,8
Valkeakoski	1,5	3,1	2,3	2,4	2,5	2,4	2,4	2,4	2,5
Vesilahti	1,3	2,6	1,6	2,2	2,4	2,4	2,4	2,0	2,3
Virrat	1,4	3,4	2,6	2,7	2,8	2,7	2,5	2,0	2,7
Ylöjärvi	1,2	3,0	1,9	2,3	2,6	2,6	2,6	2,4	2,5
YHTEENSÄ	1,39	3,01	2,27	2,48	2,75	2,81	2,82	2,56	2,61

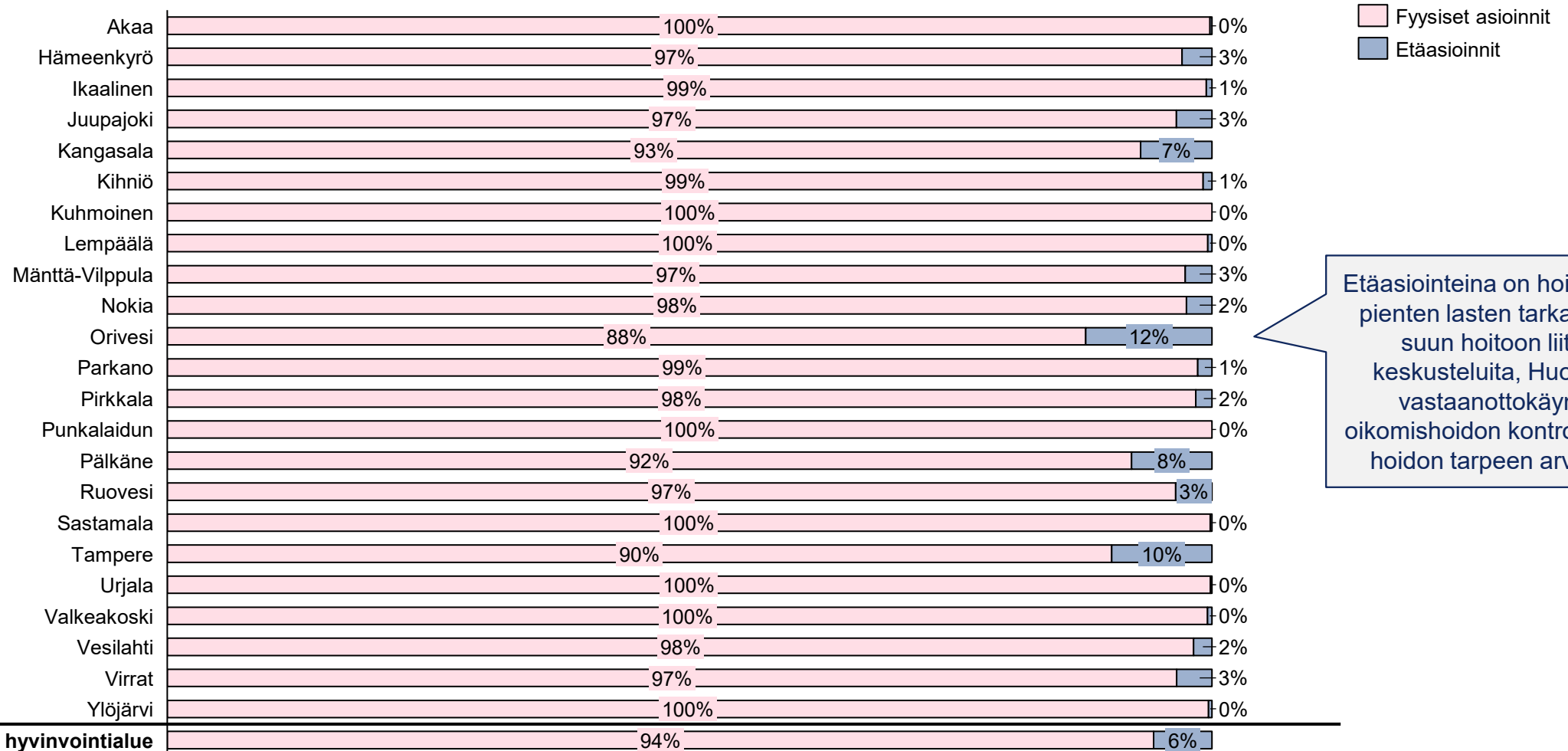
Urjalassa kouluikäiset, Orivedellä 50-74-vuotiaat ja Kangasalla yli 75-vuotiaat käyttävät palveluja suhteellisesti eniten

KÄYNNIT / ASUKAS, 2022

Suurin osa STH:n käynneistä fyysisenä asiointina 2022 – Tampereella ja Orivedellä yli 10 % käynneistä etänä

FYYSISET KÄYNNIT JA ETÄASIOINNIT, 2022

Etäasiointeina on hoidettu mm. pienten lasten tarkastuksia / suun hoitoon liittyviä keskusteluita, Huoli-tiimin vastaanottokäyntejä, oikomishoidon kontroleja sekä hoidon tarpeen arviointeja

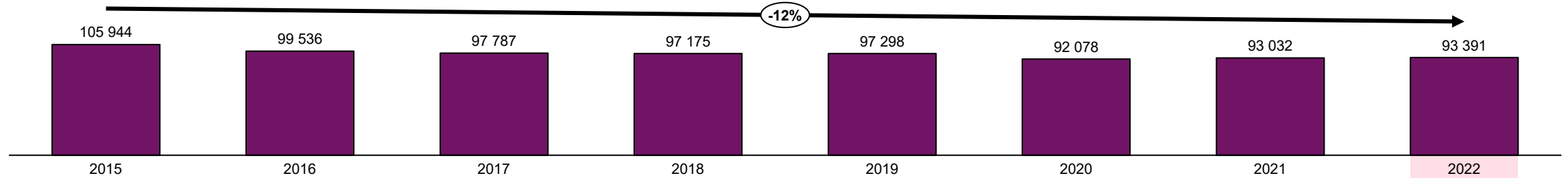
Pirhan alueella 67% käynneistä hammaslääkärillä ja 20% suuhygienisteillä

KÄYNTIEN %-OSUDET AMMATTIRYHMITÄIN JA AMMATTILAISTEN MÄÄRÄT, 2022

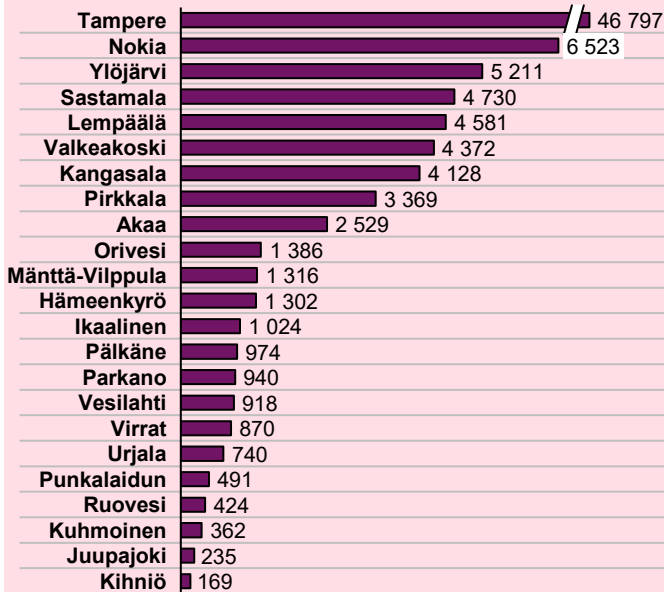
Kunta	Hammaslääkäri	Suuhygienisti	Hammashoitaja	Muu / tieto puuttuu	Hammaslääkäreitä	Suuhygienistejä	Hammashoitajia
Akaa	55%	24%	2%	19%	9	4	14
Hämeenkyrö	87%	12%	1%		6	2	8
Ikaalinen	86%	12%	3%				
Juupajoki	73%	27%					
Kangasala	61%	22%	17%		14	9	26
Kihniö	57%	42%	1%				
Kuhmoinen	74%	3%	4%	19%	1	1	1
Lempäälä	66%	24%	4%	6%	8	6	13
Mänttä-Vilppula	74%	25%	1%	1%			
Nokia	64%	27%	9%		14	6	19
Orivesi	66%	19%	14%		4	1	5
Parkano	71%	28%	1%				
Pirkkala	66%	29%	5%		8	5	13
Punkalaidun	67%	21%	2%	10%	1	1	1
Pälkäne	63%	14%	22%		4	1	4
Ruovesi	72%	24%	3%				
Sastamala	55%	21%	3%	20%	14	4	17
Tampere	69%	17%	13%		64	28	91
Urjala	28%	30%	1%	42%	1	2	1
Valkeakoski	66%	17%	7%	10%	7	4	11
Vesilahti	70%	20%	10%		2	1	3
Virrat	78%	16%	5%				
Ylöjärvi	64%	25%	4%	7%	13	6	19
YHTEENSÄ	67 %	20 %	9 %	3 %	170	81	246

Yksityispalvelujen käyttö Pirhan alueella laskenut – Kuntakohtaisessa käytössä eroja

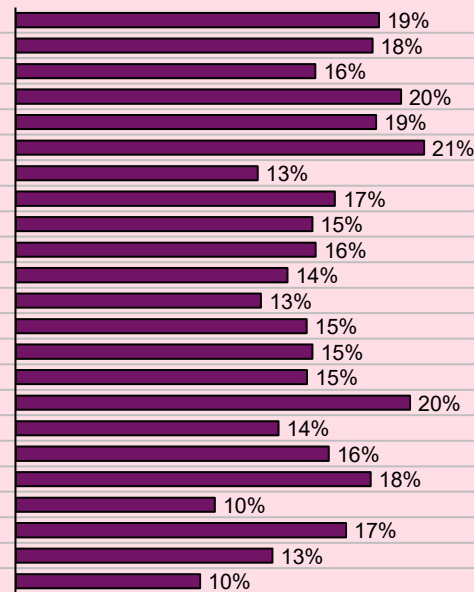
KELA –KORVAUSTEN SAAJAT

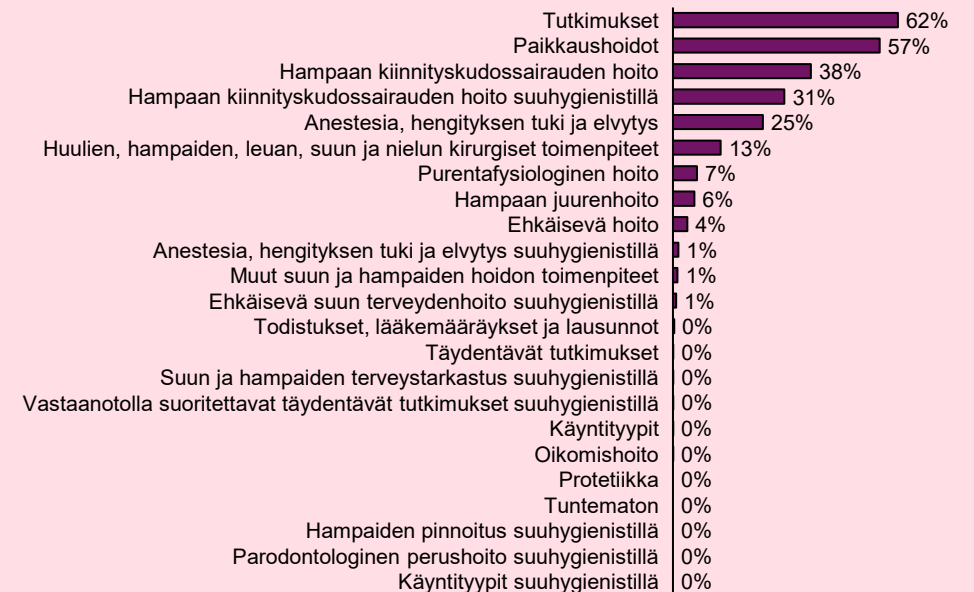
KELA –KORVAUSTEN SAAJAT

KELA –KORVAUSTEN SAAJAT / VÄESTÖ

KELA –KORVAUSTEN SAAJAT TOIMENPITEITTÄIN PIRHA

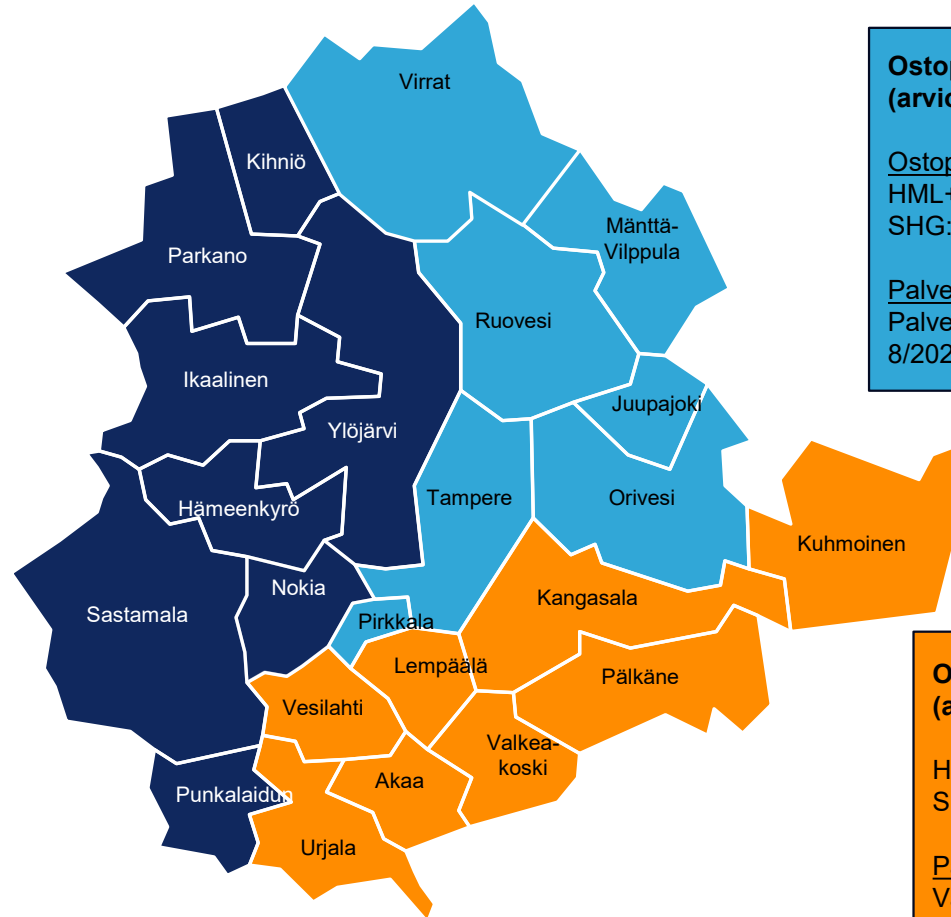

Ostopalvelun käyttö ja palvelusetelit – Palvelusetelien käyttö on päättynyt 8/2023

Ostopalveluiden henkilöstömäärä (arvio):

HML+HH –työpareja: 1,5
SHG: 0,8

Palvelusetelit:
Palvelusetelit olleet käytössä Nokialla 8/2023 asti

Ostopalveluiden henkilöstömäärä (arvio):

Ostopalvelut (vain Tampere):

HML+HH –työpareja: 21,4
SHG: 6,7

Palvelusetelit:

Palvelusetelit olleet käytössä Pirkkalassa 8/2023 asti.

Ostopalveluiden henkilöstömäärä (arvio) – 15.11.2023 alkaen:

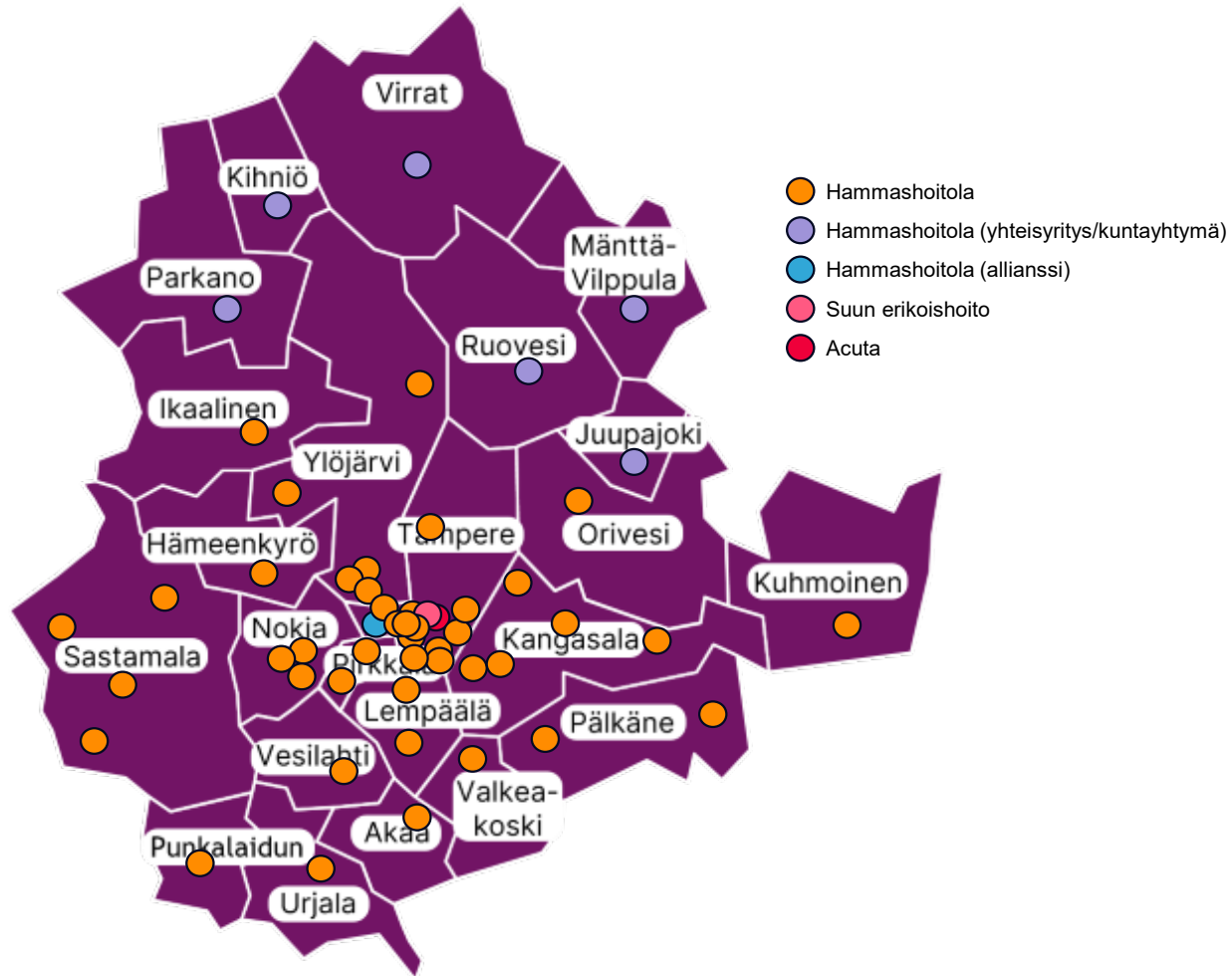
HML+HH –työpareja 3
SHG: 1

Palvelusetelit:

Valkeakoskella oli kaupungin päätöksellä määräaikaaisesti käytössä palveluseteleitä vuoden 2022 loppuun asti.

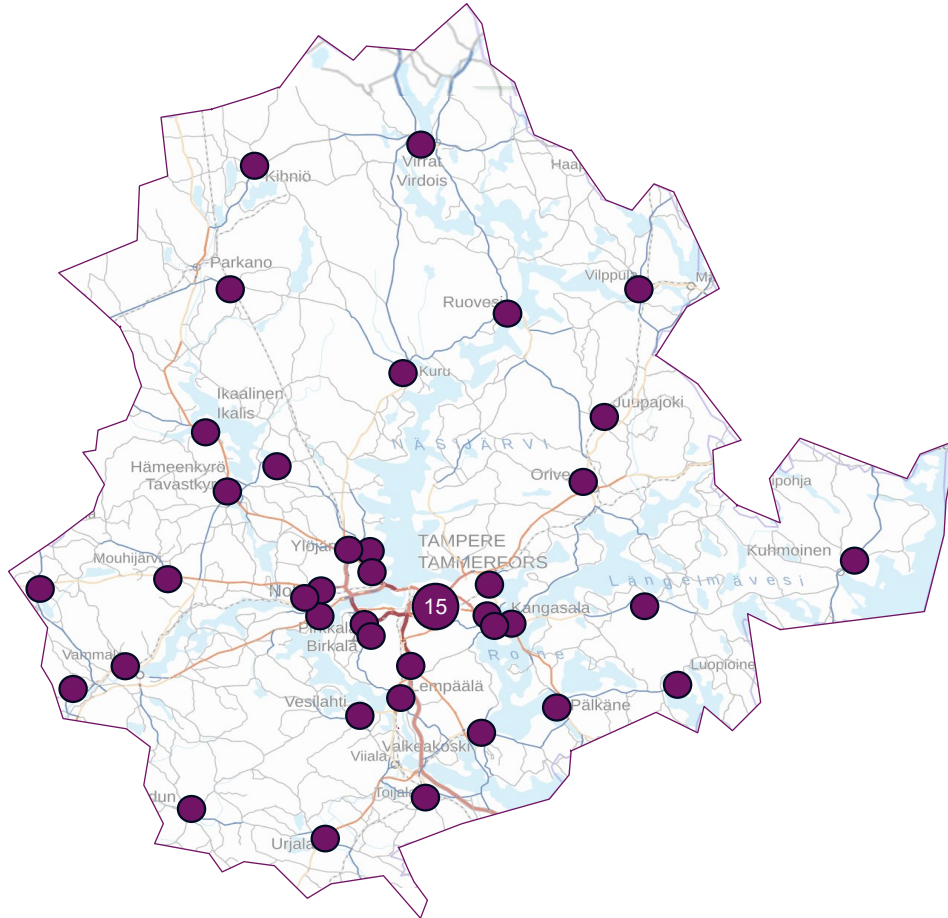
Toimipisteverkosto tuotantotavan mukaan

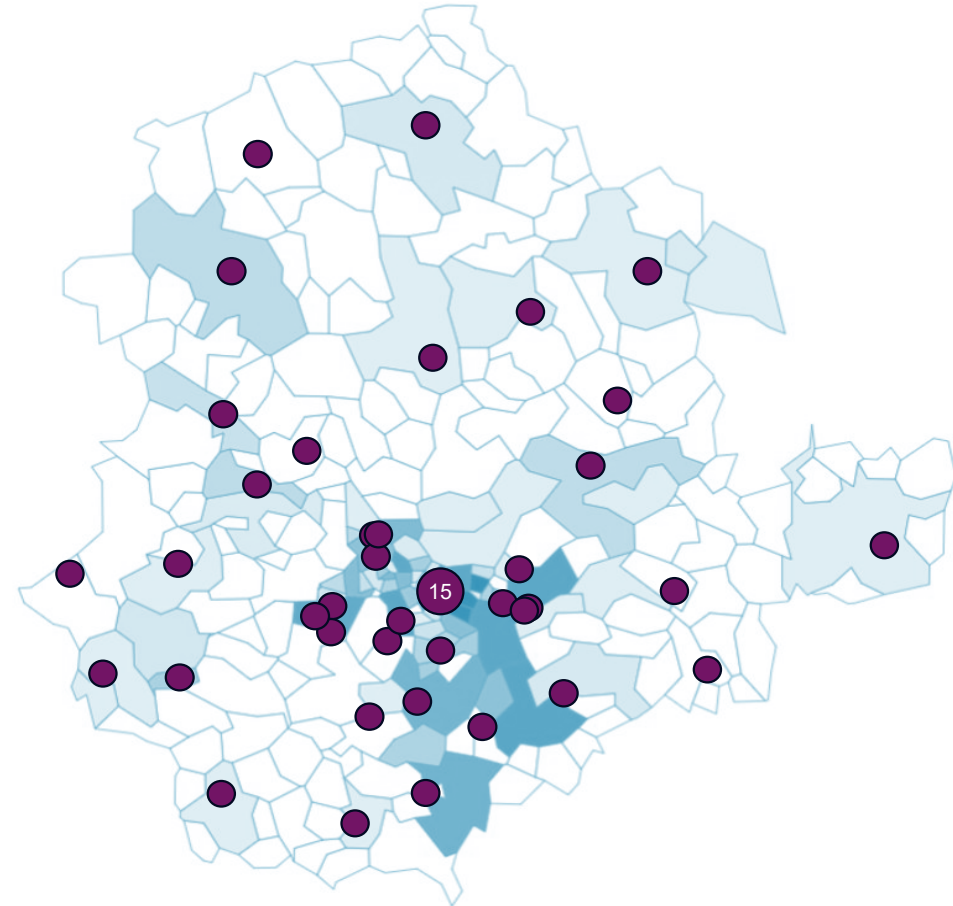
Kunta	Toimipisteiden lukumäärä
Akaa	1
Hämeenkyrö	1
Ikaalinen	1 (Suomen Terveystalo Oy)
Juupajoki	1 (Mäntänvuoren Terveys/Pihlajalinna)
Kangasala	5
Kihniö	1 (Kolmostien Terveys/Pihlajalinna)
Kuhmoinen	1
Lempäälä	2
Mänttä-Vilppula	1 (Mäntänvuoren Terveys/Pihlajalinna)
Nokia	3
Orivesi	1
Pälkäne	2
Parkano	1 (Kolmostien Terveys/Pihlajalinna)
Pirkkala	2
Punkalaidun	1
Ruovesi	1 (KeiturinSote)
Sastamala	4
Tampere	15 (12+allianssi+erikoishoidon yksikkö+Acuta)
Uusikaupunki	1
Urjala	1
Valkeakoski	1
Vesilahti	1
Virrat	1 (KeiturinSote)
Ylöjärvi	5

Toimipisteverkosto ulottuu myös harvemmin asutuille alueille

TOIMIPISTEET TIESTÖ- JA VESISTÖKARTALLA (Kuva 1)

TOIMIPISTEET VÄESTÖ- JA POSTINUMEROKARTALLA (Kuva 2)

Toimipisteet (1/3)

Kunta	Toimipiste	Hoito- huoneita	Huoneala (m2)	HML / SHG / HH	Käyntimäärä ¹ 2022 / toimipiste	Käyntimäärä ² 2022 / kunta	Käyntiennuste ³ 2035 / kunta	VO / neuvola samoissa tiloissa	Kuvanta- minen / ptg -laite	Välinehuolto	Huomiot
Hämeenkyrö	Hämeenkyrön hammashoitola	7	576	6 / 2 / 8	10 725	10 930	11 497 (+5%)	Kyllä	Kyllä	Kuljetus	Kuntoluokka 4. Rakenteilla uusi hoituhuone?
Ikaalinen	Ikaalisten hammashoitola	4	190			7 307	6 617 (-9%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ulkoistettu Terveystalolle, Kuntoluokka 4
Kihniö	Kihniön hammashoitola					1 518	1 219 (-20%)	Kyllä	Ei		Kolmostien Terveys, Kuntoluokka 3
Nokia	Kauppakadun hammashoitola	3	180	2 / 1 / 2	14 078	29 981	29 683 (-1%)	Ei	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 2
	Koskenmäen hammashoitola	3	105	2 / 1 / 2	6 648			Ei	Ei	Kuljetus	Hoitola osana koulua, Kuntoluokka 4.
	Nokian sote-asema	17	563	10 / 4 / 15	26 638			Kyllä	Kyllä	Kuljetus	Kuntoluokka 5. Oikominen keskitetty
Parkano	Parkanon hammashoitola		211			4 926	4 376 (-11%)	Kyllä	Kyllä		Kolmostien Terveys, Kuntoluokka 2
Punkalaidun	Punkalaitumen hammashoitola	3	71	1 / 1 / 1	2 193	2 573	2 211 (-14%)	Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 3. Vaikea saada työvoimaa.
Sastamala	Äetsän hammashoitola	3	177	1 / 0 / 1	1 115	21 837	19 570 (-10%)	Ei	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 2
	Mouhijärven hammashoitola	3		2 / 0 / 2	2 731			Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 3
	Kiikoisten hammashoitola	1						Ei	Ei	Kuljetus	Ei toimintaa
	Keskushammashoitola	11	706	11 / 4 / 14	17 754			Ei	Ei	Kyllä	Remontoitu, Kuntoluokka 3
Ylöjärvi	Kauraslammien hammashoitola	1	44			32 322	33 154 (+3%)	Ei	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 2
	Sote-asema	20	711	10 / 6 / 16				Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 4
	Viljakkalan hammashoitola	1	25	1 / 0 / 1				Kyllä	Ei	Kyllä	Ikäihmisten käyttämä yksikkö. Kaukana keskustasta. Rekrytointihaasteita .Kuntoluokka 3
	Vuorentaustan hammashoitola	2	45	1 / 0 / 1				Ei	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 3
	Kurun hammashoitola	2		1 / 0 / 1				Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 2. Kaukana keskustasta. Rekrytointihaasteita.

Toimipisteet (2/3)

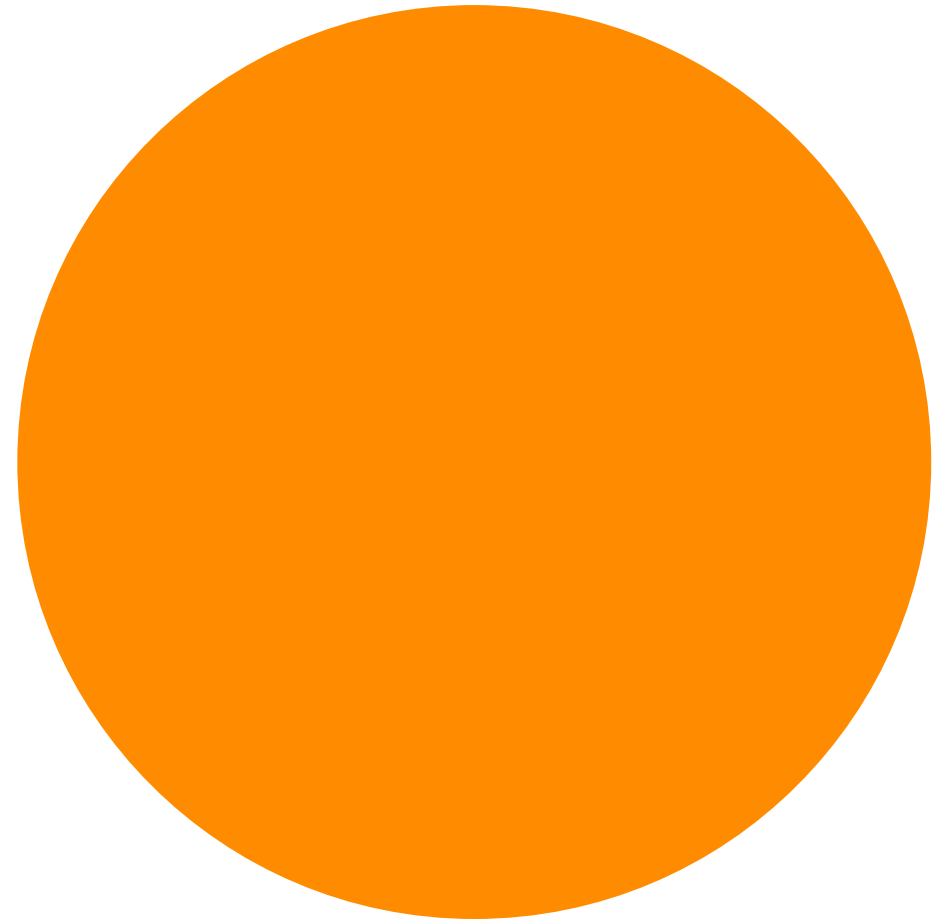
Kunta	Toimipiste	Hoito- huoneita	Huoneala (m2)	HML / SHG / HH	Käyntimäärä ¹ 2022 / toimipiste	Käyntimäärä ² 2022 / kunta	Käyntiennuste ³ 2025 / kunta	VO / neuvola samoissa tiloissa	Kuvanta- minen / ptg - laite	Välinehuolto	Huomiot
Akaa	Akaan hammashoitola	13	467	9 / 4 / 14	19 247	17 974	17 719 (-1%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 5
Kangasala	Kangasalan keskushammashoitola	16	408	7 / 5 / 19		39 029	40 507 (+4%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3
	Ruutanan hammashoitola	4	78	2 / 1 / 2	4 754			Kyllä	Ei	Kuljetus	Ruutana on iso asuinalue
	Sahalahden hammashoitola	1	51	1 / 1 / 1	857			Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 3
	Suoraman hammashoitola	3		2 / 1 / 2	3 742			Neuvola	Ei	Kuljetus	Koulun yhteydessä, Kangasalan suurin alaaste. Kuntoluokka 3
	Vatialan hammashoitola	3	80	2 / 1 / 2	4 575			Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 4
Kuhmoinen	Kuhmoisten hammashoitola	2	79	1 / 1 / 1		1 163	1 015 (-13%)	VO	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 3. Vanhuspalveluyksikkö pihassa. Rekrytointihaasteita
Lempäälä	Lempäälän hammashoitola	9	756	5 / 4 / 10		22 430	22 661 (+1%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 5. Hyvä kuntainen.
	Kuljun hammashoitola	5		3 / 2 / 3	23 785			Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 2. Osa hammashoidon tiloista käyttökiellossa.
Pälkäne	Pälkäneen hammashoitola	4	109	3 / 1 / 3	4 348	6 200	6 198 (0%)	Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 2. Sisäilmaongelmaa.
	Luopioisten hammashoitola	2	94	1 / 0 / 1	87			Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 2
Urjala	Urjalan hammashoitola	3	199	1 / 2 / 1	2 622	4 958	4 488 (-9%)	Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 4. Rekrytointihaastetta, nyt henkilöstöä.
Valkeakoski	Valkeakosken hammashoitola	11	232	7 / 4 / 11	19 116	19 354	19 726 (2%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3, Ikäihmisten yksikkö
Vesilahti	Vesilahden hammashoitola	3	125	2 / 1 / 3	3 361	3 511	3 395 (-3%)	Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 4

Toimipisteet (3/3)

Kunta	Toimipiste	Hoito- huoneita	Huoneala (m2)	HML / SHG / HH	Käyntimäärä ¹ 2022 / toimipiste	Käyntimäärä ² 2022 / kunta	Käyntiennuste ³ 2025 / kunta	VO / neuvola samoissa tiloissa	Kuvanta- minen / ptg - laite	Välinehuolto	Huomiot
Juupajoki	Juupajoen terv.as. hammashoitola	2			709	1 240	1 064 (-14%)	Kyllä	Ei	Kuljetus	Mäntänvuoren Terveys, Kuntoluokka 3
Mänttä- Vilppula	Mäntän terveysaseman hammashoitola	8	756	4 / 2 / 5	7 117	7 805	7 083 (-9%)	VO	Ei	Kyllä	Mäntänvuoren Terveys, Kuntoluokka 3
Orivesi	Oriveden hammashoitola	6	336	4 / 1 / 5	8 933	11 721	11 601 (-1%)	Ei	Kyllä	Kyllä	TK 5-6 km päässä, Kuntoluokka 2
Pirkkala	Sote-aseman hammashoitola	12	420	8 / 5 / 13	21 907	21 327	21 285 (0%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3
	Suupanniityn koulun hammashoitola	1	7					Ei	Ei	Kuljetus	Sisäilmaongelmia, suljetaan 02/2024
Ruovesi	Ruoveden hammashoitola		174	2 / 1 / 3	3 773	4 414	3 826 (-13%)	Kyllä	Ei	Kyllä	KeiturinSote, Kuntoluokka 3
Tampere	Tesoman hammashoitola (allianssi)	3+4	494	2 / 1 / 4	4 308	210 666	214 767 (+2%)	Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4. Lapset ja nuoret omana tuotantona.
	Acutan kiirevo ja päivystys	3	69		7 371			VO	Kyllä	Kuljetus	Kuntoluokka 2
	Hatanpään hammashoitola	3	175	2 / 1 / 4	1 485			VO	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3
	Hervannan hammashoitola	7	196	5 / 1 / 4	7 525			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 2
	Etelä-Hervannan hammashoitola	10		2 / 2 / 4				Ei	Ei	Kyllä	Avattu 08/2023. Koulun yhteydessä, Kuntoluokka 5
	Teiskon hammashoitola (Kämmenniemen)	1	20	1 / 0 / 1	939			Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 3
	Kaukajärven hammashoitola	2	113	2 / 0 / 3	940			Ei	Ei	Kuljetus	Sisäilmaongelmia ja esteellinen, Kuntoluokka 2.
	Koukkuniemen hammashoitola	2		1 / 4 / 1	3 030			Ei	Ei	Kyllä	Laitoshoidon yksikkö
	Lielahden hammashoitola	5	246	2 / 2 / 3	6 453			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4
	Linnainmaan hammashoitola	10	439	6 / 4 / 10	12 838			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 3
	Suun erikoishoidon yksikkö	21	805	20 / 3 / 20	24 371			VO	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 5
	Tammelan hammashoitola	12	591	6 / 5 / 9	14 464			Ei	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 3
	Tipotien hammashoitola	5	329	3 / 2 / 3	5 849			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4
	Tullinkulman hammashoitola	15	740	9 / 2 / 20	11 209			Ei	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4. Hajautuskandien opetus.
Vuoreksen hammashoitola	3	89	2 / 1 / 2	3 751	Neuvola	Ei	Kuljetus	Koulun yhteydessä. Myös aikuisille hammashoitoa. Kuntoluokka 4			
Virrat	Virtain hammashoitola	6	215	4 / 1 / 6	7 629	7 198	5 761 (-20%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	KeiturinSote, Kuntoluokka 4

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- **Tulevaisuuden muospaineet**
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

Koko Suomi järjestäytyy toimimaan uudella tavalla muuttuvassa ympäristössä

- Hyvinvointialueet **aloittaneet** toiminnan järjestämisen **1.1.2023**
- **Suomen laki ja säädökset** velvoittavat muokkaamaan toimintaa
  - Henkilökuntamitoitukset, rahoitusmalli jne.

- Suomen **väestö** ikääntyy, mikä osaltaan heijastuu palvelutarpeen kasvuun vaikka toimintakyky säilyykin pidempään hyvänä
- Työntekijöitä on vaikea saada
  - Erityisesti syrjäseuduille työvoimaa on haasteellista rekrytoida

- Palvelutuotannon **kustannuksien kasvua** pyritään hillitsemään vaikka palvelutarve kasvaisi

- **Digitaalisten** palveluiden ja ratkaisujen mahdollisuudet täytyy realisoida

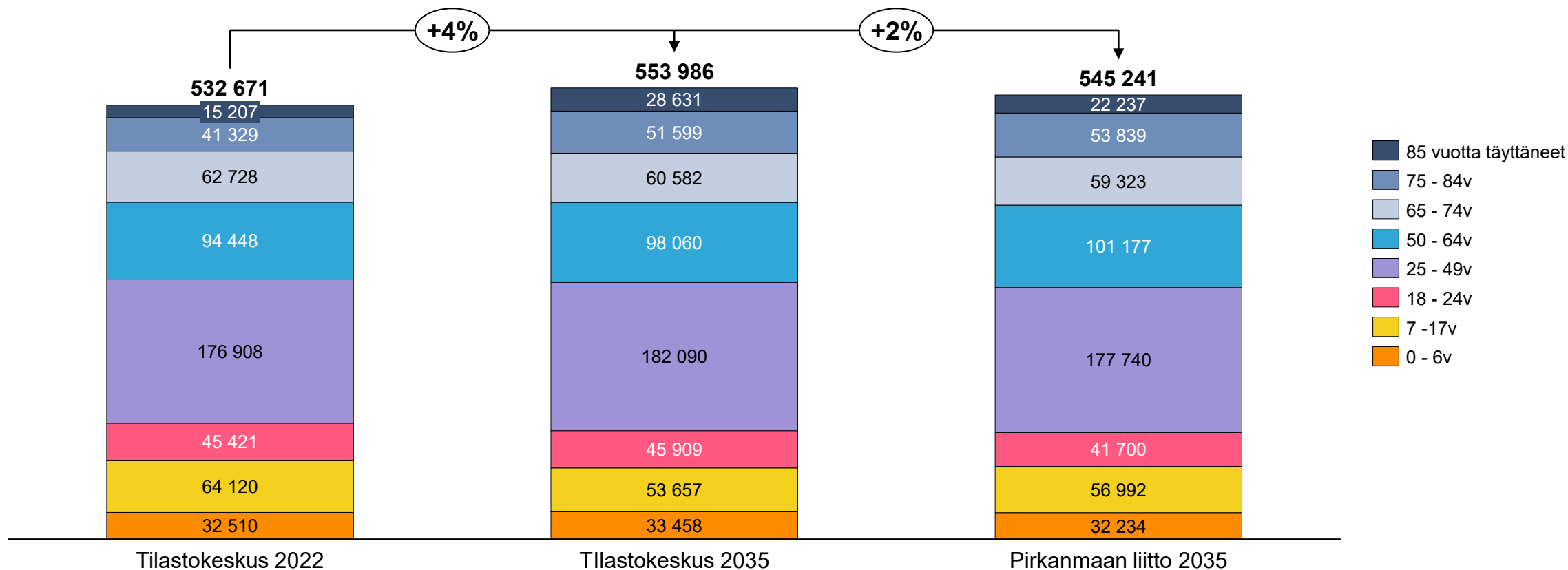
Muutospaineet: yhteenveto

- Yli 75 –vuotiaiden määrä tulee kasvamaan vuoteen 2035 mennessä
- Pirkanmaanliiton ennusteessa myös nuorten (18-24v) ja pienten lasten (0-6v) määrä tulee vähenemään -> kouluikäisten (7-17v) määrä tulee vähenemään
- Käyntiaktiivisuuden oletetaan pysyvän suunnilleen vuoden 2022 tasolla
- **Määrälliseen palvelutarpeeseen ei odoteta suuria muutoksia vuoden 2022 tasosta**
- **Palveluiden profiilit saattavat kuitenkin muuttua**
  - Ikäihmisillä enemmän omia hampaita, jolloin myös hoidon tarvetta enemmän kuin proteeseilla korvatuissa hampaissa
    - Ennalta ehkäisevä työ ja hoidon tarpeen arviointi korostuvat

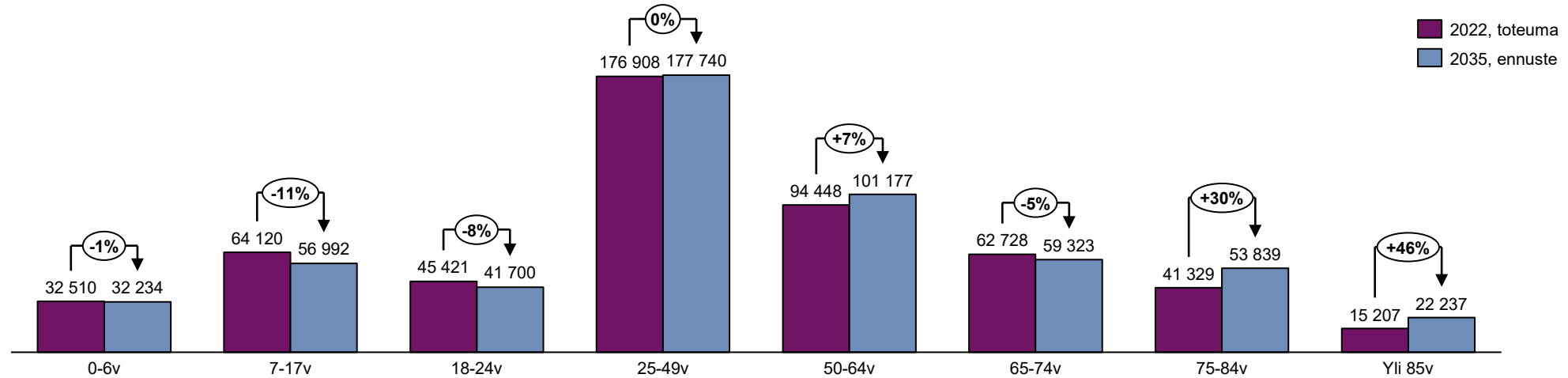
Väestö kasvaa vuoteen 2035 mennessä n. 2-4% ennusteesta riippuen – Jatkossa käytetään Pirkanmaan liiton ennustetta

VÄESTÖMÄÄRÄN KEHITTYMINEN PIRKANMAALLA IKÄLUOKITTAIN 2022-2035

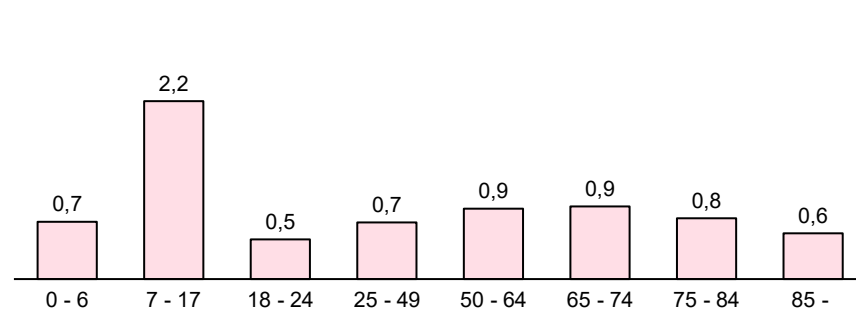

Eniten käyntejä tuottava ikäryhmä (7-17v) pienenee, mutta yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa

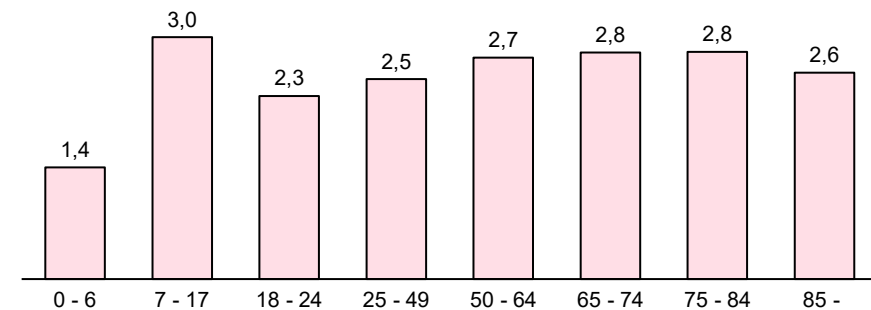
PIRKANMAAN VÄESTÖ IKÄRYHMITÄIN, 2022 TOTEUMA JA 2035 ENNUSTE

KÄYNNIT / ASUKAS IKÄRYHMITÄIN, 2022

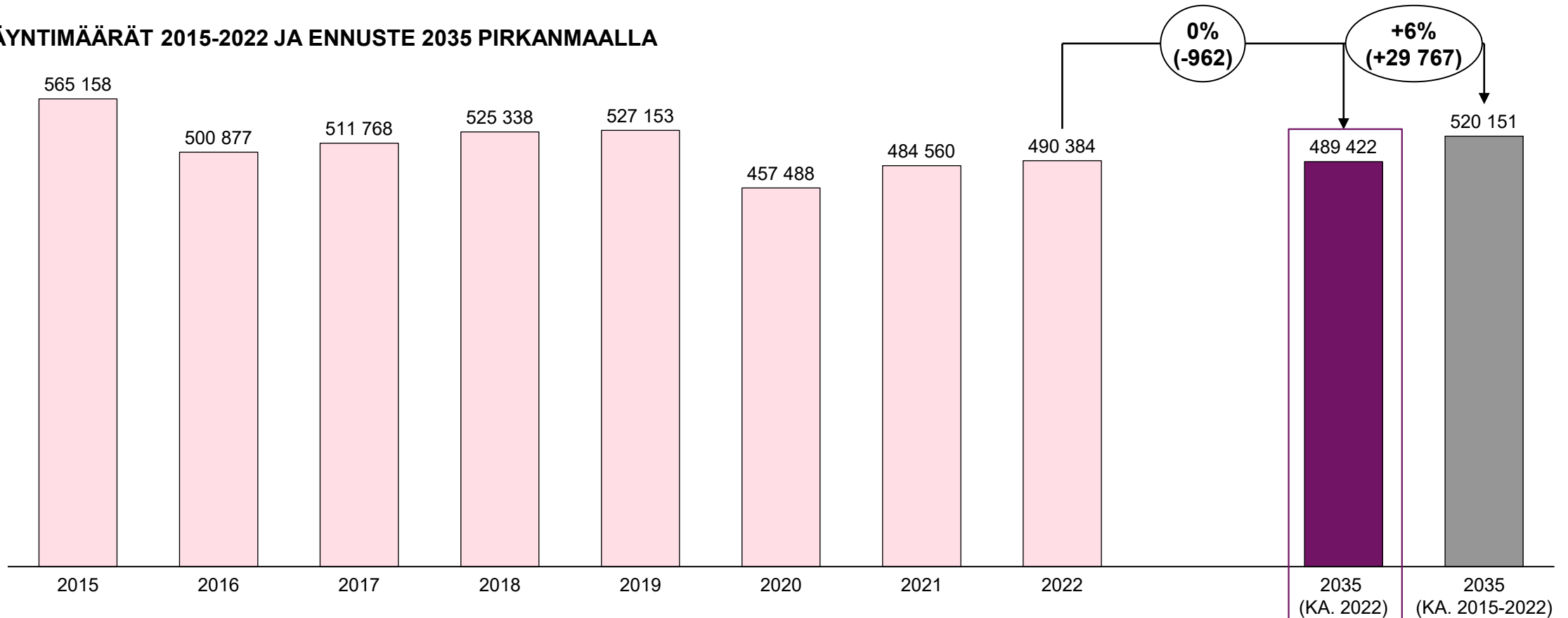

KÄYNNIT / ASIAKAS IKÄRYHMITÄIN, 2022

Käyntimäärän ennustetaan pysyvän vuoden 2022 tasolla

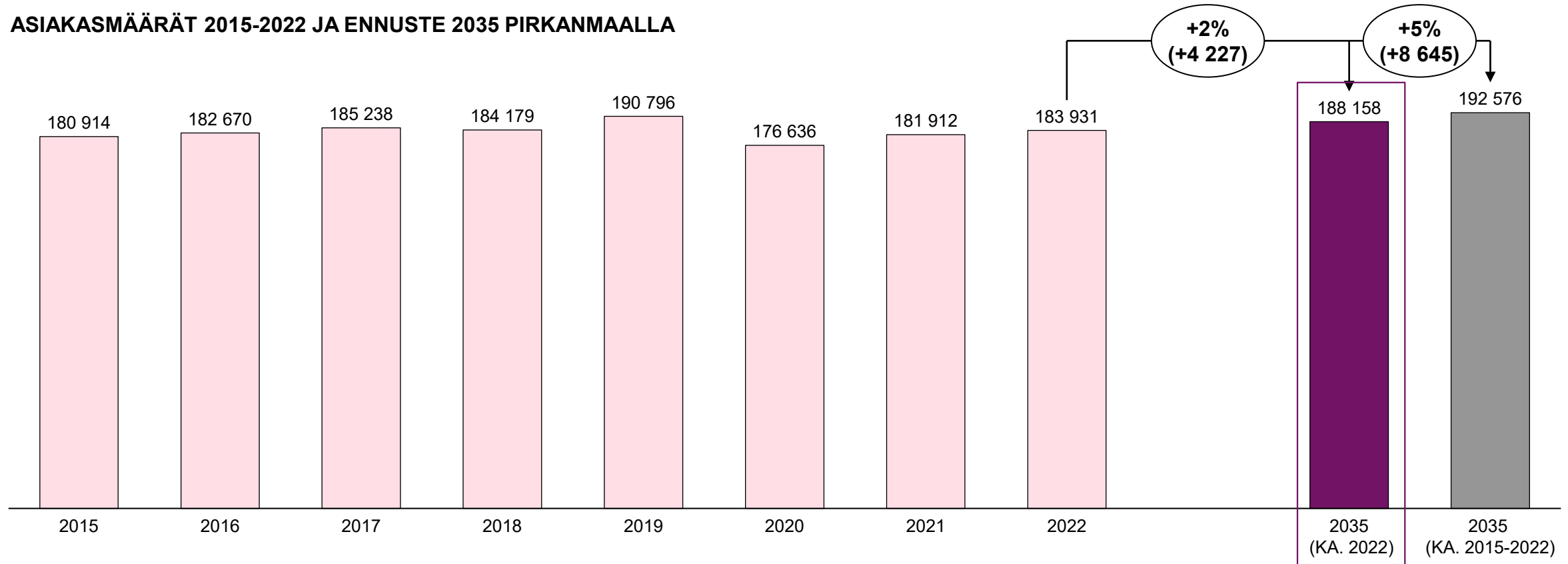
KÄYNTIMÄÄRÄT 2015-2022 JA ENNUSTE 2035 PIRKANMAALLA

- Käyntimäärät laskivat vuodelle 2020 koronan vuoksi, mutta oletuksena on, että käyntimäärä on pitkälti tasaantunut vuodelle 2022
- Jos käyntimääräennusteen laskee vuosien 2015-2022 keskimääräisen käytön perusteella, vuoden 2035 ennuste on jonkin verran korkeampi
- **Jatkossa kuntakohtaisissa ennusteissa käytetään vuoden 2022 käyttötasoa**

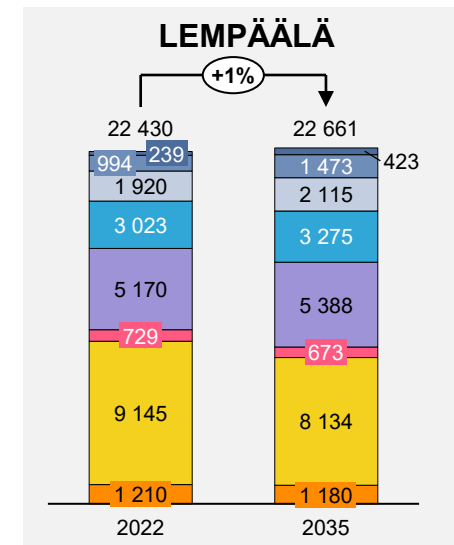
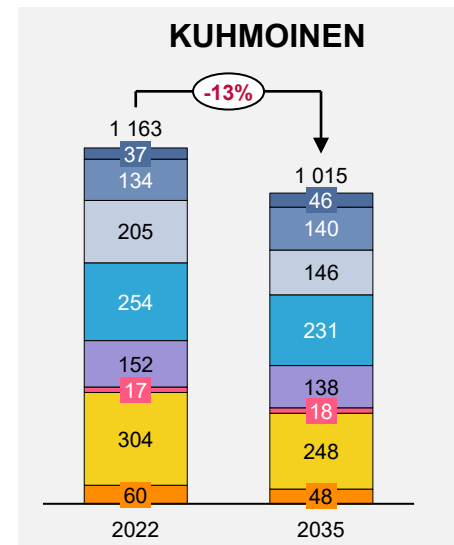
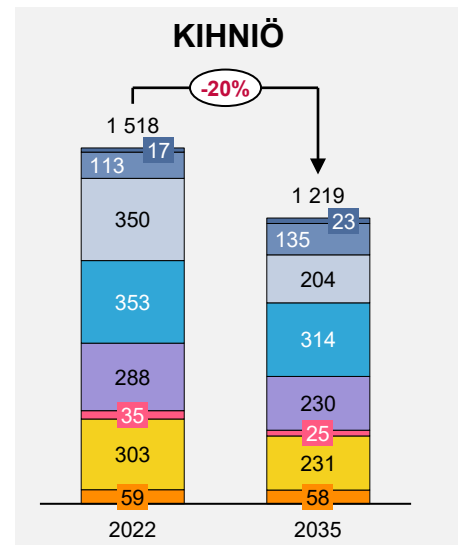
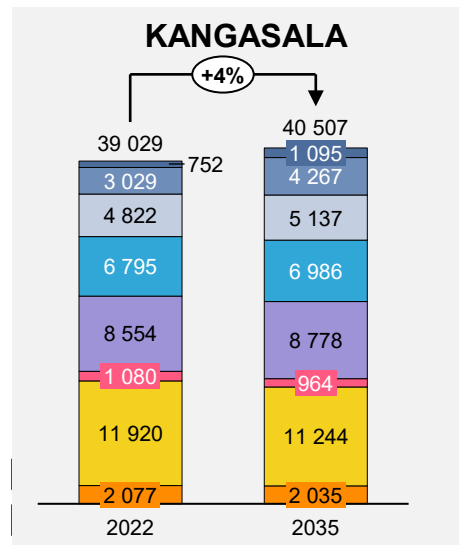
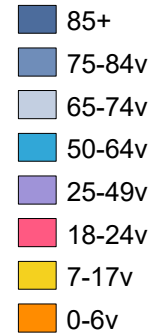
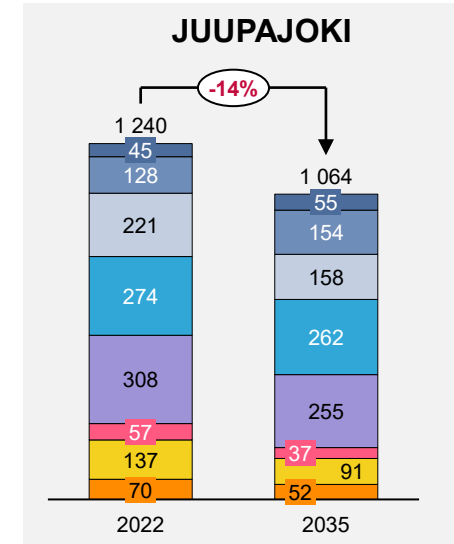
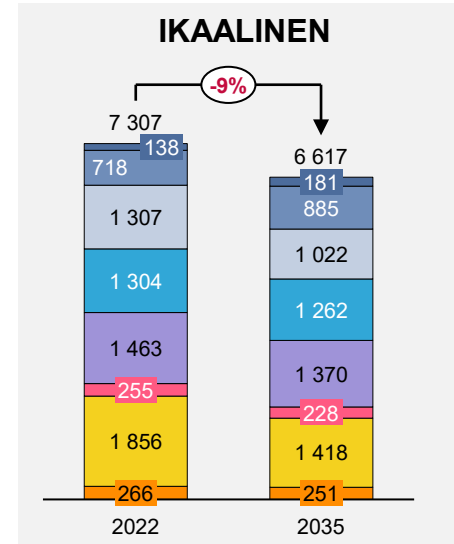
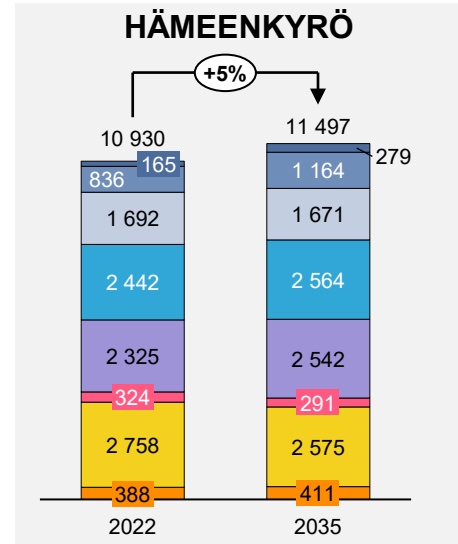
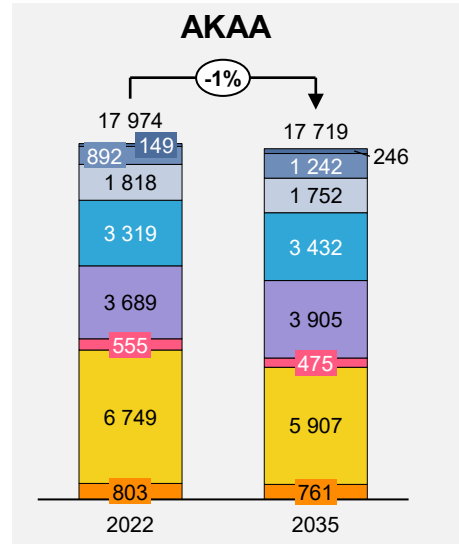
Asiakasmäärän ennustetaan hieman kasvavan vuoden 2022 tasosta

ASIAKASMÄÄRÄT 2015-2022 JA ENNUSTE 2035 PIRKANMAALLA

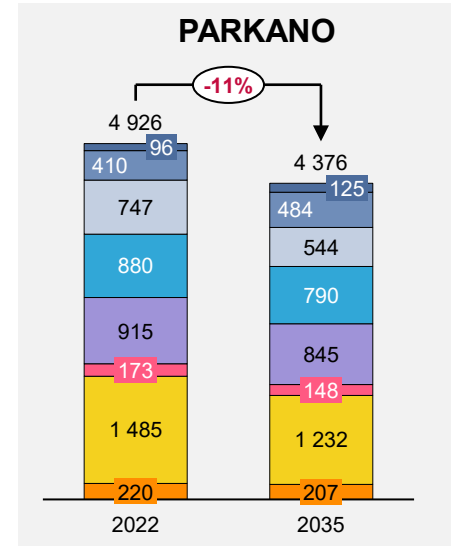
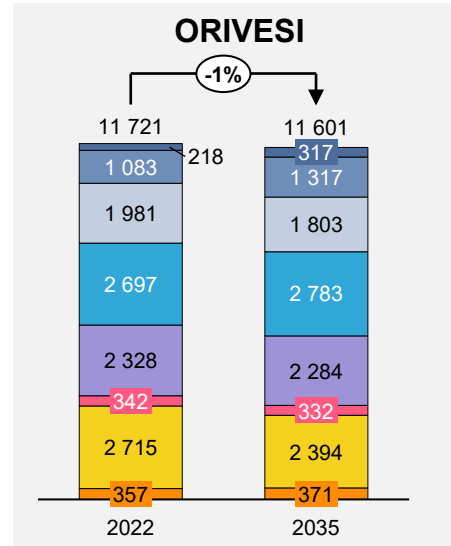
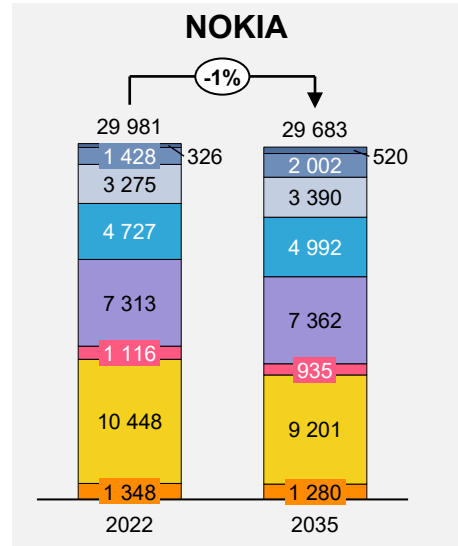
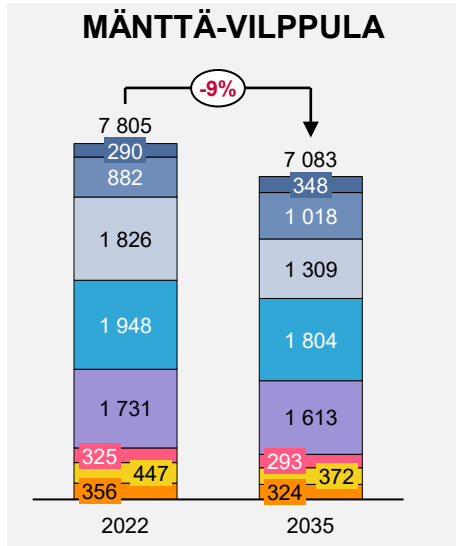

- Asiakasmäärät laskivat vuodelle 2020 koronan vuoksi, mutta oletuksena on, että asiakasmäärä on pitkälti tasaantunut vuodelle 2022
- Jos asiakasmääräennusteen laskee vuosien 2015-2022 keskimääräisen käytön perusteella, vuoden 2035 ennuste on jonkin verran korkeampi

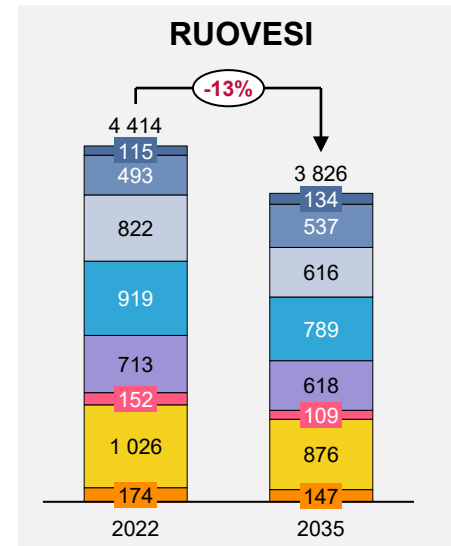
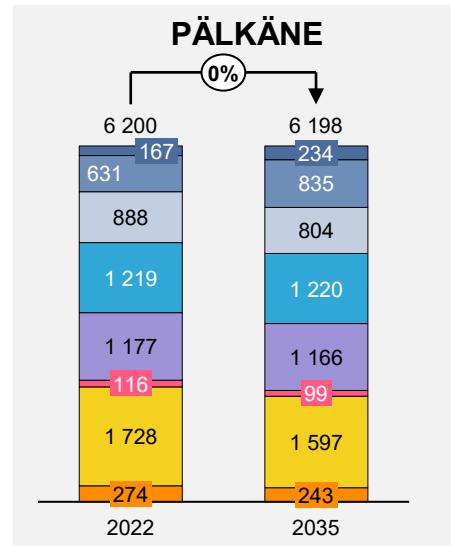
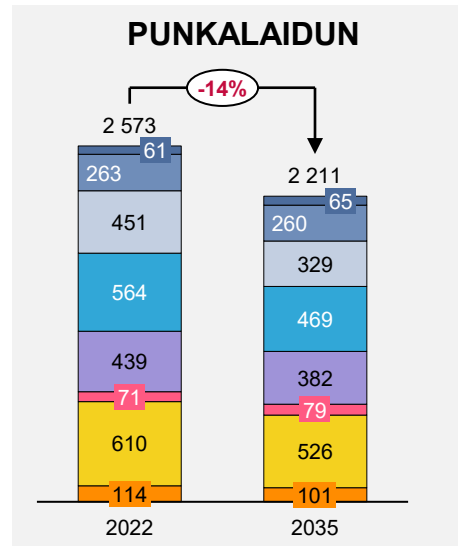
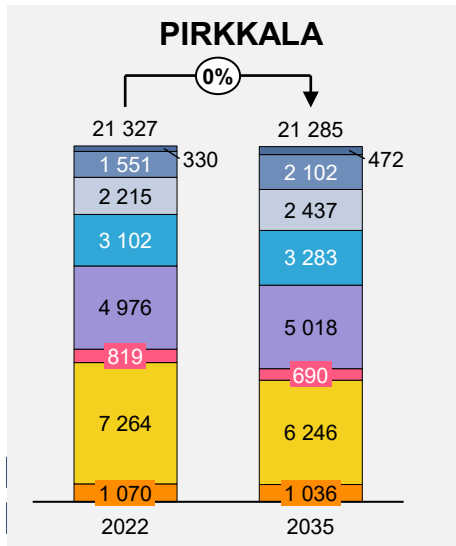
Ennuste käyntimäärien muutokselle kunnittain 2022-2035, 1/3

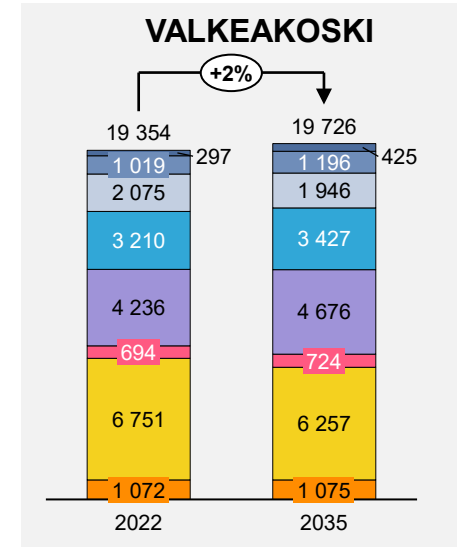
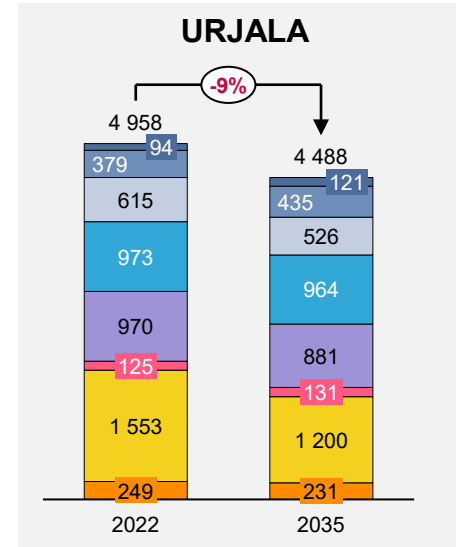
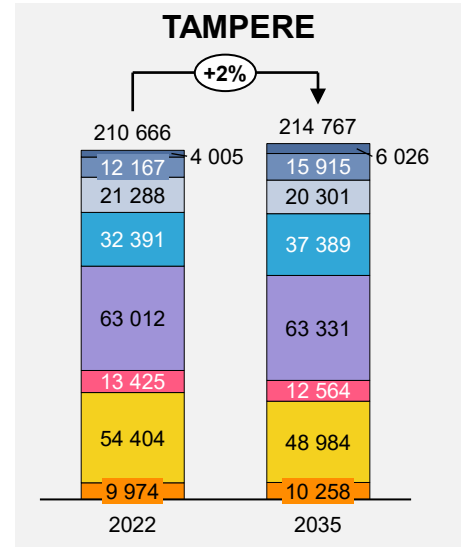
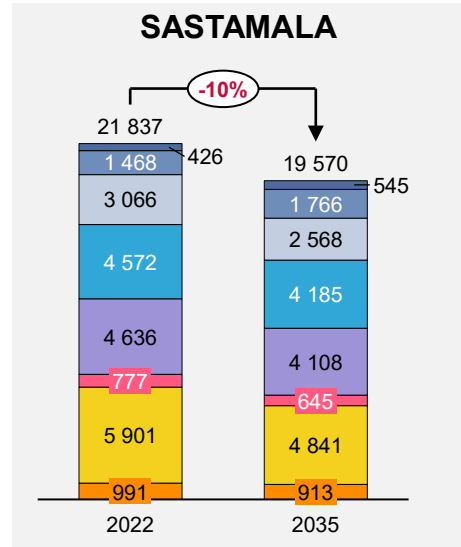
Ennuste käyntimäärien muutokselle kunnittain 2022-2035, 2/3

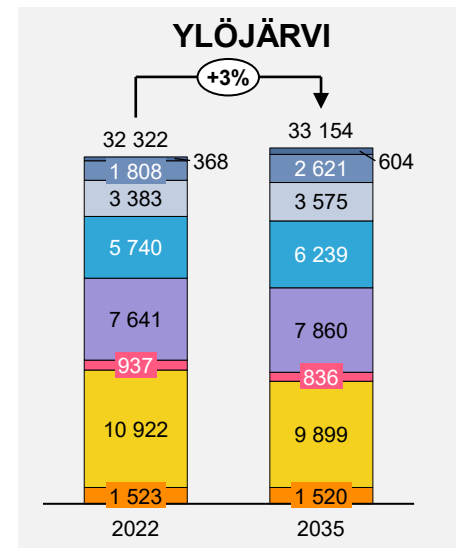
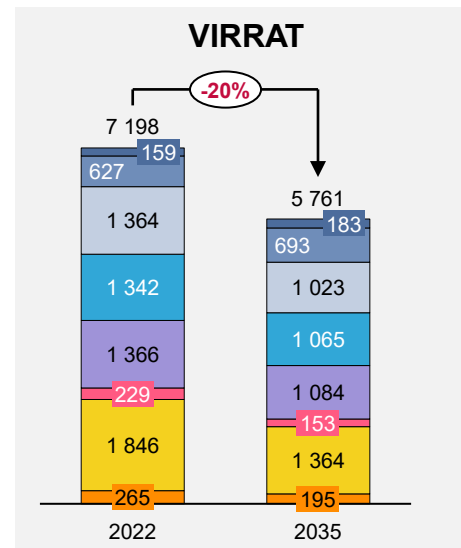
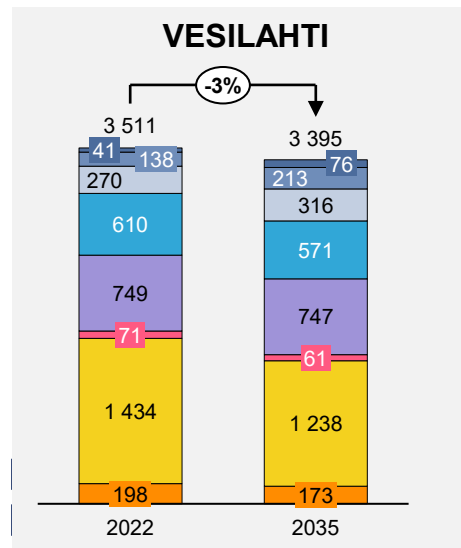
- 85+
- 75-84v
- 65-74v
- 50-64v
- 25-49v
- 18-24v
- 7-17v
- 0-6v

Ennuste käyntimäärien muutokselle kunnittain 2022-2035, 3/3

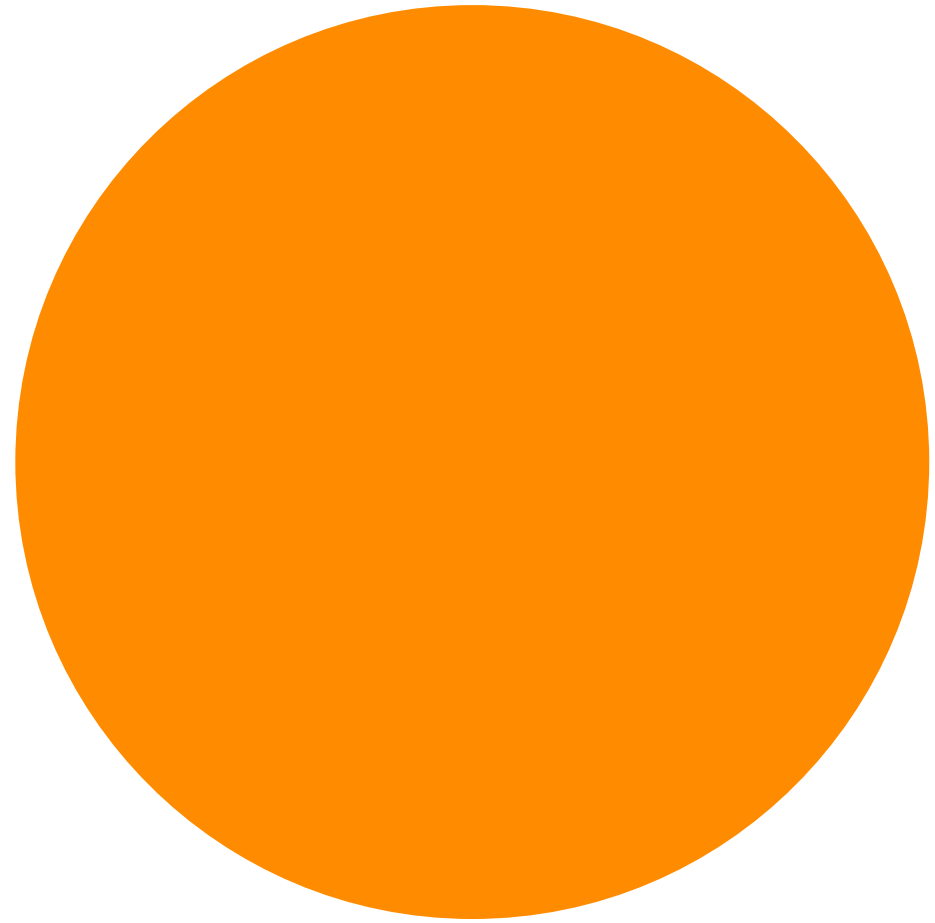

- 85+
- 75-84v
- 65-74v
- 50-64v
- 25-49v
- 18-24v
- 7-17v
- 0-6v

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- **Palveluiden verkoston tavoitetila**
  - **Tavoitetilan yhteenveto**
  - Palvelukanavat
  - Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

Kolme eri skenaariota vuoteen 2035

Ei muutoksia

Asiakkaat saavat palvelua pääosin kuten nykyin, mutta digikanavien lisäys mahdollistaa paremman saavutettavuuden.

- **Fyysinen toimipisteverkko:** Ei muutosta
- **Liikkuvat palvelut:** Ei muutosta
- **Digitaaliset palvelut:** Ei juuri muutosta

Maltillisia muutoksia

Asukkaiden fyysiset palvelupisteet muuttuvat hieman. Digipalveluiden ja liikkuvien palvelujen lisäämisellä saavutetaan kuitenkin hyvä saavutettavuus alueille, joilla fyysisiä toimipisteitä lakkautetaan.

- **Fyysinen toimipisteverkko:** Vähennetään muutamia
- **Liikkuvat palvelut:** Käyttöä lisätään hieman
- **Digitaaliset palvelut:** Käyttöä lisätään hieman

Laajempia muutoksia

Asukkaille tarjottavia palveluita keskitetään osaamiskeskuksiin. Asiakkaiden matka-aika keskuksiin voi pidentyä, mutta liikkuvia palveluita tuodaan laajemmin lähelle asiakasta. Lisäksi digitaalisten palveluiden käyttöä tehostetaan.

- **Fyysinen toimipisteverkko:** Vähennetään merkittävästi
- **Liikkuvat palvelut:** Hyödynnetään laajasti soveltuvien osien
- **Digitaaliset palvelut:** Käyttöä tehostetaan merkittävästi

Tavoitetila on luotu toiminnallisesta näkökulmasta ja vaatii vielä tarkentamista

1. Toimitilojen mahdollisuus toteuttaa luotu suunnitelma

- Esim. uudisrakentamalla, väliaikaisrakennuksilla, saneeraamalla, palveluiden välisillä muutoilla jne

2. Palvelukanavien toiminnan tehostaminen

- Liikkuvien ja digipalveluiden käytön laajentaminen

3. Muiden palvelulinjojen ristiin tarkastelu yhteistyön näkökulmasta

- Esim. neuvolapalvelut ja sote-asetat

4. Kokonaiskustannusten tarkastelu

- Esim. tilojen muutokset, liikkuvan palvelun ylläpito, asiakkaiden ja työntekijöiden matkakustannukset jne.

5. Henkilöstön näkemykset ja ammatillisen osaamisen varmistaminen

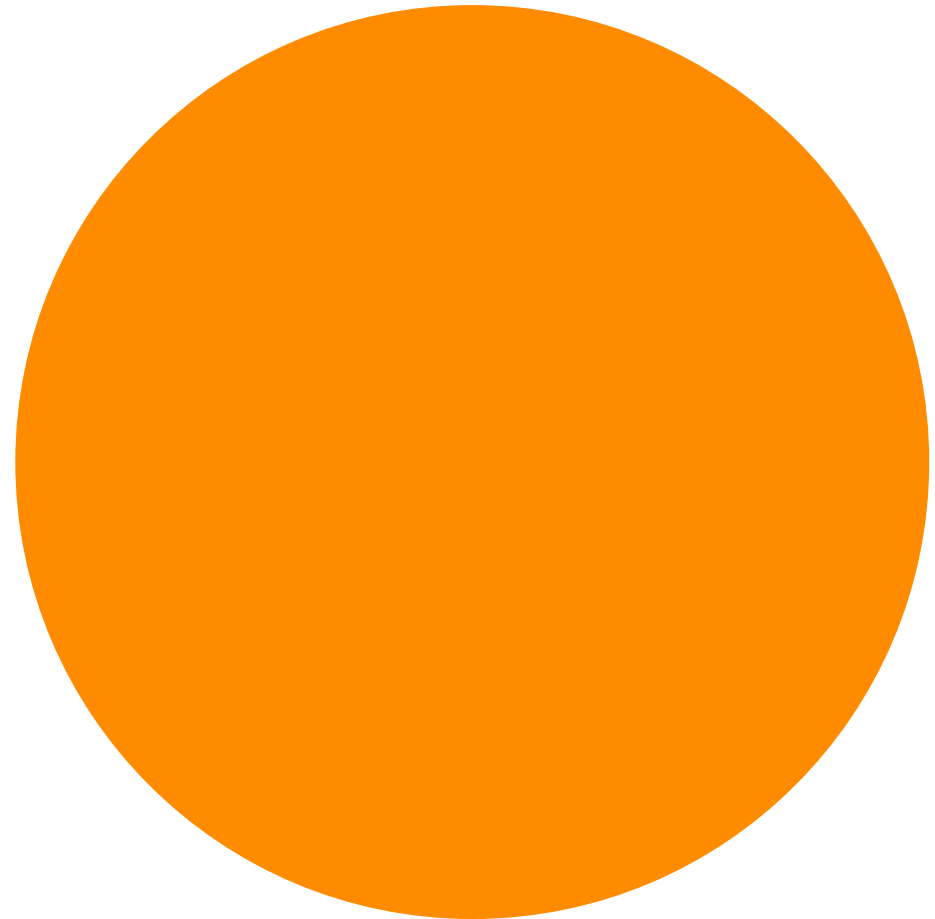
- Esim. paikallistuntemuksen saanti osallistavilla tilaisuuksilla tai kyselyllä

6. Asukkaiden näkemykset

- Esim. asukastilaisuudet, vaikuttamistoimielimet, keskustelut, palautekanavat ja kyselyt

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- **Palveluiden verkoston tavoitetila**
  - Tavoitetilan yhteenveto
  - **Palvelukanavat**
  - Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

Palvelukanavien yhteenvedo

Kotona yksin

Asiakas ottaa yhteyttä käyttäen omia laitteitaan.

Kotona tuettuna

Asiakas ottaa yhteyttä avustettuna, apunaan Pirhan liikkuva työntekijä tai muu tukihenkilö. Hän käyttää omia laitteitaan ja on sopinut avustajan tulosta kotiin / muuhun tilaan etukäteen.

Kylmällä pisteellä

Asiakas ottaa yhteyttä Pirhalta tai pisteeltä lainaamallaan laitteella. Asiakas hakee läheiseltä kylmäpisteeltä laitteen (esim. kirjasto) ja varaa rauhallisen tilan tapaamista varten.

Lämpimällä pisteellä

Asiakas ottaa avustettuna yhteyttä Pirhalta tai pisteeltä lainaamallaan laitteella. Asiakas on sopinut avustajan kanssa tapaamisen tai hän tulee aikaa varaamatta (esim. lähitori).

Palvelun tavoittaa ajanvarauksella tai itsepalveluna haluamassaan ajankohdassa. Asiakas hoitaa synkronista tai asynkronista viestintää digipalvelujen eri muotojen kautta.

DIGI

Asiakkaan kotona

Työntekijä tulee asiakkaan kotiin.

Kulkuvälineessä

Työntekijä tulee kohtaamispaikkaan kulkuvälineellä ja palvelu järjestetään kulkuvälineessä.

Julkisessa tilassa

Työntekijä tulee tapaamaan asiakasta sovittuun julkiseen tilaan, josta löytyy tapaamisen edellyttämä yksityisyyttä tarjoava tila. Tiloja ovat mm. kirjastot, lähitorit, kouluterveydenhoitajan tilat, yhteisökeskukset, kylätalo, kahvila jne.

Toimipisteellä

Työntekijä tulee tapaamaan asiakasta toiselle toimipisteelle, jossa normaalisti kyseistä palvelua ei ole saatavilla.

Liikkuvaa palvelua saa eri ammattilaisilta ja digilaitteet kulkevat mukana. Liikkuvan palvelun tavoittaa pääosin ajanvarauksella, myös aikataulutetut walk-in ajat mahdollisia.

LIKKUVA

Toimipisteellä

Asiakas tulee ammattilaisen luokse kivijalka-toimipisteelle. Toimipisteellä voi olla laajempi varustelu, kuin liikkuvassa tukikohdassa.

KIVIJALKA

Kaikki palvelukanavien eri käyttömahdollisuudet eivät sovellu kaikille palvelulinjoille

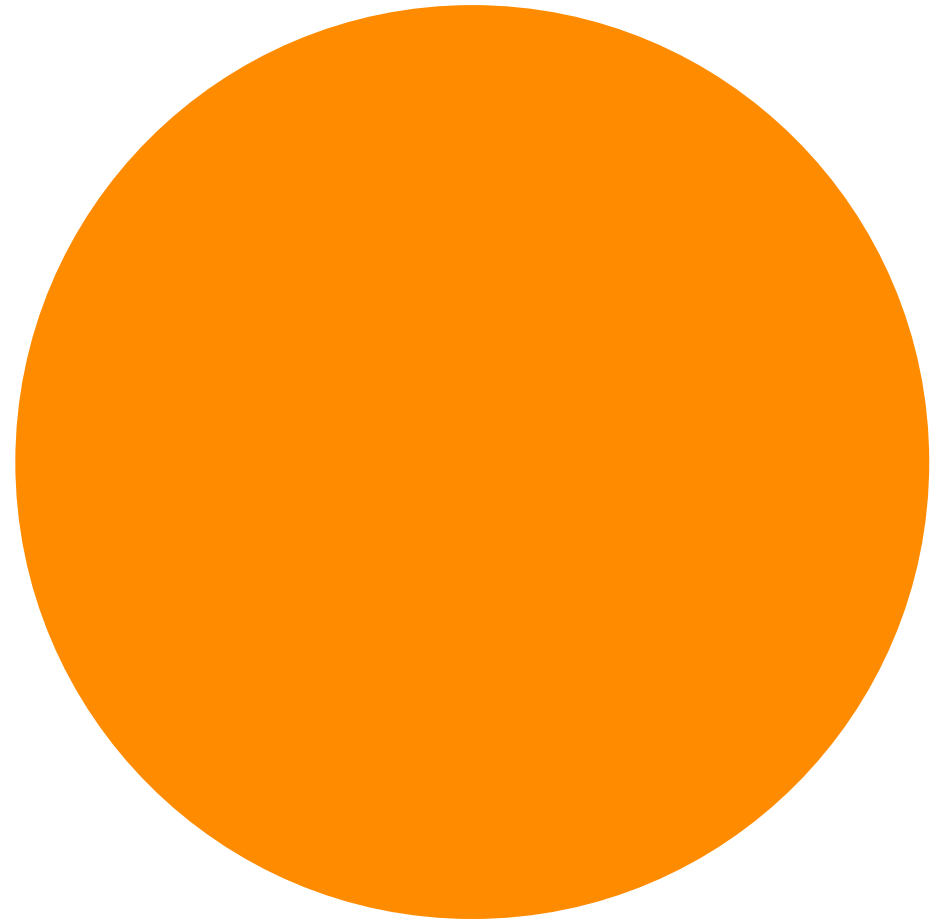
Palvelun tavoittaa pääosin ajanvarauksella.

Vaihtoehtoisilla palvelukanavilla tunnistettu useita käyttötapauksia

Palvelukanava	Käyttötapaukset 2035	Rajoitteet	Keskeiset vaatimukset	Tukipisteet
Liikkuva	<ul style="list-style-type: none"> Koululaisten pop up –tarkastukset Ikäihmisten hoidon tarpeen arviointi Hoidot liikkuvassa yksikössä (esim. SHG palvelut) Erikoisosaamista vaativat käynnit (ammattilainen jalkautuu, esim. oikomishoito. Eri erikoisalojen ammattilaiset eri päivinä eri toimipisteisiin, jolloin osaaminen ja asiakaslähtöisyys paranee) 	<ul style="list-style-type: none"> Työturvallisuus huomioitava 	<ul style="list-style-type: none"> Liikuteltavat hoitolaitteet ja hoitotyöhön soveltuva tila Toimivat välinehuollon prosessit 	<ul style="list-style-type: none"> Koulut Ikäihmisten asumispalveluyksiköt Muiden Pirhan palvelujen toimipisteet
Digi	<ul style="list-style-type: none"> Etäkontrollit Pienten lasken hammastarkastukset ja neuvonta Odottavien perheiden neuvonta Hoitosuunnitelman läpikäynti, keskustelut ja hoidon tarpeen arviointi Kotihoidon käynnit etävastaanotolla Ammattilaisten välinen konsultaatio ja ohjaus Moniammatilliset palaverit (esim. päihdehoitajan käynnit, kotihoidon työntekijälle mahdollisuus konsultoida sth-ammattilaista) Hoitolaitosten hoitajien ohjaus asukkaiden suun terveydenhuoltoon Omahoidon ohjaukseen ja terveyden edistämiseen liittyvät käynnit Koululaisten ja huoltajien omahoidon ohjaus ryhmissä tai yksilöohjauksena Vanhempien mukaantulon mahdollistaminen koululaisten käynneille. Tällöin myös vanhemmat saavat tiedon annetusta omahoidon ohjauksesta Videotulkkaus Ajanvaraus 	<ul style="list-style-type: none"> Suurimmalla osalla käynneistä vaaditaan suuhun katsomista ja koskemista, joten rajalliset mahdollisuudet etävastaanotoille 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvä verkkoyhteys Toimiva ja luotettava laitteisto 	<ul style="list-style-type: none"> Muiden Pirhan palvelujen toimipisteet Neuvolat (asiakkaalle) Hallinnon tilat Ammattilaisen etätö

Sisällys

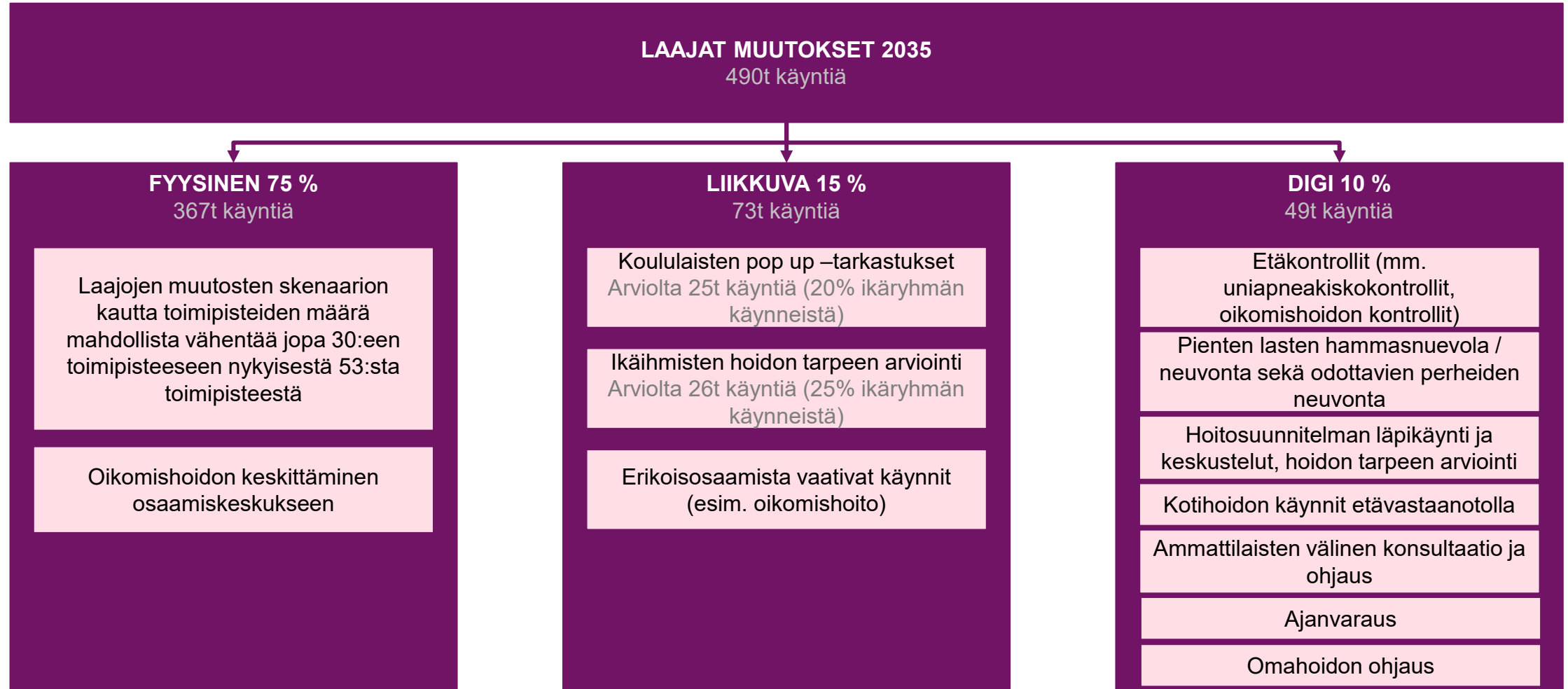
- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- **Palveluiden verkoston tavoitetila**
  - Tavoitetilan yhteenveto
  - Palvelukanavat
  - **Palveluiden verkoston tavoitetila**
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

Palveluiden verkosto nykytilasta skenaarioihin

	Nykytila	Tavoitteet 2024-2026	2035 – Ei muutoksia	2035 – Maltilliset muutokset	2035 – Laajemmat muutokset
Toimipisteet	53 toimipistettä	32 toimipistettä	93% käynneistä fyysisissä toimipisteissä (~455t käyntiä) <i>Suuntaa-antava arvio nykytilanteesta</i>	85% käynneistä fyysisissä toimipisteissä (~416t käyntiä)	30 toimipistettä (huomioitu investointisuunnitelmassa olevat uudisrakennukset) 75% käynneistä fyysisissä toimipisteissä (~367t käyntiä)
Liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Koululaisten pop up – tarkastukset 		5% käynneistä liikkuvilla palveluilla (~24t käyntiä) <i>Suuntaa-antava arvio nykytilanteesta</i>	10% käynneistä liikkuvilla palveluilla (~49t käyntiä)	15% käynneistä liikkuvilla palveluilla (~73t käyntiä)
Digipalvelut	Etäasiointina on hoidettu mm. <ul style="list-style-type: none"> • Pienten lasten tarkastuksia / suun hoitoon liittyviä keskusteluita, • Huoli-tiimin vastaanottokäyntejä • Oikomishoidon kontroleja • Hoidon tarpeen arviointeja 		2% käynneistä sähköisillä palveluilla (~10t käyntiä) <i>Suuntaa-antava arvio nykytilanteesta</i>	5% käynneistä sähköisillä palveluilla (~24t käyntiä)	10% käynneistä sähköisillä palveluilla (~49t käyntiä)

Palvelukanavien käyttö ja osuudet sekä esimerkkejä palveluista – Laajat muutokset 2035

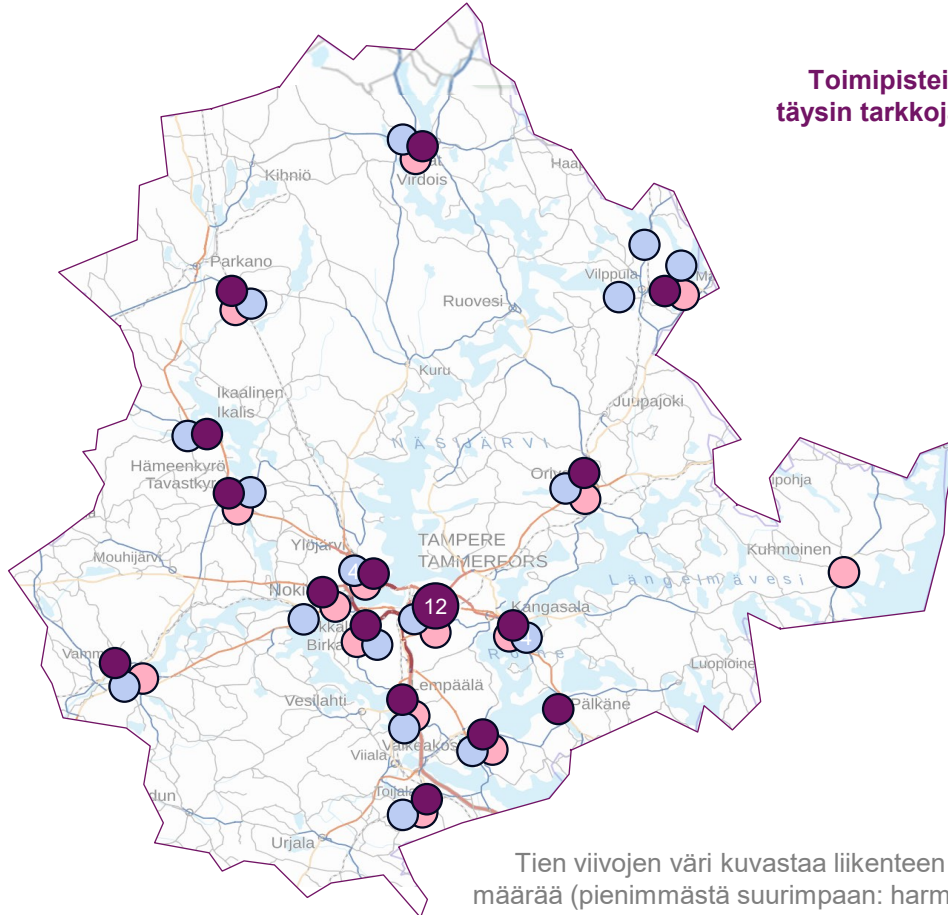
Palveluiden verkoston kehittäminen – Muut huomiot ja vaikutukset

 Muut huomiot ja vaikutukset	Nykytila	Huomioitavat asiat
Oman ja ostopalveluiden välinen suhde	<ul style="list-style-type: none"> Noin 32 työntekijän työpanos hankintaa ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta Lisäksi yhteisyritystoimintaa kuuden kunnan alueella ja Ikaalisen suun terveydenhuollon palvelut tuottaa Suomen Terveystalo Oy. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena tehdä mahdollisimman paljon omana tuotantona. Laaduntarkkailu ja toimintamallien tarkkailu helpompaa omana Välttämättömimmät hankitaan Palveluseleleistä luovuttu ja ne korvataan ostopalvelulla
Kuvantaminen	<ul style="list-style-type: none"> Kuvantamiskeskus tuottaa suurimman osan ekstraoraalikuvantamisesta, mutta myös suun terveydenhuollon vastuulla olevaa kuvantamista kolmessa toimipisteessä Suppeampaa ja paikallisempaa (intraoraali)kuvantamista tehdään kaikissa toimipisteissä 	<ul style="list-style-type: none"> Ekstraoraalikuvantaminen on sovittu siirrettäväksi kokonaisuudessaan apteekki- ja kuvantamisvastuualueen toiminnaksi
Välinehuolto	<ul style="list-style-type: none"> Välinehuoltopalvelun tuottaa Pirhan tukipalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena vahvistaa alueellisia keskittyviä ennemmin kuin keskittää laajasti Tukipalvelujen tavoitteena tuoda ostopalveluja omaan tuotantoon (sopimukset katkolla 2025)
Laboratoriopalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Jonkin verran käytetään Fimlabin palvelua 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluiden keskittyminen parantaa myös asiakkaiden mahdollisuutta käyttää laboratoriopalveluita
Koulutuspaikat ja oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Turun yliopiston kandidaattien ohjausta Tullinkulman hammashoitolassa 	<ul style="list-style-type: none"> Suuhygienistikoulutus alkaa 2024 syksyllä TAMK:ssa, joten tarvitaan työtiloja harjoitteluun esim. virka-ajan ulkopuolella Opiskelijoita tarvitaan ja halutaan ohjata ympäri aluetta säilyviin toimipisteisiin
Henkilöstön saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön saatavuudessa haasteita Valkeakoski, Sastamala, Urjala, Kuhmoinen, Tampere 	<ul style="list-style-type: none"> Nuoret ammattilaiset haluavat usein työskennellä suuremmissa työyhteisöissä
Aukioloajat	<ul style="list-style-type: none"> Aukioloajat mukailevat virka-aikaa 	<ul style="list-style-type: none"> Selvitys menossa mahdollisuudesta laajentaa palveluaikoja
Kirurgia ja anestesia	<ul style="list-style-type: none"> Anestesiahammashoidot vaativat tila- sekä toimintaresurssia, suuri kysyntä. Osa hoidoista tehdään Taysissa ilman erikoissairaanhoidon tarvetta 	<ul style="list-style-type: none"> Sovittu siirrettävän Taysissa tehtävät anestesiahoitojen avopalvelulinjalle, sopivat tilat löydettävissä Aikuisten anestesiahammashoitoa suunnitteilla Kangasalle
Apteekit	<ul style="list-style-type: none"> Tärkeä palvelu hammashoidon näkökulmasta 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluiden keskittyminen parantaa myös asiakkaiden mahdollisuutta käyttää apteekkipalveluja
Defibrillaattori	<ul style="list-style-type: none"> Kaikissa toimipisteissä ei välttämättä ole toimivaa defibrillaattoria 	<ul style="list-style-type: none"> Väestön ikääntyessä huolehdittava, että defibrillaattori löytyy jokaisesta toimipisteestä
Kela-korvaus	<ul style="list-style-type: none"> Suun perustutkimuksen korvaus 15,50€ 	<ul style="list-style-type: none"> Kela-korvausten nousemisella (suun perustutkimus 30€) mahdollisia vaikutuksia suun terveydenhuollon palveluiden kysyntään hyvinvointialueella

Laajojen muutosten skenaariossa toimipisteet väestökeskittymissä ja hyvin saavutettavissa tieosuuksissa pitkin

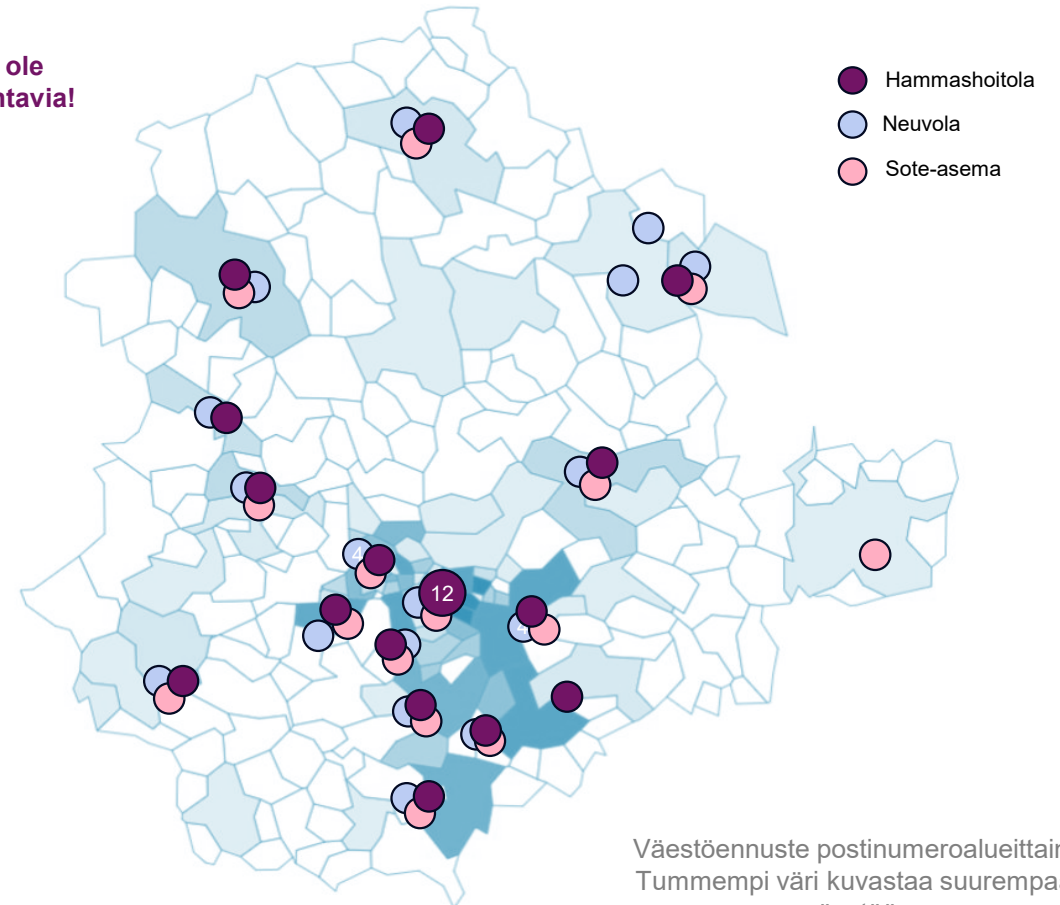
TOIMIPISTEET SIJOITTUVAT LIIKENTEEN KANNALTA KESKEISIIN SIIJAINTeihin (Kuva 1)

TOIMIPISTEET SIJOITTUVAT SUURIMPIEN VÄESTÖKESKITTUMIEN LÄHEISYYTEEN (Kuva 2)

Toimipisteiden sijainnit eivät ole täysin tarkkoja vaan suuntaa-antavia!

Tien viivojen väri kuvastaa liikenteen määrää (pienimmästä suurimpaan: harmaa, sininen, keltainen, oranssi, ruskea)

Väestöennuste postinumeroalueittain. Tummempi väri kuvastaa suurempaa väestöä.

Ennallaan säilyvät toimipisteet (1/2)

Kunta	Toimipiste	Hoito-huoneita	Huone-ala (m2)	HML / SHG / HH	Käyntimäärä ¹ 2022 / toimipiste	Käyntimäärä ² 2022 / kunta	Käynti-ennuste ³ 2035 / kunta	VO / neuvola samoissa tiloissa	Kuvantaminen / ptg-laite	Välinehuolto	Toimija ja kuntoluokka
Mänttä-Vilppula	Mäntän terv.as. hammashoitola	8	756	4 / 2 / 5	7 117	7 805	7 083 (-9%)	VO	Ei	Kyllä	Mäntänvuoren Terveys, Kuntoluokka 3
Orivesi	Oriveden hammashoitola	6	336	4 / 1 / 5	8 933	11 721	11 601 (-1%)	Ei	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 2
Pirkkala	Sote-aseman hammashoitola	12	420	8 / 5 / 13	21 907	21 327	21 285 (0%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3
Tampere	Tesoman hammashoitola (allianssi)	3+4	494	2 / 1 / 4	4 308	210 666	214 767 (+2%)	Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4
Tampere	Acutan kiirevo ja päivystys	3	69		7 371			VO	Kyllä	Kuljetus	Kuntoluokka 2
Tampere	Hatanpään hammashoitola	3	175	2 / 1 / 4	1 485			VO	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3
Tampere	Hervannan hammashoitola	7	196	5 / 1 / 4	7 525			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 2
Tampere	Etelä-Hervannan hammashoitola	10		2 / 2 / 4				Ei	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 5
Tampere	Koukkuniemen hammashoitola	2		1 / 4 / 1	3 030			Ei	Ei	Kyllä	-
Tampere	Lielahden hammashoitola	5	246	2 / 2 / 3	6 453			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4
Tampere	Linnainmaan hammashoitola	10	439	6 / 4 / 10	12 838			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 3
Tampere	Suun erikoishoidon yksikkö	21	805	20 / 3 / 20	24 371			VO	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 5
Tampere	Tammelan hammashoitola	12	591	6 / 5 / 9	14 464			Ei	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 3
Tampere	Tipotien hammashoitola	5	329	3 / 2 / 3	5 849			Kyllä	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4
Tampere	Tullinkulman hammashoitola	15	740	9 / 2 / 20	11 209			Ei	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 4.
Virrat	Virtain hammashoitola	6	215	4 / 1 / 6	7 629			7 198	5 761 (-20%)	Kyllä	Kyllä

Ennallaan säilyvät toimipisteet (2/2)

Kunta	Toimipiste	Hoito- huoneita	Huoneala (m ²)	HML / SHG / HH	Käyntimäärä ¹ 2022 / toimipiste	Käyntimäärä ² 2022 / kunta	Käyntiennuste ³ 2035 / kunta	VO / neuvola samoissa tiloissa	Kuvantaminen / ptg-laite	Välinehuolto	Huomiot
Akaa	Akaan hammashoitola	13	467	9 / 4 / 14	19 247	17 974	17 719 (-1%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 5
Kangasala	Kangasalan keskushammashoitola	16	408	7 / 5 / 19		39 029	40 507 (+4%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3
Lempäälä	Lempäälän hammashoitola	9	756	5 / 4 / 10		22 430	22 661 (+1%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 5
Pälkäne	Pälkäneen hammashoitola	4	109	3 / 1 / 3	4 348	6 200	6 198 (0%)	Kyllä	Ei	Kuljetus	Kuntoluokka 2
Valkeakoski	Valkeakosken hammashoitola	11	232	7 / 4 / 11	19 116	19 354	19 726 (2%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 3
Hämeenkyrö	Hämeenkyrön hammashoitola	7	576	6 / 2 / 8	10 725	10 930	11 497 (+5%)	Kyllä	Kyllä	Kuljetus	Kuntoluokka 4
Ikaalinen	Ikaalisten hammashoitola	4	190			7 307	6 617 (-9%)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Terveystalo, Kuntoluokka 4
Nokia	Nokian sote-asema	17	563	10 / 4 / 15	26 638			Kyllä	Kyllä	Kuljetus	Kuntoluokka 5
Parkano	Parkanon hammashoitola		211			4 926	4 376 (-11%)	Kyllä	Kyllä		Kolmostien Terveys, Kuntoluokka 2
Sastamala	Keskushammashoitola	11	706	11 / 4 / 14	17 754			Ei	Ei	Kyllä	Kuntoluokka 3
Ylöjärvi	Sote-asema	20	711	10 / 6 / 16				Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kuntoluokka 4

Jatkoselvittävät toimipisteet (1/2)

Kunta	Toimipiste	Käyntimäärä ¹ 2022 / toimipiste	VO / neuvola samoissa tiloissa	Sulkemisen tavoiteltu ajankohta	Perustelut sulkemiselle ja muut huomiot. Lisäksi kaikkien kohdalla selvitettävä palvelun tuottaminen muissa toimipisteissä.
Pirkkala	Suupanniityn koulun hammashoitola	0	Ei	02/2024	Pieni toimipiste. Sisäilmaongelmia. Sulkemisesta päätetty jo ennen Pirhaa.
Sastamala	Kiikoisten hammashoitola	0	Ei	2024-2026	Ei toimintaa.
Kuhmoinen	Kuhmoisten hammashoitola	Tietoa ei saatavilla	VO	2024	Rekrytointihaasteita. Pieni toimipiste ja käyntimäärien ennustettu vähenevän. Kuntoluokka 3
Lempäälä	Kuljun hammashoitola	23 785	Kyllä	2024-2026	Osa hammashoidon tiloista jo käyttökiellossa. Kuntoluokka 2.
Vesilahti	Vesilahden hammashoitola	3 361	Kyllä	2024-2026	Jatkoselvitys yhdessä muiden palveluiden (mm. avo- ja lanupe –palvelut) kanssa. Kuntoluokka 4
Pälkäne	Luopioisten hammashoitola	87	Kyllä	2024-2026	Pieni toimipiste. Kuntoluokka 2. Liikkuvan palvelun kokeilu alkaa 2024.
Urkala	Urkalan hammashoitola	2 622	Kyllä	2024-2026	Rekrytointihaastetta. Käyntimäärien ennustettu vähenevän. Kuntoluokka 4.
Tampere	Teiskon hammashoitola (Kämmenniemen)	939	Kyllä	2024-2026	Pieni toimipiste. Rekrytointihaasteita. Kuntoluokka 3.
Tampere	Kaukajärven hammashoitola	940	Ei	2024-2026	Pieni toimipiste. Mahdollisia sisäilmaongelmia ja esteellinen. Kuntoluokka 2.
Kangasala	Sahalahden hammashoitola	857	Kyllä	2024-2026	Kangasalle suunnitteilla yksi toimipiste. Kuntoluokka 3.
Punkalaidun	Punkalaitumen hammashoitola	2 193	Kyllä	2024-2026	Vaikea saada työvoimaa. Käyntimäärien ennustettu vähenevän. Kuntoluokka 3. VO-toiminta myös siirtymässä Sastamalaan. Liikkuvan palvelun kokeilu alkaa 2024.
Sastamala	Äetsän hammashoitola	1 115	Ei	2024-2026	Pieni toimipiste. Käyntimäärien ennustettu vähenevän. Kuntoluokka 2.
Sastamala	Mouhijärven hammashoitola	2 731	Kyllä	2024-2026	Jatkoselvitys yhdessä muiden palveluiden (mm. avo- ja lanupe –palvelut) kanssa. Kuntoluokka 3

Jatkoselvittävät toimipisteet (2/2)

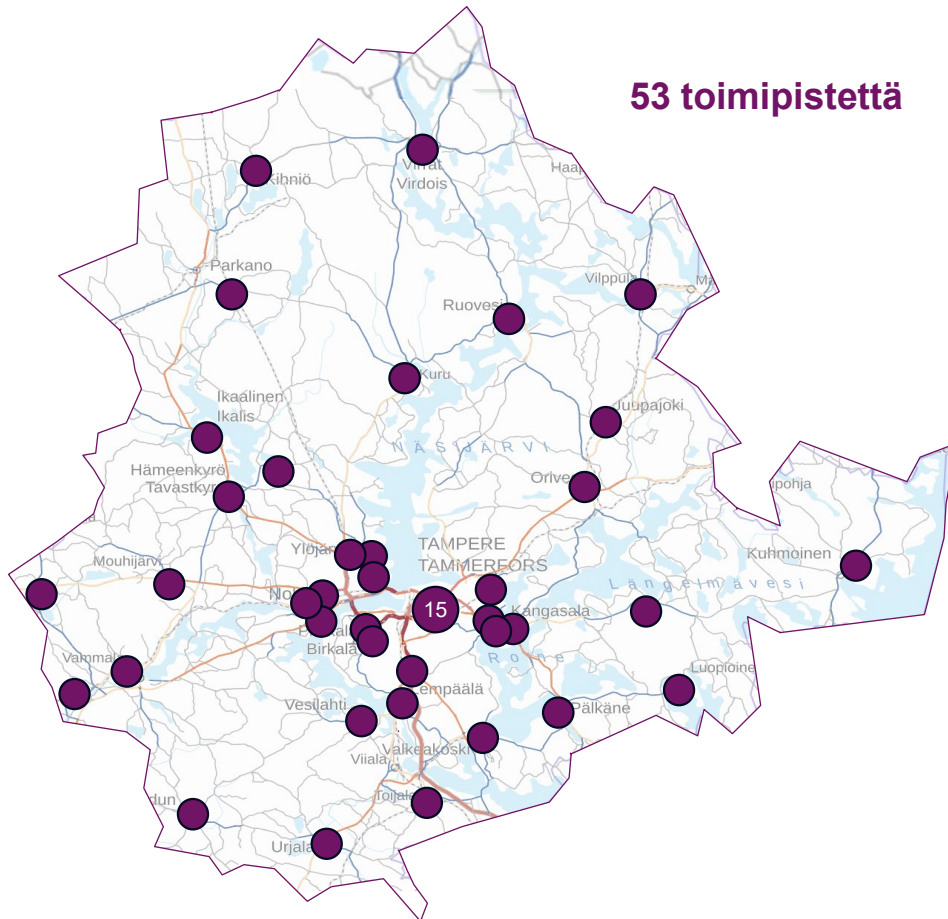
Kunta	Toimipiste	Käyntimäärä ¹ 2022 / toimipiste	VO / neuvola samoissa tiloissa	Sulkemisen tavoiteltu ajankohta	Perustelut sulkemiselle ja muut huomiot. Lisäksi kaikkien kohdalla selvitettävä palvelun tuottaminen muissa toimipisteissä.
Ylöjärvi	Viljakkalan hammashoitola	-	Kyllä	2024-2026	Pieni toimipiste. Kaukana keskustasta. Nykyistä henkilöstöä eläköitymässä ja rekrytointihaasteita. Kuntoluokka 3.
Ylöjärvi	Kurun hammashoitola	-	Kyllä	2024-2026	Pieni toimipiste. Kaukana keskustasta. Osa-aikaisesti työpari tällä hetkellä. Rekrytointihaasteita. Kuntoluokka 2. Liikkuvan palvelun kokeilu alkaa 2024.
Ylöjärvi	Kauraslammen hammashoitola	-	Ei	2024-2026	Pieni toimipiste. Sisäilmaongelma, minkä vuoksi työntekijät eivät halua mennä hoitolaan töihin. Kuntoluokka 2
Ylöjärvi	Vuorentaustan hammashoitola	-	Ei	2024-2026	Pieni toimipiste. Jatkoselvitys yhdessä muiden palveluiden (mm. avo- ja lanupe –palvelut) kanssa. Kuntoluokka 3
Nokia	Kauppakadun hammashoitola	14 078	Ei	2024-2026	Kuntoluokka 2
Nokia	Koskenmäen hammashoitola	6 647	Ei	2024-2026	Kuntoluokka 4
Juupajoki	Juupajoen terv.as. hammashoitola	709	Kyllä	2024-2026	Jatkoselvitys yhdessä muiden palveluiden (mm. avo- ja lanupe –palvelut) kanssa. Mäntänvuoren Terveys, Kuntoluokka 3
Tampere	Vuoreksen hammashoitola	3 751	Neuvola	2024-2026	Kuntoluokka 4
Kangasala	Ruutanan hammashoitola	4 754	Kyllä	2028	Kangasalle suunnitteilla yksi toimipiste. Kuntoluokka 3
Kangasala	Suoraman hammashoitola	3 742	Neuvola	2028	Kangasalle suunnitteilla yksi toimipiste. Kuntoluokka 3
Kangasala	Vatialan hammashoitola	4 575	Kyllä	2028	Kangasalle suunnitteilla yksi toimipiste. Jatkoselvitys yhdessä muiden palveluiden (mm. avo- ja lanupe –palvelut) kanssa. Kuntoluokka 4
Kihniö	Kihniön hammashoitola	-	Kyllä	2035	Jatkoselvitys yhdessä muiden palveluiden (mm. avo- ja lanupe –palvelut) kanssa. Kolmostien Terveys, Kuntoluokka 3
Ruovesi	Ruoveden hammashoitola	3 773	Kyllä	2035	

Investointisuunnitelmassa olevat uudet kohteet

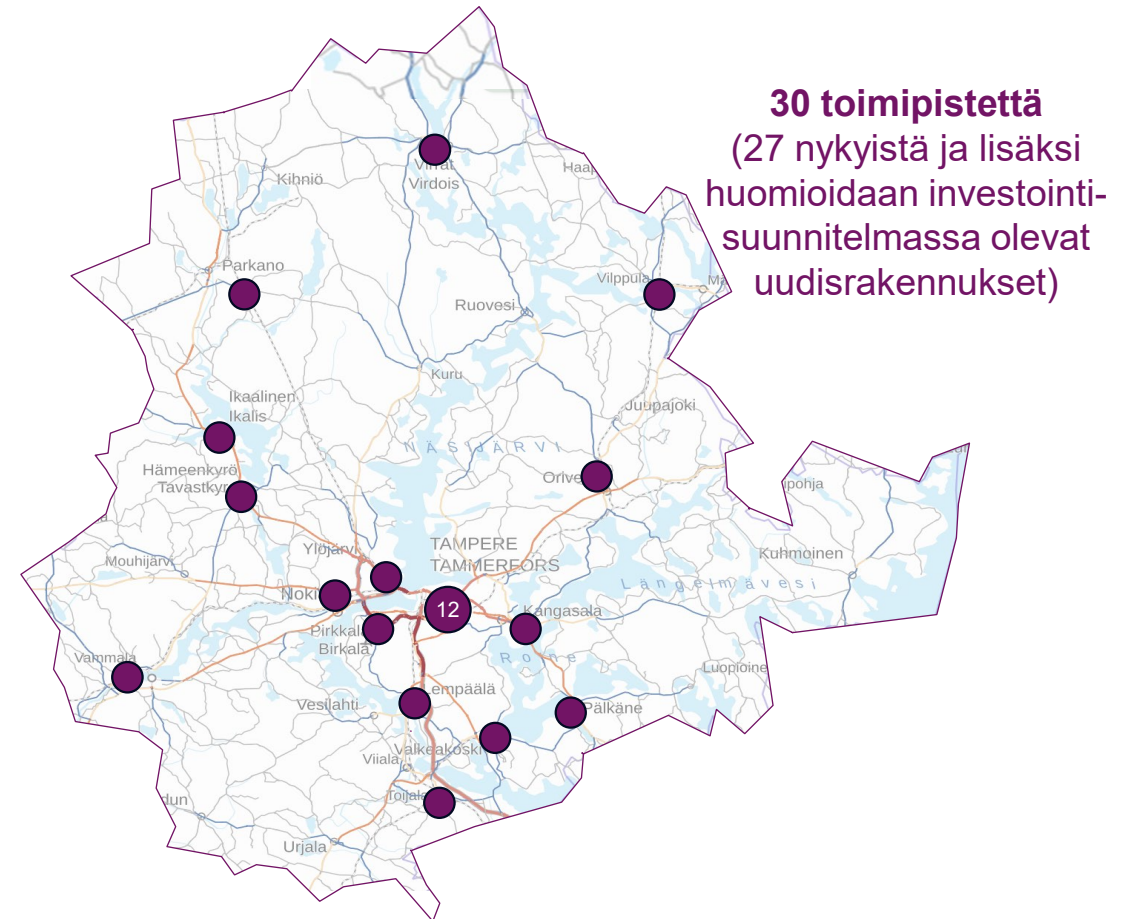
Kunta	Toimipiste	Hoitohuoneita	Laajennus tarvitaan	Perustelut laajentamiselle	Yhdistyvät toimipisteet	Huomiot
Tampere	Kaupin yliopistollinen sote-keskus /Kylse (uusi)	22	Päästään rakentamaan keväällä 2025, valmistuminen 2027-2028?	Vastaa kasvavaan väestöön sekä paikkaa tarvetta, kun verkostosta on poistunut pieniä yksiköitä (mm. kouluhammashoitolat). Hammaslääketieteen kandiin hajautusjaksolla tiloissa työskentelee opiskelijoita, joiden ohjaamisesta vastaa Tampereen kaupungin hammaslääkärit. Lisäksi tiloissa työskentelee opiskelijoita hammaslääkäritutkintoon sisältyvässä terveyskeskusharjoittelussa. Tarkoitus palvella myös Lamminrahkaa Tullinkulman opetustilojen siirtyminen hyvinvointikeskukseen mahdollistaa ajanmukaiset, kooltaan riittävät ja muuntojoustavat opetus- ja vastaanottotilat		
Tampere	Peltolampi (uusi)	10	Valmistuminen 2027-2028?	Toiminta nykyisin väliaikaisessa siirtorakennuksessa. Tiloihin tulee sijoittumaan kuusi hammaslääkäri- hammashoitaja työparia, neljä suuhygieniistä sekä kaksi välinehuoltajaa ja kaksi opiskelijaa (yht. 20). Huone- ja henkilöstömäärässä on huomioitu alueellinen väestön - ja palvelutarpeen kasvu. Palvelee laajasti lähialuetta. Peltolammin hyvinvointikeskus eroaa muista Tampereella olevista hyvinvointikeskuksista siinä, että siellä ei ole perusterveydenhuollon lääkärivastaanoton palveluita (pl. hammashoito), alueen sosiaali- ja terveyskeskus on Hatanpäällä. Sosiaali- ja terveyspalveluista Peltolammille sijoittuu alueen lapsiperheiden palveluita kuten kouluterveydenhuolto, äitiys- ja lastenneuvola, perhetyön palveluita sekä myös suun terveydenhuollon yksikkö. Lisäksi hyvinvointikeskukseen sijoittuu myös jalkautuvan sosiaalityön ja kotihoidon tiimitiloja ja ikäihmisten matalan kynnyksen palveluita kuten palvelukioski. Näin taataan, että alueella säilyy edellä mainitut keskeiset sosiaali- ja terveyspalvelut lähellä asukkaita. Saavutettavuudeltaan hyvinvointikeskus sijoittuu keskeiselle paikalle, hyvien kulkuyhteyksien varrelle ja näin ollen esimerkiksi Vuoreksesta on helppo tulla Peltolammille. Sosiaali – ja terveyspalvelujen osalta hyvinvointikeskus palvelee tarvittaessa myös laajemmin esimerkiksi Lempäälän pohjoisosan asukkaita		
Tampere	Hatanpää		2035			
Tampere	Hiedanranta		2035			

Laajojen muutosten skenaarion kautta toimipisteiden määrä vähentyisi 53:sta 30:een

NYKYTILANNE

LAAJAT MUUTOKSET 2035

Toiminnalliset muutokset vähentävät käyntejä hammashoitolassa

- **Tavoitteena käyntimäärien väheneminen ja hoitajaksojen läpimenoaikojen lyheneminen**
- Isommassa toimipisteissä voidaan ottaa käyttöön uusia toimintamalleja, joiden avulla käyntimäärät / potilas vähenevät ja hoitajaksojen läpimenoajat lyhenevät
  - *Kerralla enemmän*-toimintamallissa ensimmäisellä käynnillä tehdään mahdollisimman paljon toimenpiteitä, jotta hoito saataisiin jopa kerralla valmiiksi. Potilaalle varattua hoitoaikaa voidaan muuttaa hoidon tarvetta vastaavaksi vastaanottokäynnin aikana.
  - *Monihuonemallissa* hammaslääkärin työpanos jaetaan useampaan hoituhuoneeseen, kun hän tekee hoidosta vain ne vaiheet, joihin tarvitaan hammaslääkärinä, suuhygienisti hoitaa hoidon alku- ja lopputyöt.
  - *Kiireellisen ja puolikiireellisen hoidon* järjestämiseen voidaan käyttää erilaisia toimintamalleja (ns. lohkeamapoli, lohkeamapotilaiden monihuonemalli, kiireellisten hoitojen yhteisvastuullinen ja joustava toimintamalli)
- *Koululaisten pop up –tarkastukset* tehdään kouluilla liikuteltavien hoitokoneiden avulla. Päivän aikana saadaan tarkastettua 30 – 50 % enemmän potilaita kuin perinteisellä hammashoitolassa tehtävällä mallilla. Resurssit suunnataan niille koululaisille, jotka tarvitsevat hoitoa ja/tai erityistä tukea suun omahoidossa (heitä on n. 40 % ikäluokasta).
  - Toiminta laajenee lukuvuonna 23/24 kaikkiin muihin paitsi Tampereen kouluihin, joissa se otetaan käyttöön lukuvuonna 24/25
- Sekä kotihoidon että asumispalvelujen asiakkaiden suun tarkastuksia ja omahoidon ohjauksia voidaan tehdä merkittävästi nykyistä enemmän liikuteltavien hoitokoneiden avulla.

Tämän selvityksen ulkopuolella suunniteltu toimintamuutoksia oikomishoidon osalta

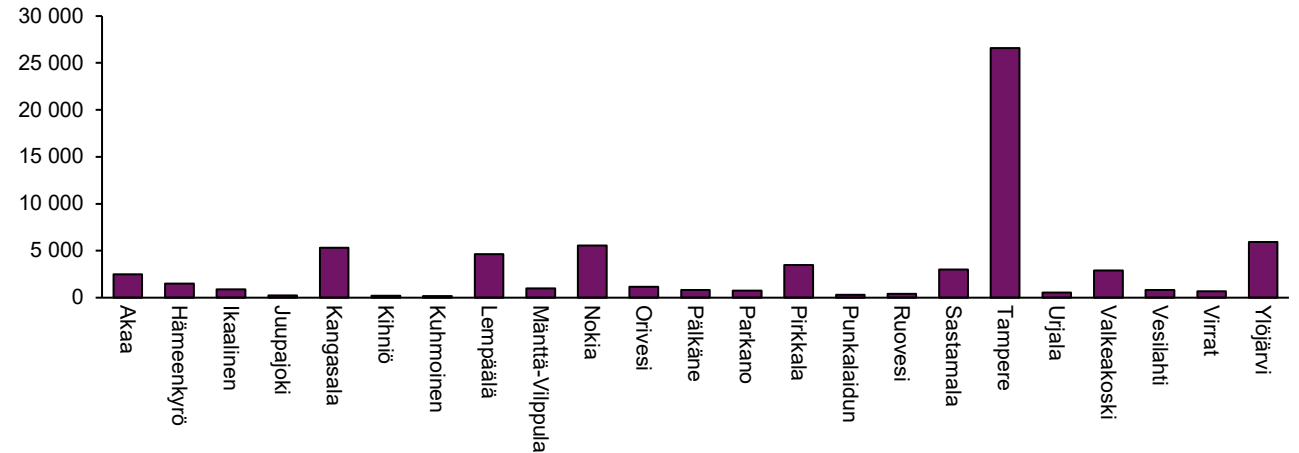
- Pirhan alueella lähes 100 000 alle 17-vuotiasta, joista oikomishoidon hoidon pääsykriteerit täyttyvät noin 20%:lla
  - Vetovoimainen, kasvava ja muuttovoittoinen alue
- Jonot karkeasti: 911 lasta odottaa hoitoonpääsyä, 1226 ”pisteystä”
  - Hoitotakuu (4kk) on ylittynyt reilusti
  - Pisimpään hoitoa odottavat Tampereen ja Nokian lapset (1v 7kk), valtaosa odottaa ylivuoden otollisimmasta hoitohetkestä.
- Valtakunnallinen pula oikomishoidon erikoishammaslääkäreistä edellyttää heidän osaamisensa käytön uudelleen organisointia
  - Valtakunnallinen pula oikomishoidon erikoishammaslääkäreistä koskee myös Pirhaa
- Nykytilanteessa oikomishoitoa tehdään kaikissa toimipisteissä
- Tavoitteena keskittää oikomishoito yhteen isompaan osaamiskeskukseen Tampereelle ja neljään pienempään osaamiskeskukseen
  - Tarvitaan n. 30 hoituhuoneen kapasiteetti käyttöön Tampereella
  - Pienemmät osaamiskeskukset ovat tarpeen etäisyyksien vuoksi
- Oikomishoidon osaamiskeskus mahdollistaa koulutuksen ja konsultaatiotuen lähellä
  - Tarvittaessa konsultaatiotuki mahdollistetaan myös toimipisteisiin digitaalisin välinein sekä oikomishoidon ammattilaisten jalkautumisella
- Oikomishoidon keskittäminen vapauttaa toimipisteistä huonekapasiteettia
- Huomioitava ja jatkoselvitettävä asiakkaiden näkökulmasta mm. osaamiskeskukseen kauempaa kulkemisen haasteet ja vaikutukset, mm.:
  - Vanhempien työt ja mahdollisuus järjestää esim. kuljetus
  - Kulkuyhteydet

Oikomishoidon nykytila ja taustatiedot

OIKOMISHOIDON TAUSTATIEDOT

- Asiakkaina pääsääntöisesti 6–17 –vuotiaat
  - vaikea-asteiset oikomispotilaat (min. STM pisteytys 7+)
  - Aikuisilla (”valmiiksi kehittyneet purennat”) STM purennan pisteytysrajat nousevat (9-10)
  - Aikuisten hoito toteutetaan pääsääntöisesti erikoissairaanhoidossa
  - Aikuisten hoito vaatii usein oikomishoitoa, joka yhdistetään leukojen leikkaushoitoihin
- Kasvavien lasten- ja nuorten parentojen hoidon tavoite on saada vaikeat luustolliset ja hampaistolliset parentavirheet ns. normaaleiden tasolle
- Oikomishoidon piiriin kuuluvat mm.
  - Synnyttäiset / laaja-asteiset hammaspuutokset, hampaiden puhkeamisongelmat, tapaturmien jälkeiset oikomishoidot
  - Kasvoepäsymmetriat, leukojen väliset epäsuhdut (pieni tai kookas ala- ja -/ tai yläleuka), traumaattiset syvät purennat, laajat avopurennat, risti- ja saksipurennat, erittäin vaikeat ahtaudet
  - Toiminnalliset ongelmat: leukanivelsairaudet, reuma-, uniapnea potilaat, yhteistyötä KNK –lääkäreiden, foniatriin sekä puheterapeuttien kanssa
  - Yhteistyö muun erikoishoidon sekä erikoissairaanhoidon että Huuli- suulakihalkiokeskuksen kanssa
- Hoitoprosessi
  - Hoitajat ovat pitkiä: keskimäärin 2 + 2 vuotta (aktiivihoido + retentiovaihe eli ylläpitovaihe)
  - Käyntejä keskimäärin noin 25 per potilas noin 6 -12 viikon välein
  - Hoitovastuu on erikoishammaslääkärillä tai oikomishoitoihin perehtyneillä hammaslääkäreillä – työtä jaetaan oikomishoidon suuhygienisteille ja –hoitajille
  - Kustannusvaikuttavin hoitoajankohta vaihtelee yksilöllisesti parentavirheen ja hampaiston kehitymisaikataulun mukaisesti – osan virheistä voi hoitaa varhain jo alakouluiässä, osa parentavirheistä ilmenee vasta pituus- ja alaleuan kasvun yhteydessä yläkouluisässä ts. kaikkia parentavirheitä ei voi hoitaa tietyn ikäisinä.

6-17 VUOTIAAT PIRKANMAALLA KUNNITTAIN (2022)

KUNNAT JOISSA ON KRIITTISIMMÄT HOITOJONOT

Kunta	6-17v. Lukumäärä	Hoitojono	Hoidontarpeenarviota odottavat
Tampere	26 568	639 (vanhin 02/2022)	725
Nokia	5 549	272	330
Lempäälä	4 626		171
Yhteensä	36 743	911	1226

Oikomishoidon keskittäminen osaamiskeskuksiin

OIKOMISHOIDON OSAAMISKESKUKSEN TARPEET JA MAHDOLLISUUDET

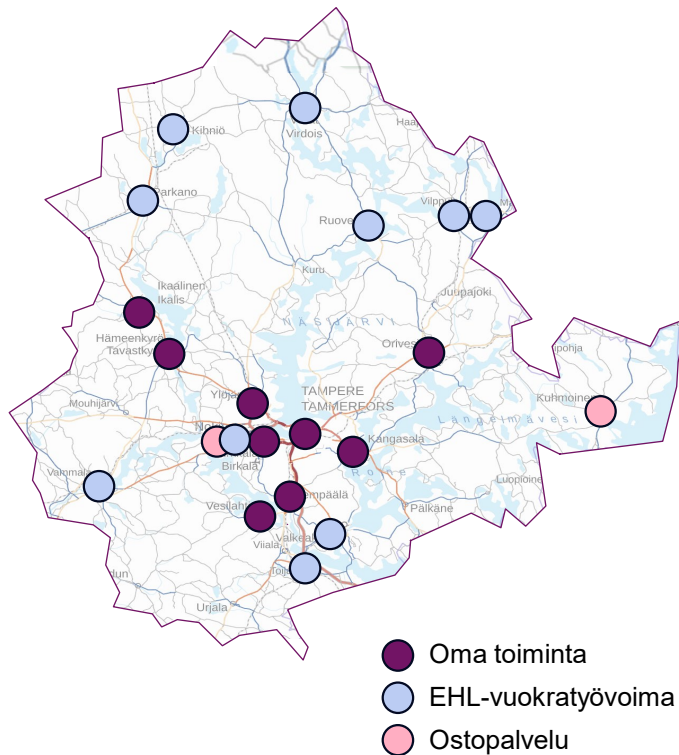
- Toimia koulutusyksikkönä
  - Yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa (erikoishammaslääkärit, perehtyvät hammaslääkärit)
  - Osin hoitohenkilöstön koulutusta oikomishoidon erikoisalalta
  - Ohjaus / opetus / erikoistuvien ja nuorien perehtyvien vaativat osansa vähäisestä EHL- kapasiteetista
- Työ jakautuu epätasaisesti
  - Keskittäminen tuo mahdollisuuksia työn jakamiselle mm. suuhygienisteille ja hoitajille
- Pitovoimaan henkilöstöön
  - Entinen ”vanha” malli ei sovellu nuorille erikoishammaslääkäreille / muulle henkilöstölle
  - Kun valinnanvaraa on, ei pienille paikkakunnille saada osaajia
- Nykyisten pienien paikkakuntien hyvää EHL-osaamista ei päästä hyödyntämään kunnolla
- Tiimityö konsultaatiomahdollisuuksineen uusinta teknologiaa hyväksikäyttäen innovoivaa ja nostaa työhyvinvointia
- Tavoitteena vuokraEHL / ostopalvelutoiminnan muuttaminen oman toiminnan piiriin
- Oikomishoidon vastuualue selkeästi omaksi vastuualueekseen (myös esihenkilötyö)
- Potilaskäynnit n. 6-12 viikon välein
  - Huoltajalle kuljetustarve harvakseltaan, koska suurin osa yläkouluikäisiä, jotka käyvät itseksään vastaanotoilla

OIKOMISHOIDON OSAAMISKESKUS KÄYTÄNNÖSSÄ

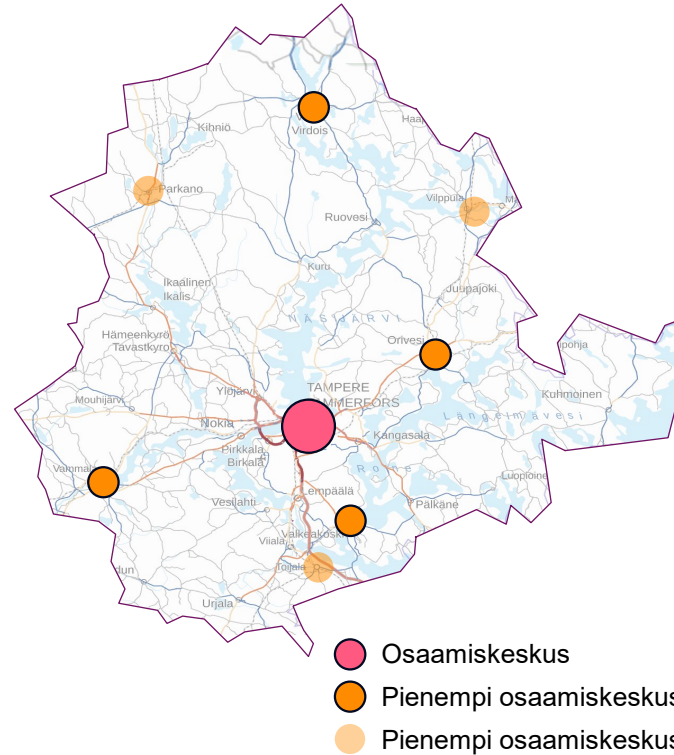
- Potilasvirta Tampereen osaamiskeskukseen:
  - Tampereelta
  - Kangasalta
  - Nokialta
  - Pirkkalasta
  - Ylöjärveltä
  - Lempäälän pohjoiselta alueelta
- n. 30 hoituhuonetta
- Etäkonsultaatiot päivittäisiksi rutiineiksi, meeting- sekä jalkautuva yhteistyö perushoidon-, erikoishoidon sekä erikoissairaanhoidon kanssa
- Monihuonemalli (työnjako)
- Koulutusyksikkö (EHL-koulutus, useita ohjaajia), yhteistyö shg-koulutuksen kanssa
- Oma hammaslaboratorio oikomiskojeiden valmistusta varten?
- Skannerit 3D kuvantamiseen, yksilöllisten kojesuunnitelmien valmistukseen, kalvohoitoihin
- Röntgenyksikkö

Oikomishoito useasta toimipisteestä ja tuotantotavasta osaamiskeskuksiin

NYKYTILANNE

OSAAMISKESKUS -MALLI

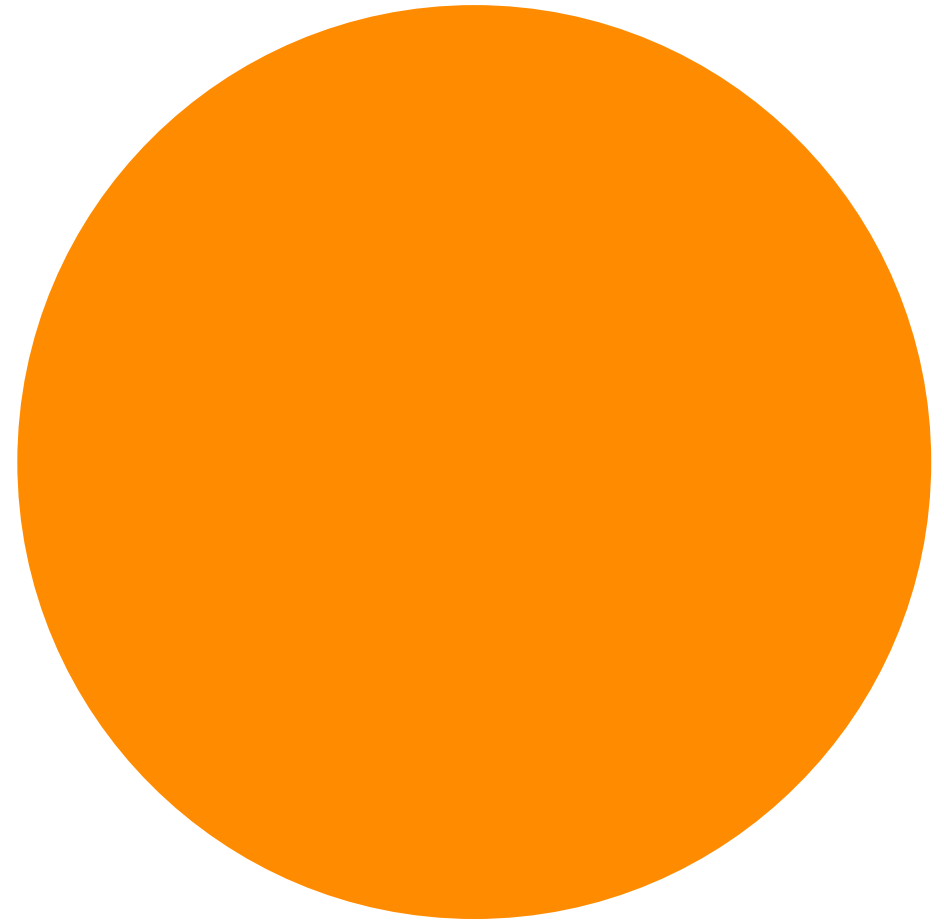

Kunta	Hoitohuoneet
Tampere	n. 30
Valkeakoski (/ Akaa)	4
Sastamala	4
Orivesi (/ Mänttä-Vilppula)	2
Virrat (/ Parkano)	2

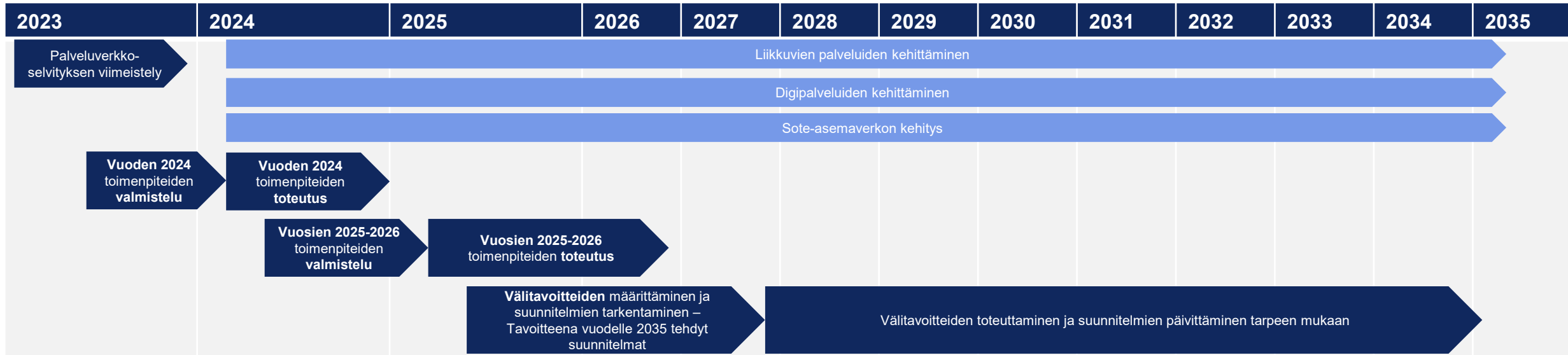
Pienemmät osaamiskeskuksset ovat tarpeen etäisyyskien vuoksi

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- **Palveluiden verkoston tiekartta**
- Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen

Ylätason tiekartta palveluverkkoselvityksen jatkotyöstöä varten

Tilat	Tilojen kuntoarviointi: Tarvitaanko muutoksia nykyisiin rakennuksiin (esim. laajennukset)? Onko tarvetta uusille rakennuksille?
	Karsittavien toimipisteiden muutto- ja sulkemissuunnitelma
	Laajennusta ja/tai uudisrakentamista tarvitsevien toimipisteiden selvitys ja suunnitelmat
	Vuokrasopimusten neuvottelu kuntien ja yhteistyötahojen kanssa
	Laitteistosuunnittelu: Tarvitseeko laitteistoa uudistaa tai päivittää?
Henkilöstö, asiakkaat ja asukkaat	Henkilöstösuunnittelu: Miten ja missä henkilöstö työskentelee jatkossa? Tarvitaanko lisää resursseja ja/tai koulutusta?
	Asiakasvirtojen suunnittelu: Miten asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut jatkossa?
	Henkilöstön, asiakkaiden ja asukkaiden osallistaminen
Viestintä ja toimintakulttuuri	Muutosten viestintä
	Toimintatapojen yhtenäistäminen & uuden toimintakulttuurin luominen yhteistyön ympärille

Palveluiden verkoston tavoitettiin pääsemiseksi vaihtoehtoisten palvelukanavien käyttöä tulee tukea

Digipalvelut

- Digipalvelujen osuutta asiakaskohtaamisista pitäisi tukea ja mahdollistaa
- **Panostus** digipalveluiden käytön laajentamiseen ja osaamisen lisäämiseen

Liikkuvat palvelut

- Liikkuvien palveluiden käytön laajentamista myös muille kohderyhmille tulisi tukea
- **Panostus** liikkuvaan palvelun tukikohtien ja kaluston selvittämiseen, suunnitteluun ja pilotointiin

Kivijalkapalvelut

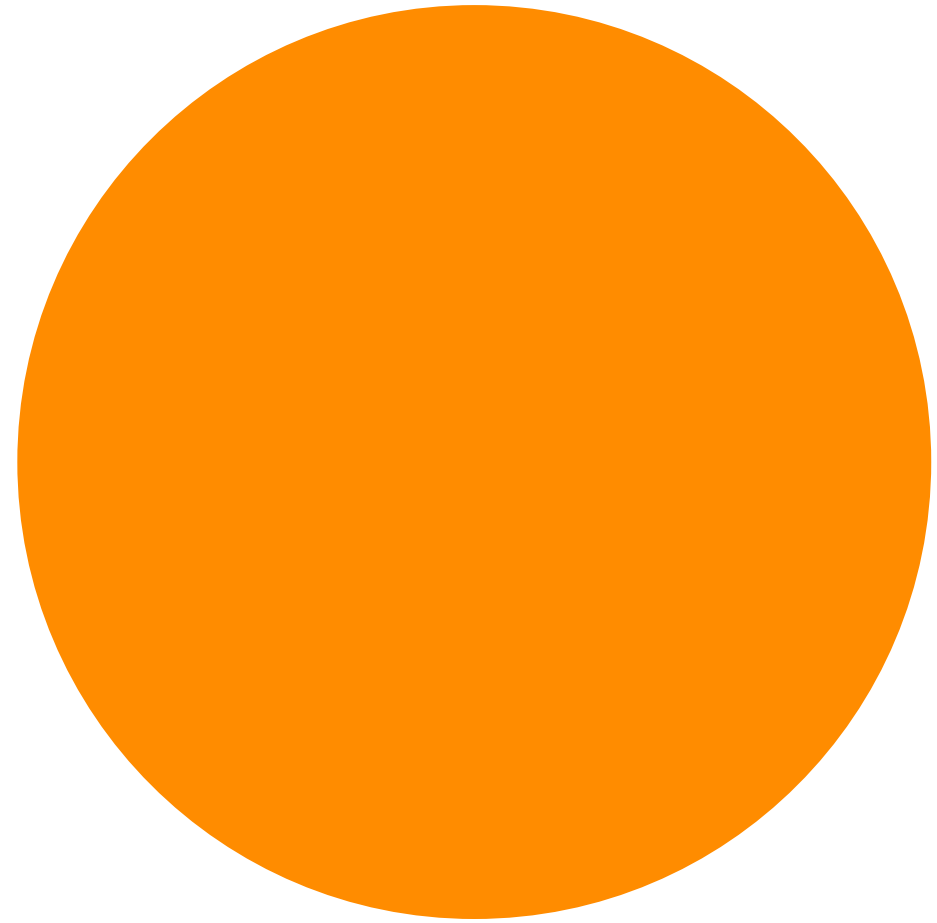
- Palvelua tulisi ohjata muihin kanaviin mahdollisilta osin
- **Panostus** toimitilaratkaisuihin ja kivijalkapalveluvalikoiman määrittämiseen

Muutokset vaativat panostuksia henkilöstön koulutukseen, kyvykkyyksien kasvattamiseen ja työkuulttuurin muutokseen läpiviemiseen samoin kuin asukkaidenkin tukemiseen ja opastamiseen muutoksessa.

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- **Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen**
  - **Vaikutusten arviointi**
  - Henkilöstön osallistaminen

Vaikutusten arviointia eri näkökulmista

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on sateenvarjokäsite, joka pyrkii tuomaan yhteen **erillisiä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten** näkökulmia

Näkökulmia ovat mm

- **Kuntalaisvaikutukset** eli ihmisiin kohdistuvat vaikutukset tarkoittavat päätösesityksen vaikutuksia, jotka voivat kohdistua yhtäältä kunnan/hyvinvointialueen palveluja käyttäviin henkilöihin ja toisaalta henkilöihin, jotka asuvat kunnassa/alueella mutta eivät käytä palveluja (potentiaaliset asiakkaat)
  - Esimerkiksi: sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA), terveysvaikutusten arviointi (TVA), sosioekonomiset terveyserot huomioon ottava terveysvaikutusten arviointi (TEVA), sukupuolivaikutusten arviointi (SUVA), lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (LAVA), mielenterveysvaikutusten arviointi
- **Ympäristövaikutukset** kohdistuvat ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maisemaan, kaupunkikuvaan tai kulttuuriperintöön
- **Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset** kohdistuvat eri organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, henkilöstöön tai hallintoon
- **Taloudelliset vaikutukset** kohdistuvat kunnan tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä Taloudellisiin vaikutuksiin kuuluvat myös yritysvaikutukset, eli se miten kunta mahdollistaa alueellaan yritystoimintaa

Seuraavassa kuvattu suun terveydenhuollon muutosskenaarioihin liittyviä vaikutuksia

Vaikutusten arviointia tarkastellaan neljän kokonaisuuden kautta

Vaikutusten arviointi on jaettu neljään kokonaisuuteen:

Vaikutukset asukkaisiin, asiakkaisiin ja henkilöstöön

- Asiakkaat
- Asukkaat / kuntalaiset
- Pirhan organisaatio
- Pirhan työntekijäryhmät

Vaikutukset sidosryhmiin

- Kunnat / ELY
- Sote-alan yritykset
- Yhdistykset (3. sektori)
- Toiset hyvinvointialueet

Vaikutukset ympäristöön

- Luonto
- Rakennettu ympäristö
- Aluekehitys ja maaseutu
- Työllisyys ja työelämä

Vaikutukset talouteen

- Investoinnit
- Henkilöstö
- Toimitilat
- Liikkuvat palvelut
- Digitaaliset palvelut
- Tukipalvelut

Vaikutukset asukkaisiin, asiakkaisiin ja henkilöstöön

- Asiakkaat
- Asukkaat / kuntalaiset
- Pirhan organisaatio
- Pirhan työntekijäryhmät

Vaikutuksen kohde: Asiakkaat

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Hoito	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin kuten nykyin Moniammatillisista yhteistyötä 	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin kuten nykyin Moniammatillisia tiimejä jonkin verran 	<ul style="list-style-type: none"> Moniammatillisia tiimejä paljon. Tiimeissä tarvittaessa myös lasten ja nuorten palvelujen ammattilaisia Tiimi kootaan nopeasti digi-palveluja hyödyntäen Isommat yksiköt mahdollistavat joustavammat toimintamallit, esim. monihuonemalli, kerralla enemmän hoitoa Muiden ammattiryhmien apu lähellä esim. yleislääkärit
Saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> Oma lähitoimipiste säilyy Jonoja hoitopäätösyssä Loma-aikoina sulkemisia pienillä toimipisteillä Ei juurikaan liikkuvaa / digi-palvelua 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteeltä laajemmilla aukioloajoilla Lähipalveluja karsittu Digitaalista palvelua pistemäisiin tarpeisiin ja satunnaisesti reaaliaikaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteeltä laajemmilla aukioloajoilla. Helpottaa mm. lapsiperheissä arjen sujuvuutta. Useita palvelukanavia Lähipalveluja liikkuvina ja digipalveluina Liikkuva ja digi-palvelu säännöllistä ja kattavaa Isommissa yksiköissä voidaan vähentää hukkaa ja potilaiden käyntien lukumäärää tehokkaammin
Saavutettavuus	<ul style="list-style-type: none"> Omalla alueella/kunnassa Ei aina julkisilla välineillä Liikkuva /digi-palvelua pyydettyäessä Digitaalinen palvelu vaatii omat välineet 	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin omalla alueella Ei aina julkisilla välineillä Liikkumiseen liittyvät kustannukset voivat kasvaa Digi-palvelua saa omilla tai laina-laitteilla Uusien palvelukanavien opiskelu 	<ul style="list-style-type: none"> Usein vaatii siirtymistä toiselle alueelle Ei aina julkisilla välineillä Aikaa matkoihin kuluu enemmän, lapsiperheissä vaatii järjestelyitä Liikkumisen kustannukset voivat kasvaa Osassa palveluista tietyt palvelukanavat korostuvat Digi-palvelua omilla tai laina-laitteilla, mikä voi mm. lapsiperheissä parantaa arjen sujuvuutta Uusien palvelukanavien opiskelu Haja-asutusalueilla asuvat ikääntyneet joutuvat kulkemaan pidempiä matkoja
Esteettömyys	<ul style="list-style-type: none"> Tilanne säilyy nykyisellään Kaikissa nykyisissä tiloissa esteettömyys ei toteudu, ratkaisu tarvitaan 	<ul style="list-style-type: none"> Perusparannusten yhteydessä huomioitavissa Digitaaliset palvelut helpottavat asiointi kotoa Kaikissa nykyisissä tiloissa esteettömyys ei toteudu, ratkaisu tarvitaan 	<ul style="list-style-type: none"> Uudisrakennusten ja perusparannusten yhteydessä huomioitavissa Digi / liikkuvat palvelut helpottavat asiointi kotoa Kaikissa nykyisissä tiloissa esteettömyys ei toteudu, ratkaisu tarvitaan ja tulee huomioida myös isommissa yksiköissä
Omaiset	<ul style="list-style-type: none"> Omaiset osallistuvat kuten nykyin 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden muuttuminen vaikuttaa kulkemiseen digi-palveluilla osallistuminen matkustamatta Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan valinta 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden muuttuminen vaikuttaa kulkemiseen digi-palveluilla osallistuminen matkustamatta Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan valinta
Asiakkaan kustannukset		<ul style="list-style-type: none"> Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan va-linta Vaikutus kelan korvattaviin kuljetuskustannuksiin + omavastuu 	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan valinta Vaikutus kelan korvattaviin kuljetuskustannuksiin + omavastuu HVA vaihtamisen kustannukset? Vaikuttaako myös Pirhaan?

Vaikutuksen kohde: Aasukkaat / kuntalaiset

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Mallillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Osallistuminen / Osallisuus	<ul style="list-style-type: none"> Osallistetaan olemassa olevia kanavia käyttäen 	<ul style="list-style-type: none"> Fyysisten palvelujen sijainnin siirtyminen kauemmas voi vaikuttaa osallistumishalukkuuteen 	<ul style="list-style-type: none"> Fyysisten palvelujen sijainnin siirtyminen kauemmas voi vaikuttaa osallistumishalukkuuteen Laajempi digitaalisten palvelujen käyttö voi lisätä osallistumismahdollisuuksia
Turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> Palveluihin pääsemättömyys voi aiheuttaa turvattomuuden tunnetta 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluihin pääsemättömyys voi aiheuttaa turvattomuuden tunnetta 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkäri- ja hoitajapalvelujen fyysisen sijainnin siirtyminen kauemmas voi aiheuttaa turvattomuuden tunnetta Palveluihin pääsy oikea-aikaisesti voi lisätä turvallisuuden tunnetta Uudisrakennusten ja laajennusten yhteydessä on mahdollista parantaa turvallisuutta myös erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta Keskittämisen myötä on mahdollista kiinnittää paremmin huomioita kulkureittien turvallisuuteen
Ihmisyhmät / yhdenvertaisuus	<ul style="list-style-type: none"> Heikoimmassa asemassa olevat ryhmät joutuvat odottamaan palvelua Osa ryhmistä voi turvautua muihin palveluntuottajiin Terveyserot kasvavat 	<ul style="list-style-type: none"> Voi heikentää avustusta tarvitsevien ihmisryhmien pääsyä palvelun piiriin Eriarvoisuus terveydessä ja hyvinvoinnissa voi lisätä lähipalveluiden vähentyessä. Digitaaliset palvelut voivat vaikeuttaa ikäihmisten hoitoon hakeutumista Ikääntyneitä ei voida turvallisuussyistä hoitaa liikkuvilla palveluilla vaan hoidot sote-aseilla Myös etähoidon keinot rajalliset ikääntyneille 	<ul style="list-style-type: none"> Laajempi palvelukanavavalikoima lisää yhdenvertaisuutta ja valinnan mahdollisuutta Kulkeminen fyysisiin toimipisteisiin lisää matkakustannuksia, mikä voi heikentää palvelun piiriin hakeutumista. Liikkuvilla palveluilla voidaan saavuttaa paremmin syrjäisiä asunalueita ja sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevia ihmisryhmiä sekä vähentää kuljetuksiin liittyviä haasteita (perushoito, oikomishoito) Digitaaliset palvelut voivat vaikeuttaa ikäihmisten hoitoon hakeutumista Ikääntyneitä ei voida turvallisuussyistä hoitaa liikkuvilla palveluilla vaan hoidot sote-aseilla Myös etähoidon keinot rajalliset ikääntyneille Hammashoitajien jalkautuminen neuvoloiden tiloihin (ei tarvetta liikuteltavalle hammashoitoyksikölle), alle kouluikäisten tarkastukset
Työllisyys ja työelämä	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikat kuten nytkin Kumppanit tarjoavat työpaikkoja kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikkoja siirtyy toisille alueille Voi lisätä työmatkaliikennettä poistuvien toimipisteiden osalta tai liikkuvan palvelun osalta Myös kumppanit tekevät omia suunnitelmia HVA suunnitelmiin linkittyen 	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikkoja siirtyy toisille alueille Etätyö aito mahdollisuus työskentelyyn Voi lisätä työmatkaliikennettä poistuvien toimipisteiden osalta tai liikkuvan palvelun osalta Voi vähentää työmatkaliikennettä digi-palvelujen vuoksi Myös kumppanit tekevät omia suunnitelmia HVA suunnitelmiin linkittyen

Vaikutuksen kohde: Pirhan organisaatio

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Henkilöstön riittävyys ja saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> Halutun osaamisen omaavaa henkilöstöä ei riitä kaikille toimipisteille Toimipisteitä pidetään kiinni henkilöstötilanteen mukaan Pieniin yksiköihin vaikea saada henkilöstöä Työturvallisuus pienissä yksiköissä ontuu 	<ul style="list-style-type: none"> Halutun osaamisen omaavaa henkilöstöä ei riitä kaikille toimipisteille Toimipisteitä pidetään kiinni tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> Halutun osaamisen omaavaa henkilöstöä riittää kaikille toimipisteille Uusia työntekijärooleja / tehtäviä Varautuminen muutoksiin on helpompaa Isommat yksiköt houkuttelevampia työpaikkoja Työturvallisuus parempi isommissa yksiköissä Henkilöstön saatavuus helpottuu
Työyhteisö ja johtaminen	<ul style="list-style-type: none"> Nykyiset yhteisöt nykyisissä toimipisteissä 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia työyhteisöjä muodostuu muuttuneille toimipisteille ja palvelukanaviin 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia työyhteisöjä muodostuu ja yhteisön koko kasvaa Kollegan tuki saatavilla Työyhteistön muodostumisen, uusien toimintatapojen jalkauttamisen, uusien välineiden käyttöönoton ja moniammatillisen yhteyden mahdollistava osallistava johtaminen Lähijohtaminen sekä valvonta helpompaa ja käytännöt yhteneväisempiä, kun toimipisteitä isompia ja niitä on vähemmän
Työntekopaikka	<ul style="list-style-type: none"> Työntekopaikka kuten ennenkin Nyt jo liikkuvaa palvelua tekevät työntekijät jatkavat kuten ennenkin Nyt jo digitaalista palvelua antavat työntekijät jatkavat kuten ennenkin 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekopaikka sijaitsee pääosin omalla alueella Palvelun tuottaminen vaatii liikkumista, työpäivät voivat olla eri pisteillä Jotkin työntekijät antavat digi-palvelua Uusiin toimintatapoihin ja työvälineisiin kouluttautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekopaikka ei pääosin sijaitse omalla alueella vaan vaatii siirtymistä voi sijaita kauempana kuin aiempi Työmatka pitenee osalla työntekijöistä Palvelun tuottaminen vaatii liikkumista, työpäivät voivat olla eri pisteillä Osa työntekijöistä antaa osan ajastaan digi-palvelua Uusiin toimintatapoihin ja työvälineisiin kouluttautuminen Etäisyyksistä ja kulkemisista koituvat ympäristövaikutukset ja –haitat, hiilijalanjäljen kasvaminen (arviolta 60% suun th:n hiilidioksidipäästöistä tulee asiakkaiden ja henkilökunnan matkustamisesta)

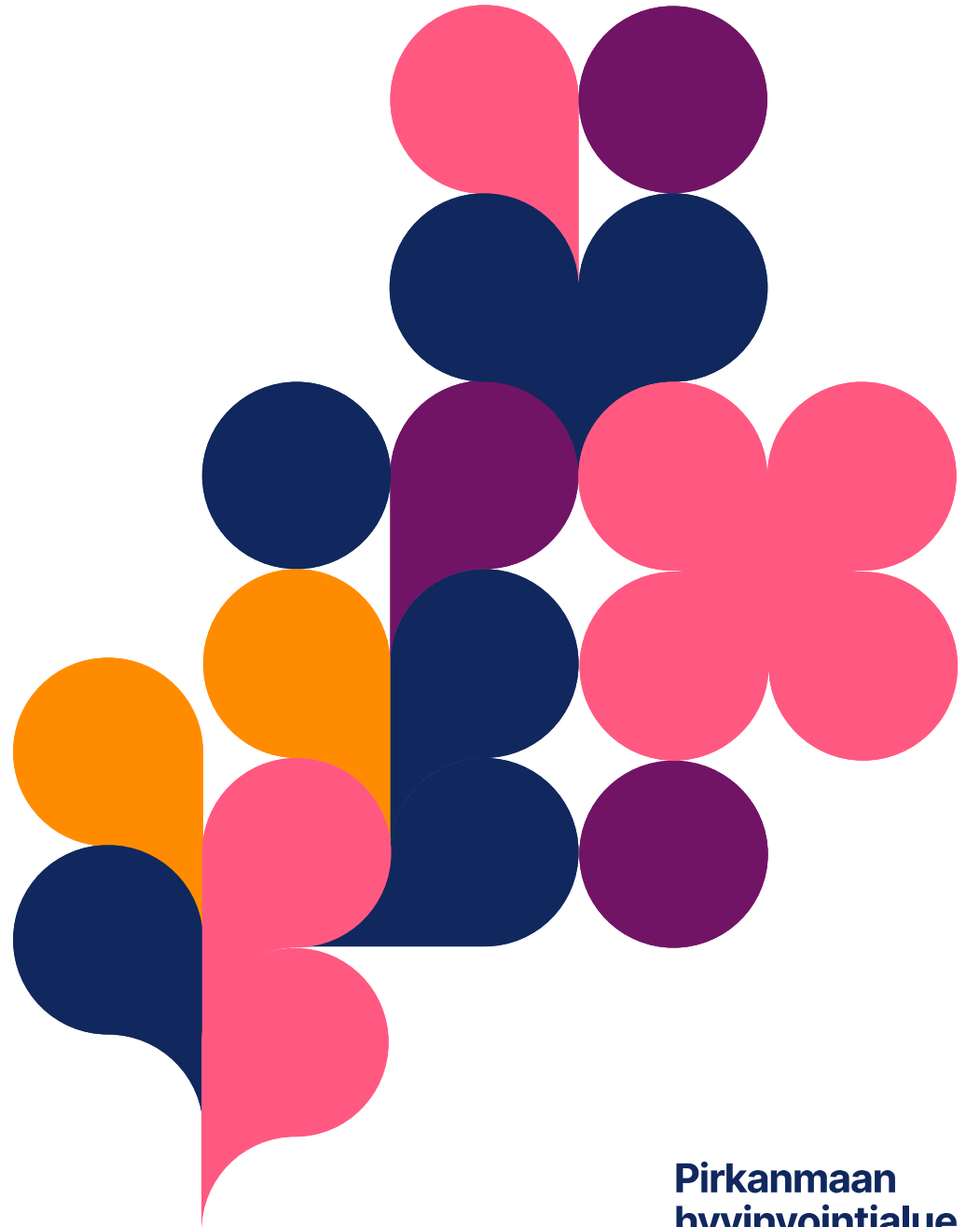
Vaikutuksen kohde: Pirhan työntekijäryhmät

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Suun terveydenhuollon työntekijät	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Uusiin toimintatapoihin kouluttautuminen (digi, moniammatillinen työskentely) Työpisteen muuttuminen Uusiin työvälineisiin kouluttautuminen Työn sisältö voi muuttua 	<ul style="list-style-type: none"> Useita muutoksia Uusiin toimintatapoihin kouluttautuminen ja ylläpitäminen (digi, liikkuva, moniammatillinen työskentely) Työpisteen muuttuminen Uusiin työvälineisiin kouluttautuminen Työn sisältö muuttuu Uusia rooleja Erikoistuvien rooli tärkeä, perehtyneiden oma rooli mahdollistaa ammatillisen kehittymisen kaikille
IT-palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja uusiin palvelukanaviin liittyen Joitan uusia huollettavia välineitä 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja uusiin palvelukanaviin liittyen Uusia huollettavia välineitä
Digiyksikkö			<ul style="list-style-type: none"> Osana digitaalisten palvelujen kokonaisuutta Työskentelee yhdessä muiden kanssa eri palvelukanavissa
Tukipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nytkin Välinehuollon tuottaminen haasteellista, kallista, lisää hukkatyötä 	<ul style="list-style-type: none"> Joitain uusia toimintatapoja muuttuneisiin kivijalka-toimipisteisiin liittyen 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja muuttuneisiin ja keskitettyihin kivijalka-toimipisteisiin liittyen Suuri toimipiste, oma välinehuolto mahdollinen, toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto
Muut Pirhan työntekijät	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja yhteistyössä suun terveydenhuollon kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja yhteistyössä suun terveydenhuollon kanssa

Vaikutukset sidosryhmiin

- Kunnat / ELY
- Sote-alan yritykset
- Yhdistykset (3. sektori)
- Toiset hyvinvointialueet

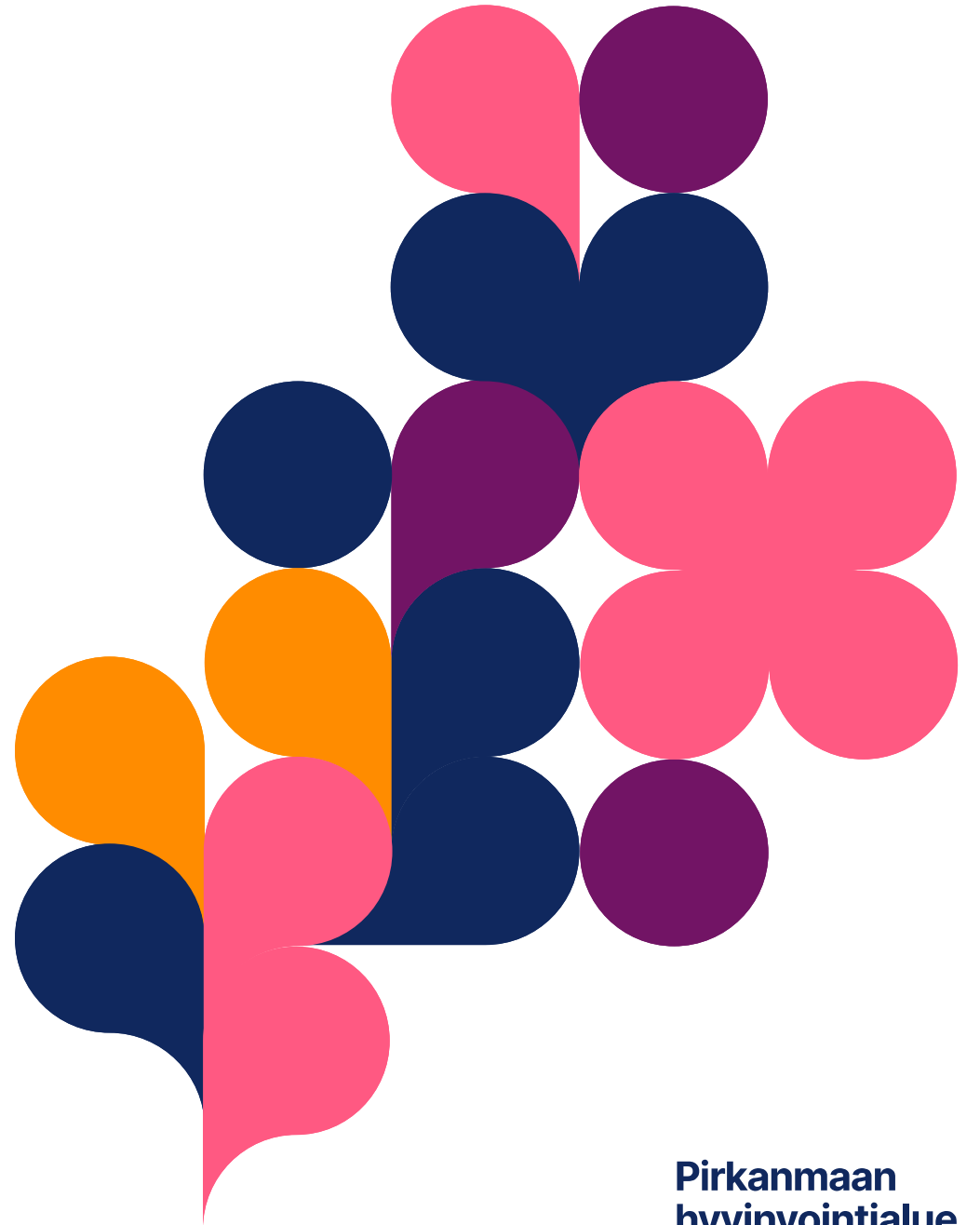

Vaikutuksen kohde: Sidosryhmät

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Mallillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Kunnat / ELY	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset jatkavat kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat joillain sopimuskumppaneilla Vaikutuksia väylä- ja liikennesuunnitteluun Mahdolliset vaikutukset julkisen liikenteen suunnitteluun 	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat useimmilla sopimuskumppaneilla Painetta huomioida muutokset väylä- ja liikennesuunnittelussa Mahdolliset vaikutukset julkisen liikenteen suunnitteluun Taksimatkat voivat lisääntyä
Yritykset (sote)	<ul style="list-style-type: none"> Ei muutosta 	<ul style="list-style-type: none"> Sote-alan yrityksille voi tulla sopimuksilla palveluntuotantoa alueille, joilta toimipiste lakkaa Omien toimipisteiden sijoittelu 	<ul style="list-style-type: none"> Sote-alan yrityksille voi tulla sopimuksilla palveluntuotantoa alueille, joilta toimipiste lakkaa Omien toimipisteiden sijoittelu linkittyvänä verkostona
Yhdistykset (3. sektori)	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyötä jatketaan kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö tiivistyy kivijalkapalvelujen osalta, pyritään keskittämään palveluja samoihin rakennuksiin 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö lisääntyy haja-asutusalueiden tukikohtien, rakennushankkeiden ja eri palvelukanavien käytön lisääntymisen myötä
Muut HVA:t	<ul style="list-style-type: none"> Pirhan reuna-alueilta voi mennä asiakkaita toisen HVA:n puolelle, mikäli lähin toimipiste on toisen HVA:n alueella tai jonotilanne on parempi 	<ul style="list-style-type: none"> Pirhan reuna-alueilta voi mennä asiakkaita toisen HVA:n puolelle, mikäli lähin toimipiste on toisen HVA:n alueella tai jonotilanne on parempi 	<ul style="list-style-type: none"> Pirhan reuna-alueilta voi mennä asiakkaita toisen HVA:n puolelle, mikäli lähin toimipiste on toisen HVA:n alueella Pirhaan voi tulla reuna-alueilta asiakkaita, mikäli jonotilanne on parempi

Vaikutukset ympäristöön

- Luonto
- Rakennettu ympäristö
- Aluekehitys ja maaseutu
- Työllisyys ja työelämä

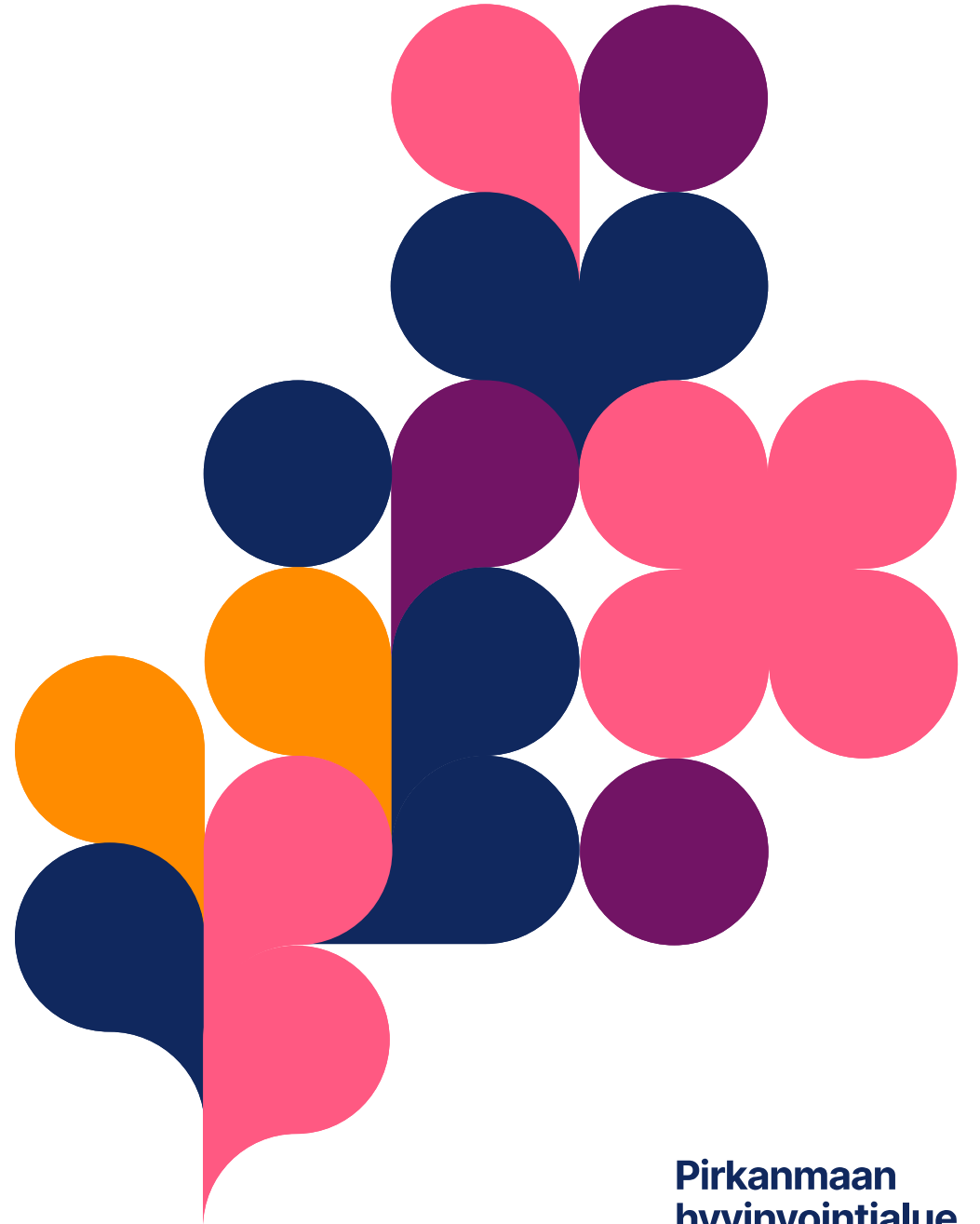

Vaikutuksen kohde: Ympäristö ja aluekehitys/maaseutu

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Mallillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarojen käyttö	<ul style="list-style-type: none"> Nykyetäisyydet ylläpitävät nykyiset liikennepäästöt 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvavat etäisyydet ja liikennepäästöt Laajennusrakentamisen sijoittaminen alueella ja luonnon monimuotoisuus Rakennushankkeet, logistiikka ja digitaaliset välineet ja luonnonvarat 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvavat etäisyydet ja liikennepäästöt (n.60% hammashoidon aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä on peräisin matkustamisesta). Riittäväällä liikkuvalla palvelulla saadaan korvattua harventunutta palveluverkkoa ja vähennettyä asiakkaiden matkustusmääriä. Uudet joustavat toimintamallit vähentävät potilaiden kulkemista (kerralla enemmän valmiiksi), jolloin hiilidioksidipäästöt vähenevät. Isompiin yksiköihin isommat tarveainetilaukset kerralla, kuljetuksesta aiheutuvien saasteiden sekä hukkamateriaalin väheneminen. Keskitetty välinehuolto lisää ympäristön kuormitusta (kuljetukset) Huomioitava liikenteen sähköistyminen ja latauspaikat. Digi-palvelut ja vähenevät liikennepäästöt Rakennushankkeiden sijoittaminen alueella ja luonnon monimuotoisuus Rakennushankkeet, logistiikka ja digitaaliset välineet ja luonnonvarat.
Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö	<ul style="list-style-type: none"> Nykyiset kiinteistöjen alueet varattu nykykäyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> Saneerauksia ja rakennushankkeita keskitettyihin osaamiskeskittyisiin 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia rakennushankkeita keskitettyihin osaamiskeskittyisiin Investointi isompiin moderneihin tiloihin ja nykyaikaisiin työvälineisiin. Julkisen liikenteen verkoston muuttuminen palveluverkko huomioon ottaen.
Aluekehitys ja maaseutu	<ul style="list-style-type: none"> Alueen vetovoimaisuus kuten nytkin Työpaikkojen ja palvelujen perässä muuttamiseen ei vaikutusta 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden karsimisen myötä voi olla haitallista vaikutusta alueen vetovoimaisuuteen asuinkuntana / kaupunkina työpaikan ja palvelun puuttumisen näkökulmista Toimipisteiden osaamiskeskittymien sijainti voi lisätä alueen vetovoimaa potentiaalisten työntekijöiden ja asukkaiden näkökulmasta Muutto haja-asutusalueelta kaupunkiin työn tai palvelujen vuoksi 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden karsimisen myötä voi olla vaikutusta alueen vetovoimaisuuteen asuinkuntana / kaupunkina työpaikan ja palvelun puuttumisen näkökulmista Sote-asemien sijoituspaikkakuntien vetovoimaisuus saattaa kasvaa potentiaalisten työntekijöiden ja asukkaiden näkökulmasta Muutto haja-asutusalueelta kaupunkiin työn tai palvelujen vuoksi Digi ja liikkuvien palvelujen lisääntyessä muutto kaupungista haja-asutusalueelle
Työllisyys ja työelämä	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikat kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Reuna-alueilta työpaikkoja siirtyy keskitettyihin toimipisteisiin 	<ul style="list-style-type: none"> Reuna-alueilta työpaikkoja siirtyy keskitettyihin toimipisteisiin, mutta etätyö lisääntyy esihenkilö- ja toimistotyössä

Vaikutukset talouteen

- Investoinnit
- Henkilöstö
- Toimitilat
- Liikkuvat palvelut
- Digitaaliset palvelut
- Tukipalvelut

Vaikutuksen kohde: Talous

HUOM! ks. myös ei-sanallinen laskelma vaikutuksista

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Investoinnit	<ul style="list-style-type: none"> Tilojen saneeraus ja toiminnalliset tilamuutokset 	<ul style="list-style-type: none"> Tilojen laajennus, saneeraus ja toiminnalliset tilamuutokset Henkilöstön koulutus Uudet välineet Asukkaiden tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> Uudisrakentaminen, tilojen laajennus, saneeraus ja toiminnalliset tilamuutokset Henkilöstön koulutus Uudenlainen henkilökunta Uudet välineet mahdollista isompiin yksiköihin Asukkaiden tukeminen Parempiin, kalliimpiin työvälineisiin investointi mahdollistuu, kun isommat yksiköt ja yhteiskäyttö (kestävät ratkaisut, vaikuttavuus (esim. suun ulkopuoliset täytteen vs. laajat muovitäytteen), liikuteltavat hammashoitoyksiköt) Ennaltaehkäisevä hoito on kestävä suun terveydenhuolto (voidaan toteuttaa myös digitaalisesti), käyntien ja toimenpiteiden tarvetta voidaan saada ennaltaehkäisyllä vähenemään
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Ammattilaisten työpanosta kuuluu hallinnolliseen työhön mm. jonojen hallintaan, resursointiin 		<ul style="list-style-type: none"> Ammattilaisten työpanos hoitotyöhön Oikea ammattilainen käytettävissä oikeaan aikaan lisää tehokkuutta ja vähentää kustannuksia Ammattilaisten ajankäyttö tehostuu uusien palvelukanavien myötä Erikoisosaajien liikkuminen, osaamisen virtaus perushoidon sote-asemien osajille (asiakkaiden ei tarvitse liikkua)
Fyysiset palvelut Toimitilat	<ul style="list-style-type: none"> Nykyinen toimipisteverkko säilyy Sisältää huonokuntoisia kiinteistöjä Tilat eivät vastaa nykyajan vaatimuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Nykyinen toimipisteverkko säilyy Sisältää huonokuntoisia kiinteistöjä Tilat eivät vastaa nykyajan vaatimuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Uusi keskitetty toimipisteverkko Laajentamalla nykyisiä tiloja ja uudisrakentamalla osasta huonokuntoisia kiinteistöistä luovutaan, jos muutkin palvelut siirtyvät samoillemme asemaille Tilat vastaavat tarvetta ja sopivat toimintamalleihin (toiminta joustavampaa esim. ison yksikön huonemallissa, jolloin hukka vähenee ja tehokkuus lisääntyy) Tavaroiden kuljetuskustannukset pienenevät Välinehuollon kuljetuskustannukset pienenevät, mikäli välineet kuljetetaan muualle huollettavaksi (koneet ja laitteet) Varaston kierto tehostuu – hukkaan menevän tavarain määrä pienenee Instrumenttien yhteiskäyttö mahdollistuu – harvoin käytettäviä instrumentteja riittää pienempi määrä kuin jos niitä olisi kahdessa eri toimipisteessä Materiaalit ja lääkkeet eivät ehdi vanhentua isoissa yksiköissä, tarveaine- ja lääkevalikoiman yhtenevyys Erikoisvälineiden käyttö lisääntyy, kun käyttäjien määrä suurempi
Liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ei muutosta kustannusrakenteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> Ei juuri muutosta kustannusrakenteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> Lisäävät kalusto- ja välinehankintoja, ylläpito- ja koulutuskuluja Vähentävät tilatarpeita Kouluterveydenhuollon kustannukset saattavat lisääntyä, mikäli vanhempien kuljetusmatka hoitolan pitenee (tavoitteena toteuttaa koululaisten tarkastukset ja hoito haja-asutusalueella liikkuvilla palveluilla, jolloin ei tarvitse kuljettaa kauas hoitoon).
Digitaaliset palvelut Etäpalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ei muutosta kustannusrakenteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> Kustannuksia aiheuttavat välinehankinnat, ylläpitokulut ja koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> Lisäävät välinehankintoja, ylläpito- ja koulutuskuluja Tehostavat tilankäyttöä
Tukipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Tukipalvelut hajautuneet eri yksiköihin 	<ul style="list-style-type: none"> Tukipalvelut hajautuneet eri yksiköihin 	<ul style="list-style-type: none"> Tukipalvelut kustannustehokkaammin keskitetysti Mikäli suljettavassa toimipisteessä on oma välinehuolto, kustannukset pienenevät tukipalveluissa, kun ei tarvita henkilökuntaa erikseen ko. toimipisteeseen

Kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä avattu vielä seuraavalla sivulla

Kustannuksiin vaikuttavat tekijät

Fyysiset palvelut

Tekijät	Tarkenne
Ylläpitokulut ja vuokrat	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteät ylläpitokulut Muuttuvat ylläpitokulut Tukipalvelut
Tilan saneeraus	<ul style="list-style-type: none"> Tekninen tarve Toiminnallinen tilamuutos
Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Lisärakentaminen Uudisrakentaminen
Asiakkaiden matkakulut toimipisteille	<ul style="list-style-type: none"> Korvattavat matkat
Aukioloaikojen laajennus	<ul style="list-style-type: none"> Työaikakorvaukset

Liikkuvat palvelut

Tekijät	Tarkenne
Kaluston ylläpito	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteät ylläpitokulut Muuttuvat kulut
Tilavuokrat	<ul style="list-style-type: none"> Tukikohdat
Ammattilaisten työaika	<ul style="list-style-type: none"> Ei-tuottamaton siirtymäaika
Ammattilaisten matkakustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Riippuu korvausjärjestelystä
IT-kustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Lämpimien/kylmien pisteiden IT-varusteet Ylläpito
Varusteet	<ul style="list-style-type: none"> Etätutkimusvälineet ja muut varusteet Digivälineet
Koulutus	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöönottovaihe Jatkuva koulutus

Digipalvelut

Tekijät	Tarkenne
Tekninen alusta	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpito Käyttö
Ohjelmistokehitys	<ul style="list-style-type: none"> Tarvittavat päivitykset Ohjelmistojen jatkokehittäminen
Laitteiden ja välineiden hankinta	<ul style="list-style-type: none"> Laitehankinnat/leasing Lisenssit ja käyttöoikeudet
Koulutus	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöönottovaihe Jatkuva koulutus

Kustannusvaikutusten arviointi – palveluverkoston muutoksilla toimitiloista saavutettavissa yli 3M€ säästö

		Skenaariot vuodelle 2035		
		2035 – Ei muutoksia	2035 – Maltilliset muutokset	2035 – Laajat muutokset
Kustannusvaikutus (€/vuosi)		7,1 M€	4,7 M€	4,0 M€ 3,1M€ kustannussäästö
Kustannusvaikutusten arvioinnin pohjana tilat ja niihin kohdistuvat rakennukseen liittyvät tarpeet suljettaviksi tunnistettujen toimipisteiden osalta		Kaikki nykyiset toimipisteet jatkaisivat. Suljettavaksi tunnistetut tilat vaatisivat saneerausta	Lyhyemmälle aikavälille (2024-2026) suljettavaksi tunnistetut suljettaisiin toiminta mahtuisi muihin olemassa oleviin toimipisteisiin ilman laajennusta. Muut suljettavaksi tunnistetut tilat vaatisivat saneerausta	Kaikki suljettaviksi tunnistetut toimipisteet suljettaisiin. Vuoteen 2035 mennessä suljettaviksi määritetyt toimipisteet vaatisivat kuitenkin lisää tilaa nykyisiin toimipisteisiin (uudisrakentaminen tai laajentaminen). Oletettu, että uusilla tilaratkaisuilla saavutettaisiin 15% säästö tilan tarpeessa mm. tukitoimintoja optimoimalla.

Kustannusvaikutusten arviointi on tehty ainoastaan toimitilanäkökulmasta eikä siinä huomioida mm. seuraavia asioita:

- Henkilöstö- ja matkakustannuksia
- Vaihtoehtoisten palvelukanavien investointeja (esim. liikuteltavan hammashoitoyksikön kuljetuskustannukset, rekan/kontin siirtämisen kustannukset)
- Toimitilojen yhteistilojen kustannuksia
- Tukipalveluiden kustannuksia, esim. välinehuollon keskittämisen kustannukset (kuljetukset ja instrumenttien lisähankinnat, kun kierto hitaampi)
- Laite- ja kalustokustannuksia

Tarkemman kustannusvaikutusten laskennan toteuttaminen vaatii lisäselvitystä ja laskennassa käytettävien kustannusten laajempaa keräämistä

Tavoitetilaan pääsemiseksi tehtävät muutokset henkilöstön silmin

Huolet

- Useita muutoksia vuoteen 2035 mennessä
  - Uudet toimintatavat palvelukanavissa ja toimitilamuuttoa, muutosvalmius uupuu
- Muutokset vaikuttavat halukkuuteen työskennellä Pirhassa
- Oma toimipiste muuttuu ja työmatka pitenee
- Liikkuva työ tuo pidemmät työpäivät ja matkakuluja
- Työkaverit muuttuvat, isot yksiköt
- Työtehtävät yksitoikkoistuvat, omat vaikutusmahdollisuudet pienenevät
- Muutokset eivät tapahdu, vaikka aikaa on uhrattu
- Digipalveluja ei oteta käyttöön, jolloin potentiaalia jää hyödyntämättä

Mahdollisuudet

- Isomman yksikön osaaminen hyödynnettävissä, poissaolot helpommin järjestettävissä ja kollegoiden tuki saatavilla
- Moniammatillinen yhteistyö
- Etätöä ajoittainen vaihtoehto työntekoon
- Sote-ammattilaiset voivat keskittyä koulutusta vastaavaan työhön

Tavoitetilaan pääsemiseksi tehtävät muutokset **asukkaan silmin**

Huolet

- Uusien palvelukanavien ja toimintatapojen opiskelu
- Oma lähitoimipiste lakkautetaan
- Ajomatka lähimmälle toimipisteelle pitenee
- Julkisella liikenteellä ei pääse palvelujen piiriin haja-asutusalueella
- Tietoverkko ei yllä kotiin eikä ole laitteita, jolloin digipalveluita ei voi hyödyntää

Mahdollisuudet

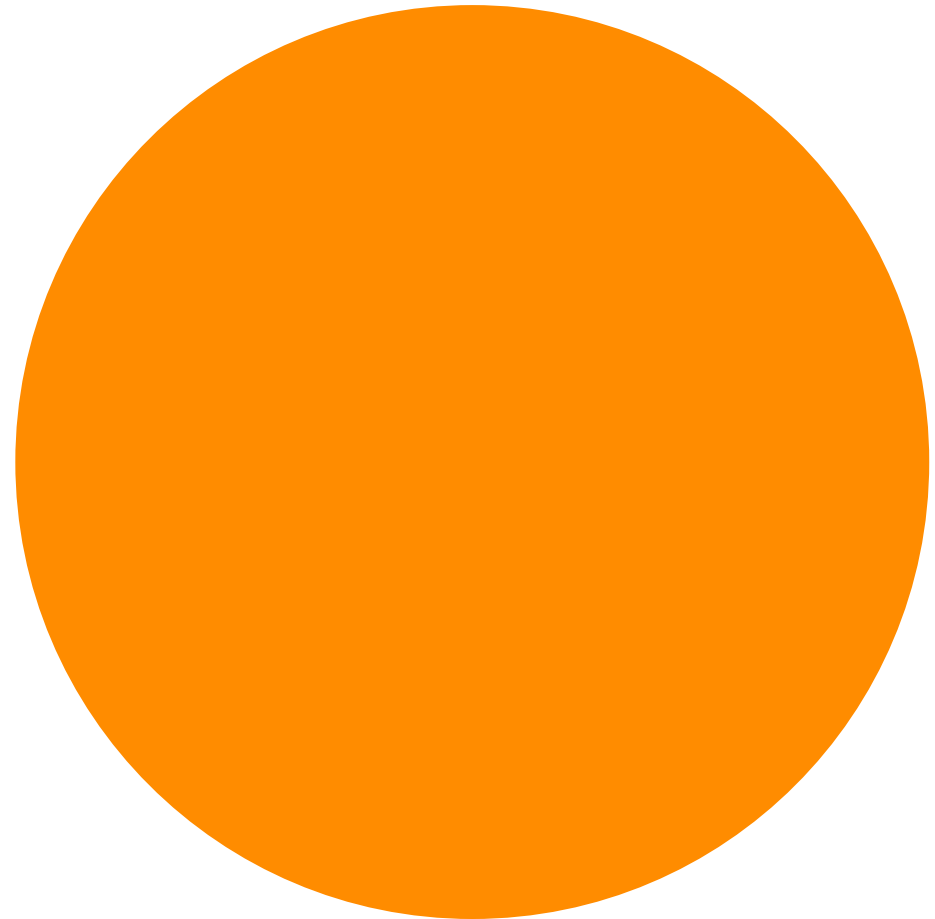
- Liikkuvat palvelut ja digipalvelut yhdessä mahdollistavat joustavuuden
- Liikkuva palvelu tarvittaessa kotiin tai valittuun paikkaan
- Liikkuvan palvelun kautta digipalvelujen käyttömahdollisuus, vaikkei omia laitteita ole
- Laajemmat aukioloajat

Säästöihin vaikuttavat tekijät

- Säästöjä voidaan hakea usean toimipisteen ylläpitämisestä pienemmän toimipisteverkoston ylläpitoon siirtymisessä
  - Tilojen ylläpito, vuokrat
  - Tilahallinnointi
  - Tukipalvelut mm. hoitotarvikejakelu, siivous, välinehuolto
  - Oikeasuhtainen henkilöstön resursointi, tehokkaampi ajankäyttö
- Liikkuvan ja digipalvelun lisäämisen kautta uudet toimintamallit kohdistavat avun oikeasuhtaisena oikeaan aikaan ja paikkaan
  - Oikeasuhtainen henkilöstön resursointi, tehokkaampi ajankäyttö
- Vaihtoehtokustannuksista tehtävä tarkempi kustannuslaskenta

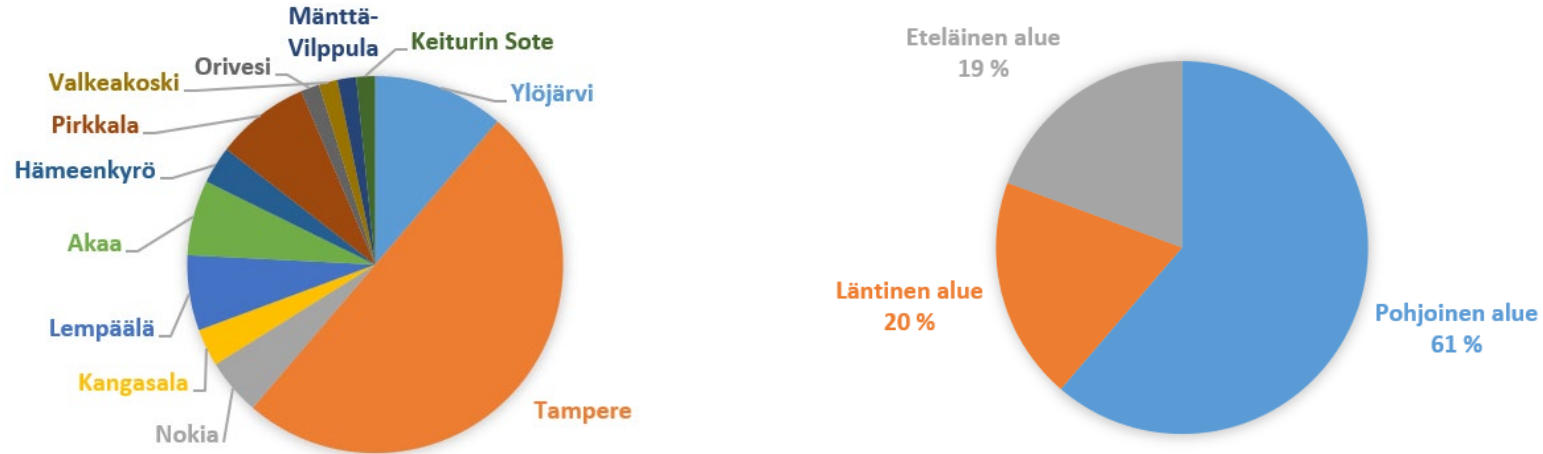
Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat periaatteet
- Tausta ja määritelmät
- Palveluiden verkoston nykytila
- Tulevaisuuden muutospaineet
- Palveluiden verkoston tavoitetila
- Palveluiden verkoston tiekartta
- **Vaikutusten arviointi ja henkilöstön osallistaminen**
  - Vaikutusten arviointi
  - **Henkilöstön osallistaminen**

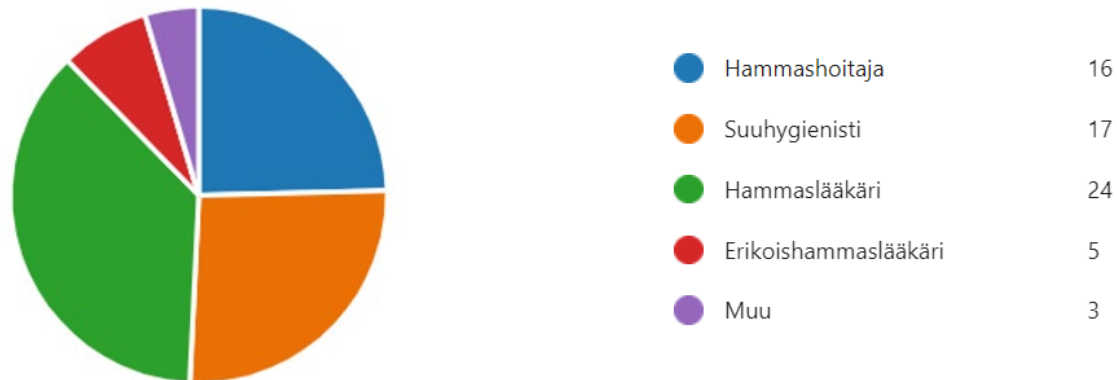

5/2023 toteutettiin kysely suun terveydenhuollon henkilöstölle sähköisiin palveluihin liittyen

VASTAAJAT ALUEITTAIN

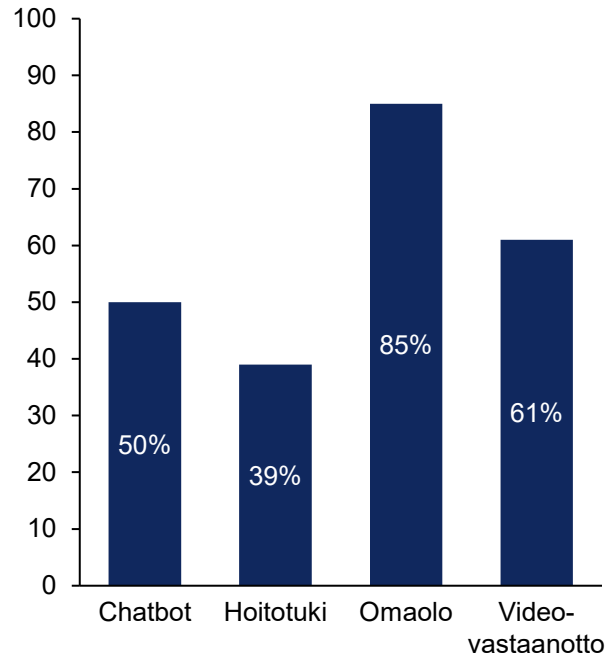

VASTAAJAT AMMATTIRYHMITTÄIN

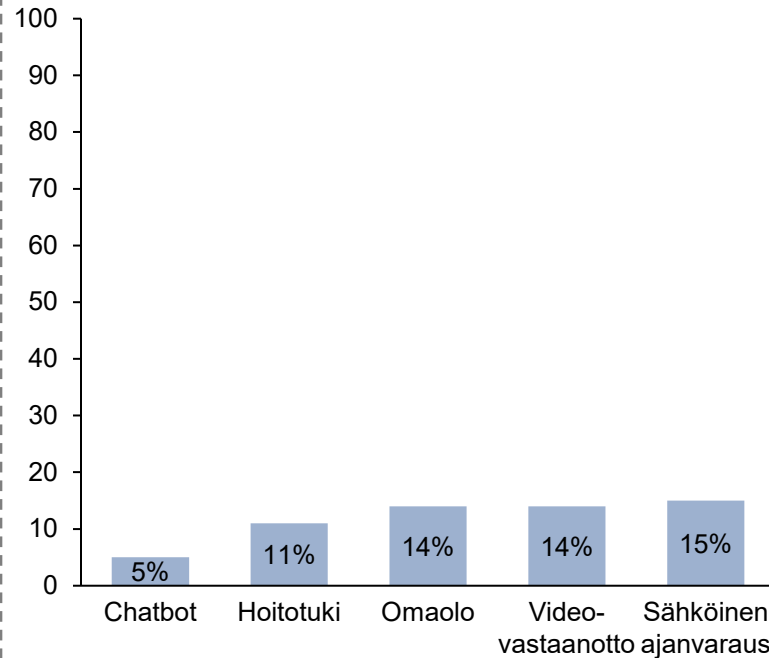
Sähköisistä palveluista käytetään eniten sähköistä ajanvarausta, videovastaanottoa sekä Omaoloa

SUUN TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN TUNTEMUS NIMEN JA KÄYTTÖTARKOITUKSEN PERUSTEELLA

HH 38%	HH 25%	HH 100%	HH 38%
SHG 53%	SHG 29%	SHG 88%	SHG 29%
HML 50%	HML 54%	HML 71%	HML 54%
EHL 40%	EHL 40%	EHL 80%	EHL 40%

SUUN TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN KÄYTTÖ

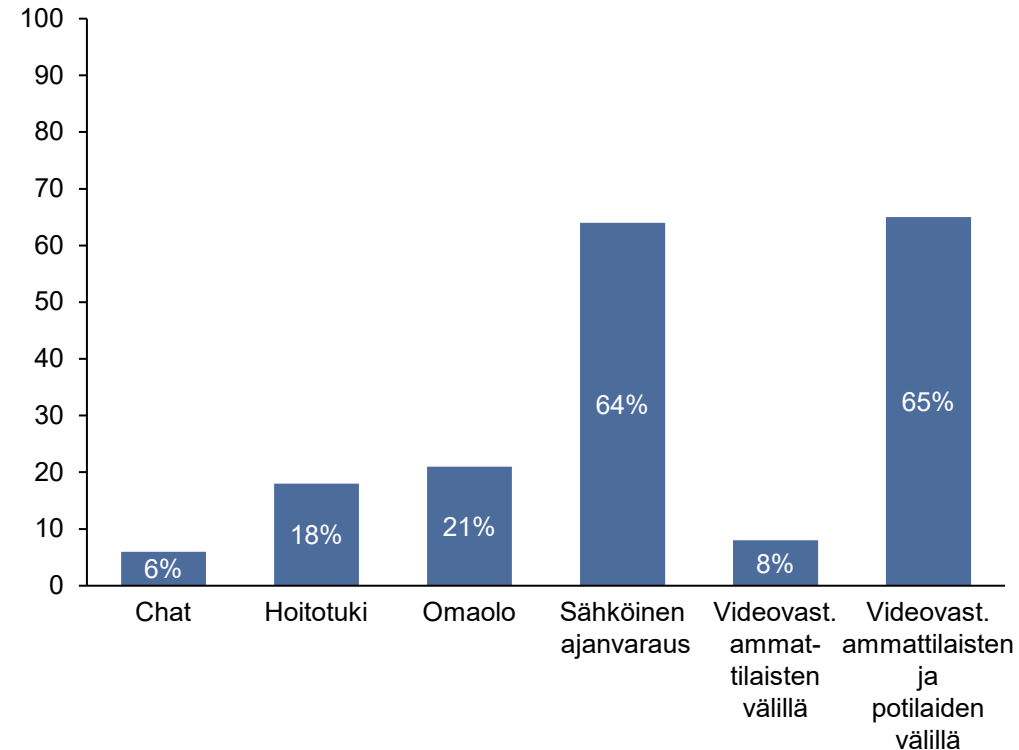

HH 6%	HH 6%	HH 6%	HH 13%	SHG 30%
SHG 53%	SHG 18%	SHG 12%	SHG 29%	HML 13%
HML 17%	HML 13%	HML 17%	EHL 40%	EHL 20%

Muiden palveluiden käyttö:

- Klinik → 1 HH käyttänyt
- Teams videotulkkaus → 1 HH käyttänyt
- Teams moniammatillinen videokokous → 1 HH käyttänyt

PALVELUIDEN KÄYTTÖ TYÖYKSIKÖISSÄ

Videovastaanoton käyttötarkoitukset ja hyödyntämismahdollisuudet

Mihin tarkoituksiin videovastaanottoja on käytetty?

- Terveysneuvonta (shg) (Tampere, Akaa)
- 1-2v tarkastukset
- Neuvolaikäisten hammashoitokäynnit (Tampere)
- Hoitosuunnitelman selostus oikomispotilaille (Tampere)
- Uniapneakiskokontrollit (Tampere)
- Ajanvarauksen yhteydessä tapahtuva hoidontarpeen arviointi (Tampere)
- Videotulkkaus maahanmuuttajien kanssa (Tampere)
- Huolipalaverit perheen ja moniammatillisen tiimin kanssa (Tampere)
- Ammattilaisten välinen konsultaatio (Tampere)

Mihin tarkoituksiin videovastaanottoja voisi hyödyntää?

- Pelkopotilaiden kanssa käytävä keskustelu
- Ennen ja jälkeen yleisanestesiahoitoa tapahtuva keskustelu/ motivointi
- Oikomishoidon kontrollit: aktivaattori, purenanohjain, kulmahampaiden puhkeaminen, onko kasvuspurtissa
- Oikomishoidon hoitosuunnitelman läpikäynti potilaan/ vanhempien kanssa
- Kuumepotilaiden hoidontarpeen arviointi: annetaanko infektioaika
- Vanhempien mukaantulon mahdollistaminen koululaisten käynneille. Tällöin myös vanhemmat saavat tiedon annetusta omahoidon ohjauksesta
- Ryhmävastaanotto koululaisten huoltajille ennen pop-up päiviä
- Koululaisten ryhmävalistus
- Omahoidon ohjaukseen ja terveyden edistämiseen liittyvät käynnit
- Videotulkkaus (ilmeet ja eleet näkyviksi)
- Odottavien perheiden valistus
- Moniammatilliset palaverit (esim. päihdehoitajan käynnit, kotihoidon työntekijälle mahdollisuus konsultoida sth ammattilaista)
- Hoitolaitosten hoitajien ohjaus asukkaiden suun terveydenhuoltoon
- Kontrollikäynnit (esim. kipupotilaat, kiskohoitopotilaat)
- Kotikäynnit niin, että esim. kotihoidon työntekijä ottaa yhteyden

Henkilöstön osallistaminen palveluverkoston selvitystyöhön

- 4.10. järjestetyssä Suun terveydenhuollon henkilöstökokouksessa kerrottiin palveluverkoston selvitystyön etenemistä ja toimintatavoista
- Henkilöstölle mahdollistettiin näkemystensä ilmaiseminen sähköisen aloitelaatikon kautta
- Henkilöstöltä ei tullut tässä vaiheessa yhtään näkemystä tai kannanottoa.